

Flugfiske i Norden

Driftande nattsländepuppor Tidigt vårfiske
Ny artikelserie om havsöringen

KARPENS FLUGFISKE

INFÖR 1983-ÅRS FLUGFISKESÄSONG.

Nytt SUPPLEMENT till vår katalog nr. 2. Supplementet utkommer omkring April.

Massor av nyheter! Innehåller bland annat:

RODONS FLUGLINEPROGRAM där **alla** lintyper görs i Long-Belly version. HARDY'S FLUGRULLAR. NYA LATEXVADARE till låga priser. NYA TYPER AV FLUGOR. PANDION CANESPÖN. SCIENTIFIC ULTRA FLUGLINÖR till konkurrenskraftigt pris. + mängder av annat.

VI SÖKER ÅTERFÖRSÄLJARE PÅ BL.A. ALLUMITE FLUGASKAR.
Bra kvalitet till låga priser.

KOM OCH BESÖK VÅR NYÖPPNADE FLUGFISKESHOP I OSLO.
Adress: TOFTESGATE 29, OSLO
2 raske gutter står till tjänst. Här visar vi också fiskefilmer på Video för våra besökare.

Box 403, 184 00 ÅKERSBERGA
Tel: 0764-214 00, 214 60
Butiksadress: Sågvägen 12,
Runö Industriområde, Åkersberga

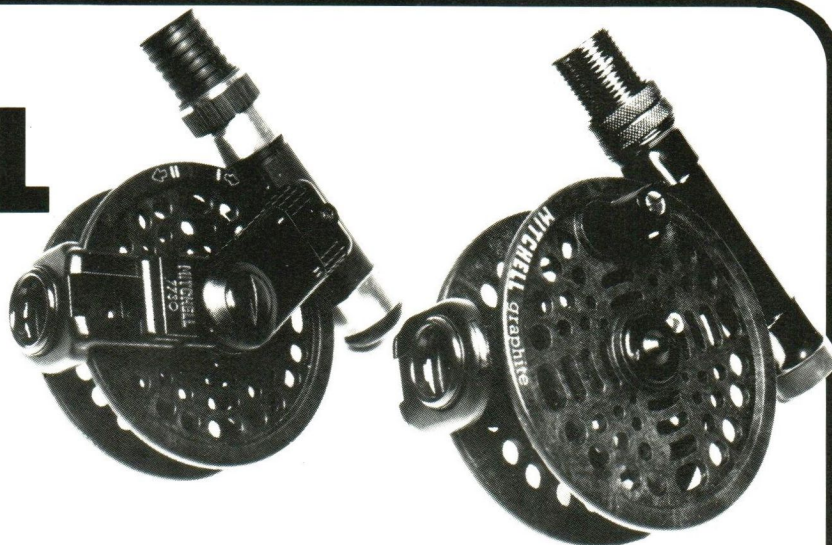
(Alla kunder som beställt varor från oss under 1982-83, erhåller automatiskt vårt VÅRSUPPLEMENT). Andra som har vår katalog får beställa den separat.

NYHET

MITCHELL 7700-Serien

- Kvalitetsflugrulle i nya material, bl.a. magnesium och grafit. 2 storlekar.
- Snabbt utbytbar spole med tyst eller ljudande gång.
- Enkel att ställa om för höger- eller vänsterhandsvevning. Lätt justerbara, separata bromsar för vardera riktningen.
- Linföraren kan snabbt och lätt justeras i önskat läge.
- Mitchell 7700-seriens flugrullar är väl anpassade till teknologin i modern flugfiskeutrustning.

FISKREDSKAPSINDUSTRI AB – GNOSJÖ

Elström eller öringström

Dottern hade fått ett kedjebrev med posten. Snart behöver jag ingen veckopeng, triumferade hon, – om jag skickar det här brevet till tre kompisar, så får jag en massa pengar om några veckor. Men då måste de också sända brevet vidare till nya kompisar. Det står här att man inte får bryta kedjan.

Gå inte på sånt strunt, svarar jag. Det förstår du väl, att du bara blir lurad. Du får inga pengar, för det är alltid någon som bryter kedjan.

Men om ingen bryter kedjan, svarar hon, – vad händer då?

Jo, då skulle alla människor i hela Norden vara med efter ett litet tag. Varenda pojke och varenda flicka skulle vara med. Och deras mammor och pappor skulle också vara med. Och det kommer aldrig att fungera.

Hon tänker en stund, och säger sedan: Jag tror heller inte att det skulle fungera. Jag tror inte alla ställer upp och sänder iväg breven, och då blir det ju inget av det hela. Men tänk om *alla* verkligen skrev de här breven. Tänk bara på vad du och Pelle Klippinge talade om, när han var här i lördags. Ni sa ju att ni skulle skriva och protestera mot att de skulle gräva i Emån och bygga några kraftverk eller vad det var... Och ni snackade ju om att protestera mot att de förstörde älvarna i Norrland och smutsade ner i åarna i Danmark... Men du pappa, – varför skriver ni inte såna här kedjebrev istället? Om det är som du säger, så skulle det ju bli en massa brev med protester då. Skulle det inte det? Om du och Pelle sänder tre brev till tre olika flugfiskekompisar, och ber dem att skriva till tre av sina kompisar, och samtidigt sända ett brev till farbrorn som gräver i ån, då skulle han ju få massor med brev. Då skulle kanske farbrorn förstå, att en massa flugfiskare inte vill att han ska gräva mer, och så kanske han tycker synd om fiskarna. Och om han är snäll, så slutar han nog att gräva då. Särskilt om han får flera tusen miljoners miljoner brev. Då kanske han blir rädd, – och du pappa, en sak till; han får ju så

mycket post, så han blir tvungen att sitta och sprätta kuvert hela dagarna, och då hinner han inte gräva. Det är väl bra, för då lurar ni ju honom, – och så klarar sig fiskarna.

Pappa, varför startar ni inte ett kedjebrev? Är det för att du inte tror på dina flugfiskekompisar? Tror du att de bryter kedjan?

Ja, lilla tjejen, – vad tror pappa egentligen? Du är bara 10 år och oförstörd i din tro på människorna. Pappa är något mera luttrad, men han vill också tro på människor. Framför allt vill han tro på flugfiskare. Han vägrar inse att flugfiskare tydligen struntar i vad som händer med våra nordiska vatten. Pappa får som du vet varje dag en massa brev från olika flugfiskare, men de här breven handlar alltid om det nya super-spöet, akademiska hårklyverier om färgnyanser på flugkroppar, eller om vart man ska åka på semestern för att finna sitt drömvatten.

Drömvatten, – när vi resten av året tydligen struntar i om det finns några vatten alls om några år...

Det finns entusiaster, som oförtröttligt gör ett stort arbete för att skydda vår miljö och våra vatten. Jag beundrar dessa eldsjälar, men undrar samtidigt varför de alltid får kämpa den ensammes kamp. Vad hjälper en protest från några få, när vi är tusentals som fiskar? Varför värnar vi fisket på hemmaplan, men har så lätt för att blunda, när vatten våldförs endast några hundratal kilometer bort? Var är sydsvensken, när man vill bygga ut de stora älvarna i norra Sverige eller i Norge? Var är norrlänningen, när de danska åarna svinas ner av stora fiskodlingar? Och var är alla de flugfiskare, som inte ens reagerar när de egna hemmavattnen försvinner?

En kedja är aldrig starkare än sin svagaste länk. Adresserna till våra kompisar har vi redan, och det finns massor av "farbröder som gräver" runt om i Norden...

Vad väntar vi på, – det går minst tre brevporton på priset av en fluga...

Gunnar Johnson

Flugfiske i Norden

NR 1 feb 1983

INNEHÅLL:

Havsöringsknep	sid 4	Rädda Emån	sid 27
Det stora äventyret	sid 8	O' du ljuvliga å	sid 28
Möte med en aktieägare	sid 12	Njavveforsen	sid 30
Old Danish Pink	sid 15	Fallskärmsflugor	sid 32
Aprilöring	sid 16	Marknadsnytt	sid 35
Att lära sig pinka	sid 19	Bokbiten	sid 38
Fiska en driftande puppa	sid 20	Köp, sälj och byt	sid 43
LaFontaines puppor	sid 23	Läsarnas flugor	sid 44
Den sista öringen	sid 24	Tankar på strandkanten	sid 47

Regnbåge och nattsländepuppa.

(Foto: Gunnar Johnson)

Havsöringsknepe

Hur flugan skall föras är nybörjarens största stötesten vid havsöringsfiske. Men det finns faktiskt väl beprövade, garanterat effektiva knepe – har du prövat en "hängande" fluga eller en S-mendning, till exempel?

Text: Bengt Öste

Foto: Lennart Bergqvist

Låt oss anta att du är en inte helt oerfaren flugfiskare, att du har erfarenhet av både harr och öring och att du nu bestämt dig för att jaga även "störvilt", havsöring.

Låt oss också anta att äldre och mer luttrade flugfiskare inte bara lockat utan även varnat dig, men att varningarna bara kryddat lockelsen – du vill av egen fri vilja bli trollbunden, besatt, totalpundad av en fisk och ett fiske som är det mest spännande som finns...

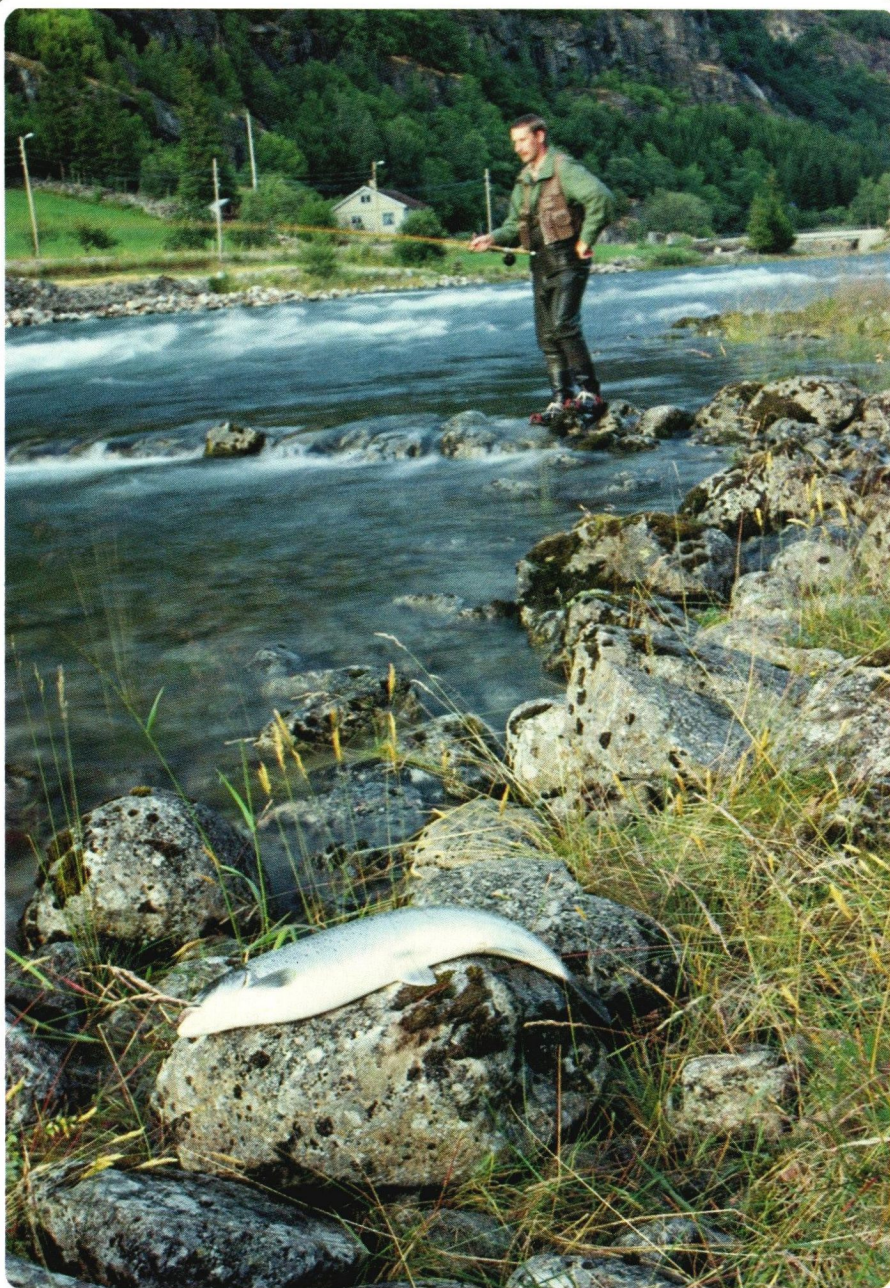
Och nu står du där, äntligen, på stranden av ett strömmande havsöringsvatten.

Låt oss dessutom anta att du har tur – det behöver man ju alltid som flugfiskare, och tredubbla portioner om man fiskar havsöring: det finns mycket fisk i vattnet, och den är "huggvillig", har man försäkrat dig. Vädret är "fiskligt", vattentemperaturen idealisk, vattenståndet lagom. En generös fiskekamrat har därtill visat dig ett bra "ställe" att börja på.

– Där framför stenen, har han sagt och pekat, står det alltid en stor bumling... där fångades två fina fiskar i går – prova där!

Du ser "stället". Stenen kan bara anas, men en liten grop med oroligt ytvatten bakom den och en "kudde" framför den röjer var stenen finns. Och framför stenen finns en talande blankvattenfläck, knappt en kvadratmeter stor. Där, just där!

Med skälvande fingrar knyter du favoritvåtflugan på tafsens provdrar knuten, vadar försiktigt ut i strömmen tjugo meter ovanför ståndplatsen, repar av lina och börjar kasta. Du förlänger linan, en gång, två gånger, tre gånger... nu, just nu bör flugan passera mitt framför fisken.

Jonas Holm, Skövde, dagfiskar havsöring i Bänkhölen i Aurlandsälven.

Nehej... inte nu heller... inte ett livstecken, ingenting händer.

Jo, någonting händer faktiskt, men inte med fisken eller flugan, bara med dig själv: du börjar tvivla, hopa frågetecken – går flugan för sakta, går den för fort, för grunt, för djupt? Hur vill egentligen havsöringen ha den för att frestas att hugga?

Problemet nr 1

Jag har själv, ett otal gånger, ställt mig just de frågorna och många samtal med blivande och nyblivna havsöringsflugfiskare har gjort klart för mig att just detta – hur flugan skall föras i vattnet – är stötestenen nummer ett. Spö, rulle, lina och alla annan utrustning är nästan aldrig några problem ens för nybörjarna. Om sådant finns mycket sagt och skrivet, och det mesta är vettigt. Inte ens flugorna vållar något olidligt huvudbry – även havsöringsflugor har naturligtvis sin speciella magi, men därtill finns det faktiskt handfasta tips om både mönster och storlekar och kroktyper som passar nästan alla vatten.

Men just om hur flugan skall föras, hur den skall gå i vattnet för att locka till hugg, finns det inte särskilt mycket skrivet. Ett tips här och ett där, men det är sällan sådana udda "läsefrukter" ter sig matnyttiga när man väl står i älven och skall försöka tillämpa dem. Det är förklarligt – några generella regler som gäller överallt och alltid finns naturligtvis inte, och erfarna havsöringsfiskare använder under ett enda fiskepass en hel arsenal av olika lin-och-flug-föringsknep, olika för olika fiskeplatser, tider på dygnet, vattenstånd o.s.v.

Men vissa knep är mer användbara än andra, och kanske är det trots allt möjligt att ur en sådan arsenal plocka några som kan liknas vid tumregler. Om jag hade varit med dig på din första dag vid ett havsöringsvatten och du bett mig om ett råd, skulle jag sannolikt ha föreslagit något i den här stilen:

1. Försök att genom en kraftig uppströmsmending få flugan att "hånga" ett ögonblick över fiskens ståndplats.

2. Prova en S-mending, så att flugan "sick-sackar" över fisken.

3. Prova en stor, tung fluga – en Waddington, t.ex., med fladdrigt hägerhackel – och släpp lina så att den sjunker ned framför fisken... "jucka" med spötoppen så att hacklet rör sig!

4. Vänta en timme, gå sedan igenom hela ritualen en gång till.

Kvarnhölen i Aurandsälven – en fin pool även för dagfiske, ty vitt och oroligt vatten och lövverk i bakgrunden döljer fiskaren för fisken.

Eddi Di Biaggio frestar en höstöring i Barret Pool i Em – fisken står på andra sidan mittströmmen, och flugan måste få sjunka där, innan strömmen får fatt i linan.

Precisionsfiske

Havsöringsfiske med fluga är, till skillnad från laxfiske (men i likhet med torrfluge- och nymffiske efter öring och harr) ett fiske som kräver stor precision och exakthet. Ett "petfiske", säger grandioست långkastande laxveteraner. Faktum är att noggrannhet och envishet lönar sig – och mycket ofta dessutom den enda taktik som ger något resultat.

Därför gör du fel – det vanligaste av nybörjarfel – om du efter det första, misslyckade försöket att lura fisken framför stenen vadar i land och

fortsätter till något annat "ställe". Det minskar drastiskt dina chanser att fånga din första havsöring på fluga, för i själva verket befann du dig i en närmast idealisk situation där du var – där fanns med stor sannolikhet verkligen en fisk, och den fanns på en "taking place" som engelsmännen säger, alltså en ståndplats där den fisk som finns där gärna hugger (det finns nämligen gott om "holding places" också, platser där fisk gärna ställer sig och även visar sig, men sällan eller aldrig hugger).

Att fortsätta fiska på just den fis-

forts. på nästa sida

Variera flugans fart – från noll till "nattsurfing" i racertakt

forts. från föreg. sida

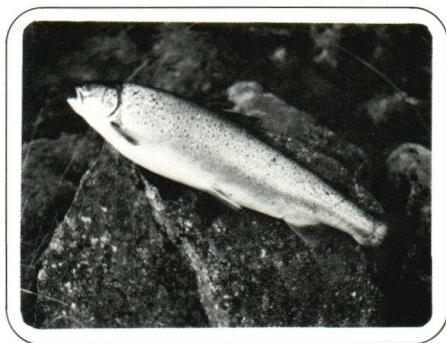
ken, med en dåres envishet och en sann havsöringsfiskares experimentlusta, är absolut det bästa du kan göra – är omständigheterna gynnsamma, kommer den förr eller senare att ta en av dina flugor. Och gör den det inte, gör sannolikt ingen annan det heller – när havsöringen kommer "i tagen" gör alla det samtidigt, i hela älven, som på ett hemligt kommando!

Varför? Det är inte lätt att svara på – en för fiskaren knappt märkbar förändring av vattenståndet, en lika obetydlig förändring av vattentemperaturen, ett ändrat ljusförhållande... det finns en del kända anledningar, men fler okända. Huggperioderna kan vara få, och de kan vara korta, kanske bara tjugo minuter. Men är du den envise precisionsfiskare jag hoppas du skall bli, har du självfallet din fluga i vattnet även då... framför nosen på den stora havsöringen!

Nio timmars väntan

Envishet lönar sig, tillåt mig upprepa det. En vår för drygt tio år sedan gjorde jag en tredagarsutflykt till Mörrumsån tillsammans med ett lag likasinnade, av vilka en var nybörjare... nåja, nybörjare i den meningen att han ännu inte lyckats fånga någon havsöring, trots att detta var hans åttonde besök just i Mörrum.

När bara en fiskedag återstod hade han fortfarande inte lyckats fast alla andra fått fisk, och trots många goda råd. Situationen krävde något extra, och redan i den sista fiskedagens bleka gryningsljus – plus snöglopp! – parkerade vi vår fisklöse vän i en

Den experimentlystne och dåraktigt envise flugfiskarens belöning – en nystigen havsöring.

grund hölja, där en av fiskebröderna dagen innan observerat och även haft kontakt med en stor havsöring. Han visste exakt var den fanns, och pekade ut platsen. Vår vän beordrades att varje kvart placera en fluga framför fiskens nos – gjorde han det, lovade vi, var fisken hans.

Det dröjde över nio timmar, innan ihållande glädjetjut lockade oss tillbaka till platsen. Öringen fanns på land och visade sig väga 4,8 kilo. Klockan två, berättade vår lycklige vän, i det 28:e försöket, hade havsöringen reagerat för första gången. Då drog den försiktigt i flugan. Två timmar och ytterligare åtta försök senare kom den farande som ett jehu och tog flugan djupt ned i halsen.

Men inte nog med det: en kvart senare vadade vår vän än en gång ut till samma ställe, för ett 37:e och sista försök, och fångade genast en havsöring till, obetydligt mindre än den första!

Efter detta blev vår nybörjare en mycket framgångsrik havsöringsflugfiskare. Han använde alltid samma recept – han såg ut en fisk och envisades tills den högg. Det kunde ta dagar ibland, men han misslyckades nästan aldrig.

Denna envishet nästan in absurdum är en taktik som kan användas överallt i strömmande vatten där det finns havsöring, men i t.ex. klara norska älvar, där fisken är avsevärt mycket mer lättstörd än i sydsvenska vatten, måste den envise tåla sig mer än en kvart mellan försöken – en timme, minst, gärna två.

Tips för nattfiske

Många havsöringsknepp, för min egen del kanske de allra flesta, är resultatet av rena tillfälligheter, sinkaduser. Misslyckade kast och misslyckade mendningar, t.ex., som inneburit att flugan hamnat någon annanstans än där jag ville ha den, eller gjort någon manöver som jag inte avsett... och fastnat i ett havsöringsgap!

Andra knepp i min egen arsenal är följden av en stundom svärtyglad experimentlusta, en går-det-så-går-det-anda – ibland har det faktiskt gått och ännu ett knepp tillförts arsenalen.

Ett exempel: under min första sommarvecka i Aurlandsälven i Nor-

ge, för snart tolv år sedan, kunde jag en dag se flera stora havsöringar i den hölja som det var min tur att fiska den kvällen och natten. De stod alla djupt, från halvannan till två meter, och under en hårdström i höljans mitt, från tio till femton meter från stranden.

Men någonstans i bakhuvudet ringde ändå erfarnare fiskebröders varning, när jag i skymningen gick mot stranden: "Gå aldrig ut i vattnet – börja fiska ett par meter in på land". Jag följde rådet, höll mig på respektfullt avstånd från strandskvalpet och försökte kasta min fluga ut i hårdströmkanten. Det lyckades, men flugan sveptes snabbt in mot land, och jag fick brått att lyfta linan innan den kommit alltför nära land – där var det bara en eller två decimeters vatten, och mycket sten som kunde snärja min fluga.

Men ett av kasten blev litet för hårt, rullen skrek till, linan trasslade. Medan jag redde ut trasslet fördes flugan ända in till land, i skvalpet mot strandgräset. Jag väntade mig att flugan skulle sitta fast när jag sent omsider lyfte linan, och det gjorde den också – men inte i en sten, utan i en spritt sprängande galen havsöringshanne på över fyra kilo!

Det var en sinkadus, förstås, men den lärde mig att havsöringar – inte minst i snabbt strömmande vatten som Aurlandsälven – kan gå mycket långt in på grunt vatten under sin nattliga jakt på strömlä och "tak över huvudet", även om taket bara är några grässtrån på en strandtuva. Håller man sig inte åtskilliga meter upp på land, hukad eller mot en mörk bakgrund, skrämmar man dem, och fiskar man inte "ända in" med en flytande lina och en lätt fluga missar man chansen att komma i kontakt med dem.

Sedan den gången har jag ofta kopierat den sinkadusen, och fått flera fina fiskar på samma sätt – jag låter flugan gå ganska snabbt mot land, och tar risken att fastna.

Den "hängda" flugan

Just flugans fart, alltså den hastighet med vilken en våtfluga rör sig tvärs strömmen, är en utomordentligt viktig detalj vid havsöringsflugfiske. Det finns förmodligen, för varje fiskeplats och vattenstånd och vat-

tentemperatur och tid på dygnet o.s.v., en fart som är "lagom". Men det finns bara ett sätt att komma underfund med vad som är lagom: variera hastigheten på flugan. Men variera den inom bredast möjliga register, från en "hängande" fluga, helt orörlig i sidled, till nedströmsmendale tvärströmskast och rena "flugsurfingen" på t.ex. snabba blankstryk under nattfiske!

Konsten att "hänga" en fluga framför en havsöring är välbekant för framför allt svenska flugfiskare, som fiskat efter övervintrande fisk i kallt vårvatten. Regeln är då enkel: flugan skall gå så djupt som möjligt och så långsamt som möjligt, och kan den förmås att stanna till – hänga – framför fisken några sekunder är chansen stor att fisken tar den. Knepet är i praktiken ingalunda alltid lätt att utföra, i all synnerhet inte med de snabbsjunkande linor som ofta hör vårfisket till – en snabbsjunkande klump som splitsats till en flytande level-lina ökar chanserna att lyckas.

Men att "hänga" en fluga är mycket ofta effektivt även under sommar- och förhöstfiske. Även då förutsätter knepet att fiskaren vet eller åtminstone anar var fisken finns, och rättar sin linmanipulerande därefter. Men till skillnad från den glupska vårfisken tar en nystigen havsöring nästan aldrig flugan medan den "hängar" – hängandet är bara en manöver som skall få fisken att observera flugan, och den behöver inte vara ens en sekund – utan först när flugan "smiter undan", d.v.s. åter börjar röra sig i sidled.

S-mendningen

Flytlinepionjären Anthony Crossley har beskrivit ett par sådana effektiva flug-manövrer från Emån i sin bok "The Floating Line for Salmon and Sea-Trout", och många Em-fiskare tillämpar dem än i dag, femtio år senare, med stor framgång, både vår och höst.

Men Crossleys sätt att kraftigt uppströmsmenda linan så att flugan först närmar sig fisken, sedan stannar och blir hängande framför fiskens nos, är ett mycket användbart knep i de flesta vatten där det finns havsöring.

Under en av mina första sommarveckor i Aurlandsälven fick jag efter flera helt fisklösa dagar omsider syn på en välvuxen hanfisk som "parke- rat" i en liten sidostrom tätt intill land, i ensamt majestät. Just på den platsen hade jag ett par gånger tidigare känt fisk, men aldrig lyckats kro-

Lars Ivarsson, Vänersborg, dagfiskar i Natthölen i Aurlandsälven – mest för fotografens skull, för fisken där är mycket lättskrämd i dagsljus.

ka någon av dem – "känningarna" var försiktiga "dragningar" eller små "nyp", och de hade kommit när linan stannat i sidostrommen, tätt intill land, helt sträckt.

Den här gången beslöt jag att pröva en variant av Crossleys knep, i skymningen. Jag smög hukande ned på stranden, tjugo meter ovanför den plats där jag sett fisken, och kastade snett nedströms. När linan tagit vatten mendale jag en stor bukt av den nedströms, och när linan flutit ungefär halvvägs mot land, mendale jag en gång till, men nu uppströms – linan flöt nu som ett stort S mot land.

Flugan fördes med fart in i sidostrommen av nedströmsmendningen... men en knapp sekund senare tvingades den vända, av mendning nummer två, och fördes tillbaka samma väg som den kommit.

Men den hann inte långt. Havsöringen for efter den, blixtnabbt, vände och krokade sig själv, hårt.

Det är alltså variationen i flugans hastighet, från en orörlig fluga till en "racerfluga", som är tumregeln. I många strömmar med "brutet" vatten – många småströmmar, t.ex. – får fiskaren denna variation mer eller mindre till skänks. I "blanka" vatten med jämna ström får fiskaren göra hela jobbet själv.

Men det är inte bara variationer i flugans fart i horisontalplanet som kan verka lockande på fisken. Även variationer i djupled, i vertikalplanet, kan utlösa ett hugg – en fluga som sjunker ned mot havsöringen, för att sedan åter stiga mot ytan kan vara

lika effektiv som induced-take-nymfen för öringen eller regnbågen. Men förutsättningen är densamma: fisken måste veta exakt var fisken finns, och strömmen får inte vara för snabb eller knixig.

Det är inte ofta havsöringsfiskaren möter just sådana förutsättningar. Men slumpen hjälper understundom fiskaren, t.ex. då någon liten bakström suger ned flugan under strömtaket, och den som så vill kan hjälpa slumpen på traven genom att då och då lyfta och sänka spötoppen och därigenom på flugan att stiga och sjunka.

I denna artikel har jag försökt ge några tips om *hur* havsöringen skall lockas hugga en våtfluga. Läsarna får förlåta mig – sådana tips är naturligtvis av noll och intet värde, om man inte först vet *var* och *när*. Men jag skall återkomma om det, i nästa nummer av FiN. Var och när är nämligen minst lika viktigt som *hur*, för havsöringen kan fångas dygnet runt – men de platser där den med framgång kan frestas i skymning, nattmörker och gryning är ingalunda alltid desamma som dagfiskeplatserna. Dessutom: de ställen där havsöringen understundom stiger till en torrfluga är i regel helt odugliga för våtflugefiske...

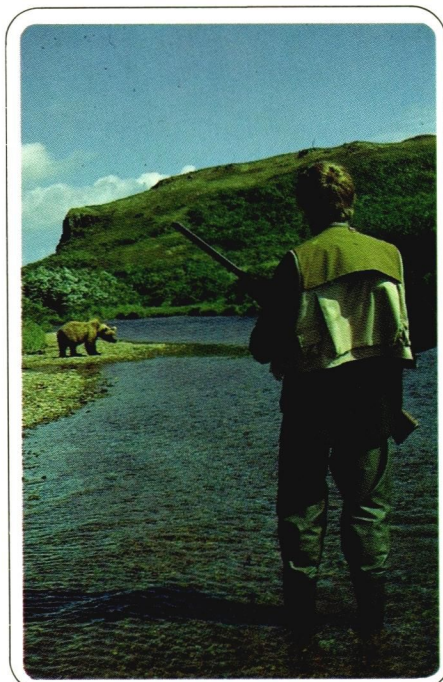
Jag återkommer alltså med de felande bitarna i min "baklänges" berättelse om några av havsöringens tusentals hemligheter. Några få, för de flesta lär havsöringen även fortsättningsvis lyckas behålla för sig själv.

Flugfiske efter Alaskas röda laxar.

En av de "svarta" harrarna från nationalparken.

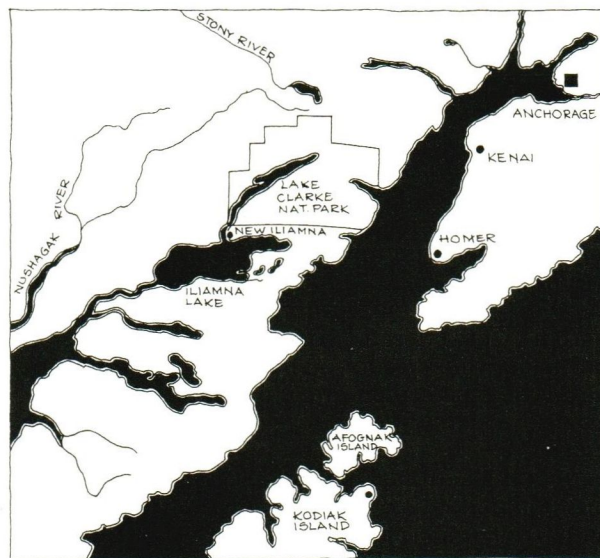
Vi var inte ensamma på fiskeplatserna...

Mygg i millioner, jätteälgar, jordbävning och kodiakbjörnar, som får grizzlyn att se ut som leksaksnallar, – det får man stå ut med, om man vill uppleva...

Det stora äventyret

Text: Steen Ulnits

Foto: Steen Ulnits/Christian Beyer Hvidt

Årets Alaska-rejse havde været under planlægning i mere end 2 1/2 år. Alligevel kom vi for sent til Amsterdam med al vor bagage... Flyet var allerede overbook'et med japanere på vej hjem fra deres Europa-ekspedition. Men vi var heldige og fik plads på første klasse – med free drinks og hvad dertil hører! Som fattige studenter kunne vi naturligvis ikke styre os, og måtte derfor sove rusen ud allerede efter fire timers flyvning...

Men til Alaska kom vi – på selveste 4. juli, uafhængighedsdagen. Det viste sig at være et uheldigt tidspunkt, da alle banker og forretninger naturligvis havde lukket. Trods dette kom vi alligevel videre næste dag – endda helt ud til vor første fiskeplads i ødemarken ved Iliamna Lake.

Iliamna er efterhånden verdensberømt, hvad fiskeri angår. Turisterne strømmer ind fra Skandinavien, det øvrige Europa og sågar også fra Australien og New Zealand. – Foruden naturligvis fra USA og Canada... Siden mit første Alaska-besøg i 1976 er antallet af lodges i området steget til det firedobbelte!

Men til noget mere positivt, nemlig fiskeriet. Fiskeriet er heldigvis stadig i verdensklasse, selv om der er blevet mange flere fiskere om det. På vor første fiskeplads havde vi regnet med at skulle fiske sockeyelaks, men foråret -82 var hele tre uger forsinket. Resultat: – ingen laks var gået op overhovedet... Det var naturligvis deprimerende, og bedre blev det bestemt ikke af vejret. Det var iskoldt. Det regnede. Og det stormede. Christians rummelige tunneltelt lå næsten fladt hen over jorden flere gange. Mit eget stormtelt klarede de

mange sekundmeter fint, men bød ikke på megen komfort i de mange og lange timer indendøre. Sommeren lod vente på sig.

Mygg, regnbåge och sockeyelax

Pludselig en dag lagde stormen sig, skyerne spredtes, og solen begyndte at bage ned over det våde landskab. Pludselig var der myg i millioner og knot i milliarder. Overalt var de, så myggenet og myggeolie blev hurtigt den vigtigste del af vor udrustning. Men med solen og myggene vågnede også regnbuerne op til dåd. I den uge, det gode vejr varede, havde vi et tørfluefiskeri efter regnbuer i 1–2 1/2 kilos klassen, der sagde spar to til alt, jeg tidligere har oplevet. Mange fisk gik med fluen i himmelstræbende spring, og endnu flere måtte vi løbe langt efter! Alene denne uge var hele turen værd.

Herefter trak skyerne op igen, og vi fik det grå og regnfulde vejr, der er

så karakteristisk for Alaska. Men det var til at holde ud. Endelig en morgen hørte vi plasken fra elvmundingen. De første sockeyes var kommet! Som stålgrå skygger viste de sig i det grønne søvand – vel et dusin fisk var ankommet i løbet af natten, og de var alle blanke.

Men de var vanskelige at lokke. De almindelige stærkt farvede fluer interesserede dem slet ikke. Der skulle små, sorte fluer til for at overtale dem. Favoritfluen blev en lille, sort Woolly Worm str. 8, som landede mange fine blankfisk i 4–5 kilos klassen – fisket langsomt som en nymfe på flydende line.

Vi tilbragte tre uger på dette sted og havde rig lejlighed til at følge de hormonale ændringer hos laksene. Vi så de stålgrå, torpedoformede hanner blive til pukkelyrggede uhyrer med røde kroppe og grønne hoveder. Vi så, hvordan deres tænder voksede, og hvordan skællene forsvandt, når huden blev tykkere. De hormonale ændringer er imponerende.

Fiskeriet var naturligvis kun en del af den totale oplevelse. En dag sad jeg i solskinnet ved elvmundingen og betragtede en måge, der balancerede på en gren med nogle friske fiskeindvolde. Pludselig kom en stor, hvidhovedet ørn dykkende ned over mig med kurs lige mod mågen. Mågen blev så forskrækket, at den tabte indvoldene og flygtede. Overlegent satte ørnen sig på grenen og fortærede byttet. Jeg var så fascineret af skuespillet, at jeg helt glemte at fotografere!

En aften sad jeg på elvbredde ved lejrpladsen og nød solnedgangen, da

forts. på næste side

En kväll tog jag tio fiskar mellan 4 och 6 kilo...

forts. från föreg. sida

et stort, rødbrunt dyr roligt kom svømmende forbi for fødderne af mig. Den var så stor, at jeg blev helt forskrækket – jeg havde aldrig forestillet mig, at en bæver var så stor...

Grizzly i tältet

Allerede den første dag så vi grizzlybjørne. Næsten hver dag så vi grizzly'er, der krydsede elvmundingen ved vor lejrplads, men heldigvis respekterede de lejrpladsen som vort territorium. Først de sidste dage opstod der problemer. Det hele startede med, at en ung grizzly stjal en fisk fra en besøgende amerikaner. Da den havde spist fisken, rev den hans regnfrakke i stykker. Amerikaneren selv bakkede ud i elven og slap med skrækken... Kun en time senere var den gal igen. Da havde bjørnen fået fært af amerikanernes frokost, der var opbevaret i en stor køleboks, og kastede sig målbevidst over den. Skræmmeskud reagerede den overhovedet ikke på.

Fra da af var grizzly'en decideret farlig. For at gøre en lang historie kort endte det en nat med, at bjørnen rev et af vore opholdstelte samt proviantteltet ned – flænsede dem til ukendelighed og åd det meste af maden. Samme skæbne overgik en

rygsæk. En lang, kold og regnfuld nat stod vi bevæbnet til tænderne og ventede på dagslyset. Bjørnen rumsterede i mørket, åd plastposer og kølebokse, mens vi stod hjælpeløse. Vi kunne intet se, kun høre...

Da dagen langt om længe gryede, fik vi radiokontakt med vor pilot. Vi var glade, da vi samme eftermiddag kunne pakke våben, fluestænger og de sørgelige rester af vor udrustning i vandflyveren og forlade stedet...

Fiske i nationalpark

Næste fiskeplads lå i en af de ny-stiftede nationalparker, Lake Clarke, som er resultatet af forhenværende præsident og nuværende fluefisker Jimmy Carter's omdiskuterede "Carter Convention". Vi sendte Jimmy adskillige venlige tanker, mens vi kastede vore fluer over parkens krystallklare vande!

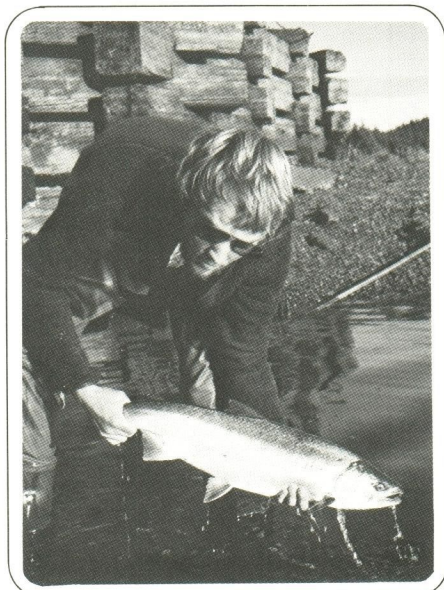
Der var både laks, fjeldørreder, stallinger og helt at fiske efter, men det var stallingerne, der havde vor største interesse. Der var fine fiske iblandt – mange i 50 cm's klassen – men ingen virkelige kæmper. Det mest spændende ved dette fiskeri var at se næsten kulsorte stallinger i halvmeters klassen stige til tørfluen fra 2–3 meter dybt, turkisfarvet vand. Det var en oplevelse, man næppe får mage til andetsteds!

Vi tilbragte ligeledes tre uger på dette sted – fiskede, til vi ikke orkede mere, og åd bær til den store guld-medalje. Heldigvis havde vi ingen problemer med bjørne her. Til gengæld var der mange elge i området, og et par stykker af dem vænnede sig helt til vor tilstedeværelse. En stor tyr græssede roligt på undersøiske planter i elven, mens vi fiskede. En aften havde jeg den tvivlsomme fornøjelse, at han pludselig gik på land og brasede lige imod mig – sikkert i den tro, at jeg var en af de unge elgtyre, han netop havde jaget bort! Jeg slap dog med skrækken, da han opdagede sin fejltagelse. To uger senere blev en af Alaska's toppolitikere anklaget for ulovlig elgjagt netop her...

Coho-Lax

En dag først i september sad vi i Wien Air's Boeing 727 på vej til Kodiak Island ude i Stillehavet. Vejret på Kodiak er Alaska's dårligste med hyppige storme samt tåge og regn det meste af tiden. Vi blev derfor overraskede, da vi fra en grå og kold Anchorage Airport dykkede ud af skydækket og fandt Kodiak Island badet i sol!

Kun to timer senere sad vi i vandflyveren med kurs mod Afognak Island – en stor ø beliggende umiddelbart nord for Kodiak. Vi var ude efter

Steen med nyfångad coho-lax.

Fiske i Lake Clarke Nationalpark.

coho laks – Alaska's mest efterstræbte og ubestridt stærkeste og smukkeste sportsfisk. På disse breddegrader går den op i elvene i september, men alligevel var vi lidt tidligt på den. Det sene forår kunne også mærkes her. Vi havde imidlertid fået pålidelige oplysninger om et sted på Afognak, hvor søvlaksene, som coho'erne også kaldes, skulle være på dette tidspunkt.

Allerede fra luften kunne vi se, at det holdt stik. Overalt i elvmundingen sås springende og plaskende søvlaks. Vi landede og fik slæbt al vor udrustning en god kilometer ind i landet – i sikkerhed for tidevandet, der her varierer med indtil tre meter!

Spökstad i vildmarken

Det var et underligt sted. Gamle, rustne stålkabler flød ved et forfaldent bolværk. Overalt lå gamle maskindele overvokset af græs og planter – selv en nogenlunde intakt grusvej var der. En dag fulgte vi vejen ind i landet. Efter en times vandring, hvor vi hele tiden var tæt ved elven, nåede vi op til en stor sø. Men vejen fortsatte, og det samme gjorde vi. Pludselig stod vi midt i en spøgelsesby, der var som klippet ud af en skrækkfilm. Gamle, forfaldne huse med knuste vinduer, væltede trapper og åbne tage. Glemte sække med cement, som med årene var blevet til noget, der mest af alt lignede flint... Et maskinhus med skudhuller i bliktaget og en kolossal maskine af en eller anden slags var der også. Vi følte os uhyggeligt til mode og forlod hurtigt stedet.

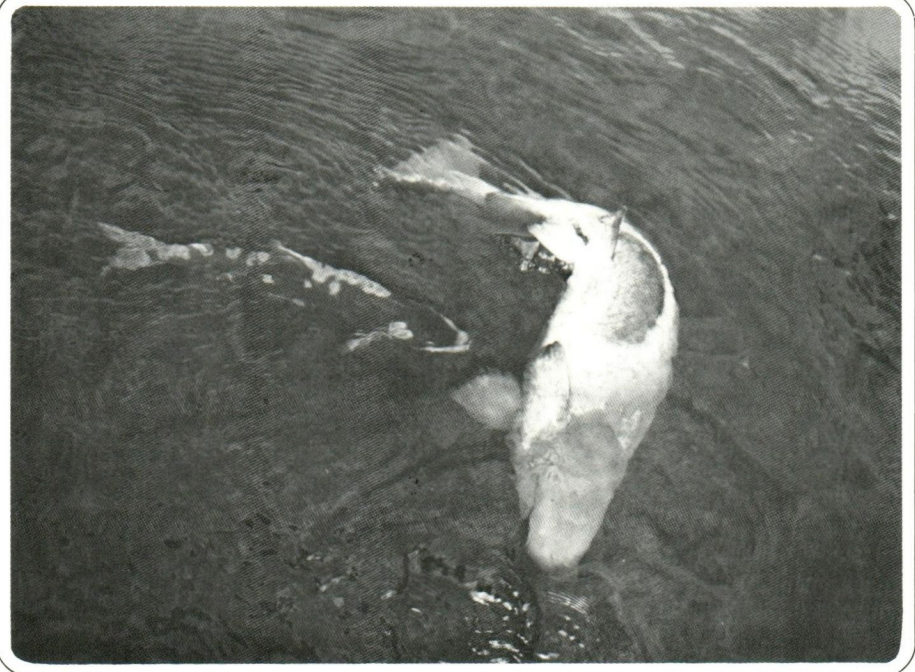
Først senere fik vi forklaringen. Under anden verdenskrig var stedet base for den amerikanske flåde, der patruljerede farvandet for japanske krigsskibe. Efter krigen mistede stedet gradvis sin status som flådebase, indtil US Coast Guard til sidst overtog bevogtningen. Flådebasen blev flyttet ud på Aleuterne, hvorfra man bedre kunne overvåge russiske krigsskibes bevægelser. Men indtil 1964 benyttede flåden stadig stedet som en "recreational camp" – som en regulær fiskecamp for flådens folk.

5,7 på Richter-skalan

Indtil 1964 var stedet meget populært og benyttet af mange sportsfiskende marinefolk. I 1964 kom så det store og voldsomme jordskælv, der lagde store dele af Alaska i ru-

En Lake Trout tagen på Mickey Finn.

Döda och döende laxar fanns överallt.

iner. Afognak fik sin del af jordrystelserne. Broen, der gik over det smalle sund ved elvmundingen, styrtede sammen, og flere af bygningerne blev ødelagt. Efter en skyndsom oprydning forlod flåden stedet, der har ligget øde hen siden da.

Jordrystelser er stadig almindelige på disse kanter. Da jeg forlod Anchorage sidste gang, var der en mindre jordrystelse to timer senere. Da vi en aften ved 11-tiden lå i telte, lød der pludselig en underlig rumlen, og jorden rystede svagt i nogle få sekunder. En lille uge senere kunne vi i Anchorage Times læse, at der den nat havde været en jordrystelse med centrum umiddelbart syd for Kodiak. Den havde givet et udslag på hele 5,7 på Richter skalaen! Udslag på mellem 5 og 6 betyder normalt væsentlig materiel skade, men denne gang slap beboerne i Kodiak City med skrækken. Ingen

større skader rapporteredes. Men for os var det under alle omstændigheder en oplevelse!

Bäst vid ebb

Fiskeriet var også en oplevelse. Der var masser af søvlaks, men de huggede kun i perioder. Nårsomhelst kunne man være heldig at løbe ind i en lille flok laks, der kom umiddelbart fra havet. De huggede uden tøven. Men normalt var det perioden ved ebbe, der gav fisk. Når tidevandet faldt, blev de laks, som ikke var gået op i elven med højvandet, sluset med vandet ud. De koncentreredes i en dyb saltvandspool, hvor de undertiden var lette at fange. Men der krævedes en speciel teknik. Dels huggede coho'erne meget forsigtigt, og dels ville de ikke stige til fluen. Fidusen var derfor at fiske helt nede

forts. på sidan 42

Möte med en aktieägare och hans Fina

Text: Advokaten

Teckningar: Arkitekten

Godkännande: Speditören

"Han är kortväxt och stadig och skäggig och det hörs väldigt väl, att han är från Stockholm", sa Speditören. "Och han undrade vad vi fiskade med. I remember Elvis Presley, sa jag. Han sa, att om det var en fluga, så hade han läst om den någonstans. I FiN, sa jag. Å fan, sa han, där är jag aktieägare."

Så kom det sig, att den stadige skäggige stockholmarens därefter kallades Fin av Arkitekten, Speditören, Advokaten, Brandis och Advokatens son. Ty det var dessa, som veckan före midsommar höll till kring Söman vid Femunden och bodde grannar med Fin och hans Fina i en pytteliten hytte femtio meter från ån.

Hyttan var som sagt pytteliten och utrustad med fyra bäddar. Brandis fick sova på en madrass på golvet och över-slafarna tilldelades de smalaste, d.v.s. Arkitekten och Advokatens son, eftersom utrymmet mellan bäddarna och takbjälkarna inte tillät fullvuxna karlar som Speditören och Advokaten att vända sig manligt och tungt under sömnen. Brandis är brandman i Göteborg och van vid strapatser och klagade inte nämnvärt över nattkylan, som kröp in från det öppna fönstret och drev värmen från elradiatorn upp mot taket. Arkitekten, som haft ett förflutet i Afrika, framförde för-synt, att han varje natt drömde att han var tillbaka i Tanzanias bastuvärme, men ingen av de andra uppfattade detta som en kritik av fördelningen av bäddarna, eftersom de ofta hört Arkitekten tala om sin längtan tillbaka till Afrika.

Brandis hade kommit med på sladden. Han är en person, som i höjd över havet och skäggighet väl kan mäta sig med Fin. Hans dialekt är göteborgskare än Feskekörka. Under vintern hade han bundit flugor med Arkitekten och Speditören under Advokatens ledning. Flugfiske är lika nytt för honom som för Advokatens son och hans entusiasm tar sig uttryck i egendomliga skapelser vid bindstället som

"Körven", "Monstret", "Ulltötten" och andra hemskheter, som inte närmare bör beskrivas i en seriös tidning som FiN. Med en av dessa gräsligheter på tafsens fastnade Brandis första dagen strax nedanför en fors. Där stod han, timme efter timme, med vattnet skvalpande i farlig närhet av vadarbyxornas linning, tills hans tålmod och ulltött gav utdelning med två inte oävana herrar, som han sedan bar hem i triumf och förevisade ett flertal gånger för var och en av de övriga fyra i hyttan. Brandis var flugfiskefrälst.

Första dagen gav sällskapet en medio-ker fångst. Man fick precis ihop till mid-dagen. Andra dagen, som var solig och litet varmare, började fisket något tre-vande. Advokaten försökte sig på nymf-fiske, för liggande på magen vid åkanten hade han tidigare sett åbotten krylla av nymfer av olika slag. Gårdagens fiskar hade visserligen haft enbart husmaskar inombords, men Advokaten hade fått för sig att matsedeln var på väg att ändras. Han fiskade nymfen djupt, vid stenar och djuphål. Han bytte nymf. Han prövade att låta nymfen flyta ner över de enstaka vak han såg. En och annan dagslända kom flytande på vattenytan. Kanske skulle man försöka med torrfluga? Tan-ken var knappast färdigtänkt, förrän vatten-ytan bröts av massor med vak. Det var som om någon tryckt på en knapp för att få igång vakandet och Advokaten såg

snart anledningen till fiskens aktivitet. Stora gråbrungröna duns började synas i mängder på vattnet.

"Jisses, förtyngd nymf är ju alldeles fel", for det genom Advokatens huvud. "Vad är det här för en sort?" (I mindre upphetsat tillstånd vet Advokaten mycket väl att det heter art, inte sort.)

Kläckningen kunde vara kort och då fanns det inte tid att ta sig till hyttan för att studera medhavd entomologisk hand-bok. Medan fisk nu ogenerat vakade bara några meter från Advokatens vattenom-virvlade ben, sansade benens ägare sig och upptäckte, att det inte var sländorna på ytan, som var föremål för fiskens in-tresse, utan någonting alldeles under ytan.

"Emergers! Stillborns!" gick det upp för Advokaten, på utrikiska och allting. Snabbt av med nymfen, på med en still-born på 12:ans krok, ut med den bland vaken. Första kastet gav en grann harr, andra likaså. När det tredje och fjärde och femte kastet gav samma resultat, började det bli tjugigt. De tre sista fiskarna sattes tillbaka igen, eftersom Advokaten fiskar efter principen "ta inte död på fler än du kan äta upp", och han vadade iland.

"Vad fiskar du med?" ropade han till sonen, som femtio meter uppströms dril-lade en av allt att döma pråktig fisk.

"Elvis", svarade Sonen förtjust och Advokaten skakade resignerat på huvu-

forts. från föreg. sida

öringen tagit. Det är sällan fråga om ett regelrätt hugg.

I de mer strömmande partierna av ån, söker jag öringen på de platser där vattnet inte rinner allt för snabbt. Sticker det upp någon större sten med ett riktigt bakvatten, där öringen kan stå utan att förbruka en massa energi, så är det en ganska säker ståndplats. Det kan vara svårt att fiska av en sådan plats utan att flugorna bara glider fram genom ytvattnet. Det gäller nämligen att få ner dem, så att de kommer på öringens nivå. Själv brukar jag placera flugorna just i strömkanten strax framför stenen, och sedan låta dem glida ner där. De sugas då in i bakvattnet och förs ner mot botten. Samtidigt gäller det att menda eller lyfta linan, så att flugorna verkligen blir hängande kvar och virvlar runt i bakvattnet. Får ytströmmen tag i den omendade linan, så kommer flugorna omedelbart att ryckas med då linbukten förs neråt med strömmen.

I mina åar finns på flera ställen markerade forsackar med lugnare strömsättning strax ovanför. Detta är de platser där jag fiskar flitigast nu på våren. Framför några av nackarna är det rejält djupt, och där står alltid någon eller några av de större öringarna. Födan tycks samlas i större utsträckning på dessa platser, och konkurrensen om födan och därmed om de bästa ståndplatserna gör att de största fiskarna står här.

När jag fiskar av en sådan nacke, placerar jag mig 12–15 meter uppströms och inne vid stranden. Sedan börjar jag fiska av vattnet med korta kast, och förlänger därefter linan,

samtidigt som jag är noga med att menda, så att flugorna hela tiden kommer först ner mot nacken. Jag lägger kasten så att jag täcker av hela nacken, och låter flugorna söka av området med en halv meters förlängning av linan mellan varje kast. Själv känner jag mina vatten efter många års fiske, men kommer man till en ny å, kan man med den här tekniken täcka in stora ytor, och därmed snabbare lära sig var fisken står. Det gäller alltså att verkligen dammsuga nya fiskeplatser för att lära sig dem ordentligt.

Det tidiga vårfisket skapar ibland helt nya och oväntade fiskeplatser. Högvattnet kan söka sig långt in på land, för att sedan rinna ut i ån igen. Öringen kan mycket väl stå vid en sådan liten bäck och lurpassa på maskar och andra smådjur som följer med vattnet ut från de översvämmande områdena. Det har till och med hänt mig, att jag kroat öringar bland buskar och stubbar ända upp till fem eller sex meter från själva huvudfåran.

En episod från 6 april

Jag har bedrivit det här tidiga vårfisket i många år, och en titt i dagboken väcker minnen till liv. Jag slår upp 6 april 1978 och läser:

Solen har visat sig nästan hela dagen, och det är 12 grader varmt i luften när jag kommer hem från jobbet. Jag har känt suget efter att få komma ut och fiska, och grejorna ligger färdiga sedan flera dagar, så jag har bara att åka ner till ån. Vattnet har ännu inte stigit särskilt högt. Det mesta ligger fortfarande bundet i sjöarnas isar. Leadcoren får därför ligga kvar i fiskeväskan. Det är just en av de här få

dagarna på våren, då vattnet är lite varmare, innan det nya smältvattnet kommer och kyler av ån på nytt.

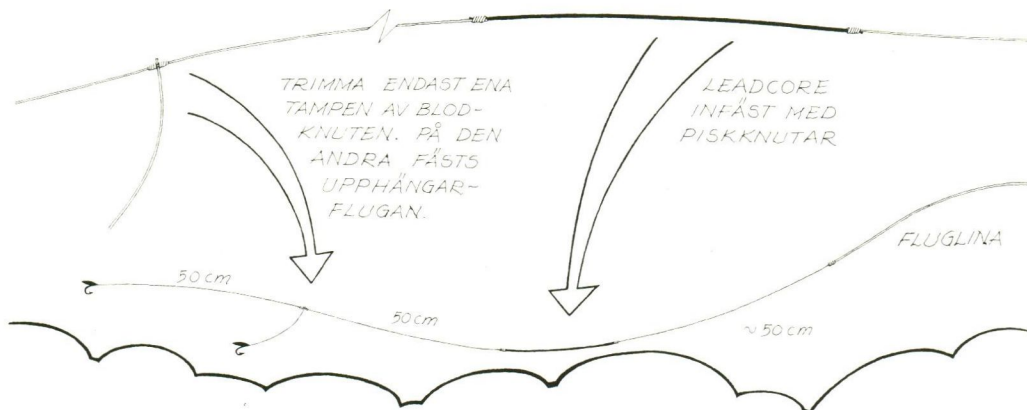
Jag står på den gamla kära gångbron och tittar ner över strömmen. Lite is ligger fortfarande kvar vid den första forsacken, och på den vita kanten sitter en strömstare. Rätt som det är dyker den ner, men kommer strax upp med en husmask. Så nog finns det föda på botten. Har strömstaren valt platsen, så bör här stå öring. Jag vet också sedan tidigare att det vid den här tiden på året alltid står någon öring nere vid forsacken. I varje fall om dagen varit lika varm som denna.

Börjar fiska mig neråt, men vet att det första partiet i stort sett bara är en transportsträcka. Först när flugorna närmar sig själva nacken, kan jag förvänta mig första hugget. Men jag vet också att det före nacken finns ett par hålor med stora stenar framför. Längre fram i maj månad är de säkra ståndplatser. Ändå lägger jag ett kast över hålorna och mendar linan, så att flugorna ska gå rätt, – men inget händer. Men det gäller att fiska av vattnet mycket långsamt och noga vid den här kalla årstiden, och därför upprepar jag kastet. Flugorna går precis som de ska, och den här gången ger jag dem lite extra rörelse med spötoppen. Så känner jag ett lätt motstånd och linan stannar upp. Jag höjer spöet, – och årets första öring är fast.

Årets första fisk var riktigt stor, och den stod på en plats, som den här tiden på året sällan håller någon fisk. Så även om man fiskat en å i 10-tals år, och därmed tror sig känna sitt vatten, så kommer det ständigt nya överraskningar. Man ska fiska lugnt och metodiskt, och man ska aldrig låta det gå slentrian i fisket, – och allra minst vid det här tidiga vårfisket.

BILL OLSSONS TACKEL VID TIDIGT VÅRFISKE

Är vattnet högt och strömmen stark kan man bli tvungen att förtynga själva tafsen, för att få ner flugorna djupt nog. Leadcore är en blylina överspunnen med ett ytterhölje. Den finns i flera olika viktklasser.

Aprilöringen är oftast mager efter den långa vintern, och bör därför alltid återutsättas. Fram på sommaren är det här en riktig kluns.

Fiska djupt

Det är alltså i första hand på strömmande partier jag fiskar under den här korta perioden på våren. Även om öringarna inte är lika aktiva på lugnsträckorna, utan mest använder dem som uppehållsplatser, så går det att finna dem också här. De står nästan alltid under någon markerad skumrand på ytan, och då oftast framför eller bakom någon sten. De kan också stå i en djuphåla, som visar sig som en mörk eller svart fläck under ytströmmen.

Jag fiskar oftast sådana platser med en sinktiplina. Är det extremt högt vatten, så binder jag in en dryg decimeterlång bit leadcorelina i själva tafsens. Jag placerar den då cirka 50 centimeter framför flugorna, och låter för övrigt hela tafsens vara kort – helst inte över 1,5 meter – för att den snabbare ska sjunka ner genom ytströmmen och nå rätt djup. Helst ska flugorna stryka just över botten, eftersom öringen sällan stiger till en fluga. Så här tidigt på våren är den ännu mycket trög i det förhållandevis kalla vattnet.

Två av Bill Olssons favoritflugor vid det tidiga vårfisket. En grön frilevande nattsländelarv och en nertrimmad Muddler.

Flugorna

Jag fiskar ofta med två flugor på tafsens, och väljer gärna en förtyngd grön "nymf" som upphängare och en liten magert dressad muddler med hårt trimmat huvud som ändfluga. Det är lättare att kasta om den tyngsta flugan sitter närmast fluglinan, och dessutom drar den då också ner tafsens snabbare.

Den gröna "nymfen" liknar de

frilevande nattsländelarverna, som finns i massor i vattnet, och muddlerflugan representerar rent allmänt åtskilliga av öringens bytesdjur. I synnerhet muddlern har visat sig otroligt attraktiv vid denna årstid. Men också andra våtflugor kan vara effektiva.

Fisken behöver oftast ett kraftigare stimulus i det kalla vattnet, och jag brukar därför darra med spöspetsen för att öka flugornas rörelse.

Fisket

Väljer jag någon gång att fiska också på lugnare partier, så lägger jag gärna mina kast strax utanför en skumrand, och låter sedan flugorna sjunka ordentligt medan jag mendar eller lyfter tillbaka linan. Det är viktigt att flugorna alltid går före lina och tafs ner mot den förmodade ståndplatsen. När de nått fram, gör jag ett litet stopp och låter flugorna hänga lite i strömmen innan de får glida vidare. Just efter ett sådant stopp brukar jag känna en uppstramning av linan, som signal att

forts. på nästa sida

Aprilöring

Av Bill Olsson

Foto och teckning: Gunnar Johnson

Just innan isarna går upp på sjöarna har författaren ett fint våtflugefiske på öringen i de öppna strömmarna. Men det är endast en kort period, innan vattnet på nytt kyls ner av de smältande isarna och vårfloden.

Många av mina flugfiskande vänner skakar på huvudet, när de ser mig stå i ån redan de första dagarna i april. "Fiskar du med fluga", säger de, och jag hör att de låter både förvånade och skeptiska. Även om öringen nu inte längre är fredad, så är det för dem helt otänkbart att börja flugfisket medan isarna fortfarande ligger på sjöarna.

Men det finns en kort period, då vattentemperaturen är någorlunda hög, och det blir en ökad aktivitet på insekterna, – och därmed också på öringen. Sedan ökar luftens temperatur ytterligare, och då smälter isarna på sjöarna och kyler ner åarnas vatten på nytt. Det gäller alltså att utnyttja denna korta period, just innan den egentliga vårfloden kommer.

När lufttemperaturen tillåter, så fiskar jag därför med fluga, även om det ibland ligger snö kvar på stränderna. Fisket är av naturliga skäl trögare än under högsäsongen, men samtidigt är öringen hungrig efter en lång vinter och tar därför gärna mina flugor. För mig betyder de här tidiga dagarna också mycket. Flugfiskarens vinter är minsann lika lång som öringens, och därmed är det med en mycket skön känsla jag ger mig ner till ån. Det är ju nu som man längtar som mest.

"Var står då fisken vid den här årstiden?", frågar sig många. Det är naturligtvis stora variationer beroende på åns karaktär, men jag vill ändå ge ett smakprov på min egen fisketeknik vid extremt tidigt vårfiske, och samtidigt försöka förklara var och hur mina flugor söker öringen i mina småländska strömmar.

Det fiske med våtfluga, som jag bedriver vid den här årstiden, kan jämföras med det tidiga vårfisket efter havsöring i till exempel Mörrumsån. Men det är en väsentlig skillnad. Havsöringen är på väg ut från ån och mot havet för att äta upp sig, medan mina öringar i stället söker sig just till strömmarna för att proviantera.

Det tidiga vårfisket efter havsöring är vi vana vid, och det har därför blivit etablerat, medan fiske efter bäcköring vid samma tidpunkt ses med förvåning och tvekan. Någon logisk förklaring har jag svårt att se. Dessutom har de flesta inte tillfälle att fiska efter havsöring vid den här tidpunkten, eftersom platserna vid bra vatten är begränsade. Men varför åka långa sträckor och trängas med andra, när man i stället kan undersöka möjligheterna till ett givande öringfiske på hemmaplan? Jag gissar att vi alla har samma rastlösa längtan nu när solen börjar komma tillbaka och ån går öppen igen. Ta därför

fram spö, lina och flugaskarna, och upplev tillfredsställelsen att börja fisket när längtan är som värst.

Sök öringen i strömmarna

De åar, där jag bedriver mitt tidiga vårfiske, är mellan 10 och 30 meter breda, och de är tämligen grunda. Det saknas riktigt djupa partier, om man bortser från de lugnflytande sträckorna mellan strömmarna. De flesta öringarna står också vid den här årstiden på dessa lugnsträckor, och det är ju också här som vi alla har fått lära oss att man ska fiska då vattnet är kallt. Men det hindrar inte att erfarenheten lärt mig något annat. Det är nämligen nästan aldrig här som jag får kontakt med öringen på mina flugor. Däremot tar jag varje år åtskilliga fiskar i de mer strömmande partierna. Orsaken är egentligen ganska enkel. Under den här korta perioden, som jag talar om, så värmer solen i första hand upp det snabbare vattnet i strömmarna, eftersom kontakten mellan luft och vatten är störst här. Vattnet tumlar om, och hela vattendjupet får därför en högre temperatur. I de lugnare partierna kan ytvattnet visserligen vara varmt, men vattnet är skiktat, och nere vid botten är det fortfarande kallt. Därför blir insekterna tidigare aktiva i de strömmande partierna, och därför söker sig också öringen dit på sina näringssök. I de kallare lugnflytande partierna står det visserligen fler öringar, men det är öringar som inte äter. De använder i första hand dessa avsnitt som vilplatser, och deras jaktaktivitet är låg. Där är de helt enkelt inte inställda på att ta föda.

De aktiva fiskarna finner jag därför på strömsträckorna, och då oftast långt nerströms, där de har nära till lugnvattnet. Längst nerströms i de snabbare partierna har vattnet dessutom av naturliga skäl högsta temperaturen, eftersom det hunnit blandas med luften under en längre sträcka. Därför är också aktiviteten störst här.

I mina hemmavatten är det i första hand husmaskar, men också frilevande nattsländelarver, som står på öringens matsedel vid den här tiden på året. Men många fiskar går också på en diet av vanlig jordmask, eftersom vattnet ofta går högt upp på stränderna, och därvid tvingar maskarna att krypa upp ur jorden för att inte dränkas. De spolats därvid ut i ån och tas gärna av öringen.

Old Danish Pink

Av Svend Rørvang

Foto: Bengt Olson

Streamers-fiskeriet har i de sidste år beskæftiget mig meget. Nogle vil vel mene, at det ikke har noget med 'Flugfiske' at gøre; men det bliver dog udøvet med fluegrej.

Jeg har prøvet at binde mange forskellige mønstre gennem årene – selvkomponerede og variationer af gamle mønstre. Det var en kombination mellem en 'Polystickle' og en 'Ythan Lure', der førte mig frem til 'Old Danish Pink'. Tilfældig så jeg det indvendige af staniolkapslen på en flaske 'Gammel Dansk Bitter Dram' – den havde en dejlig 'pink' farve – og streameren blev en kendsgerning.

Den har siden fejret mange triumfer. Det er mit indtryk, at Regnbuerne elsker den, og Bækørrederne hader den så meget, at de ikke kan lade være at hugge på den – og det er især de store fisk, den lokker frem.

Inden jeg giver beskrivelsen af selve streameren lidt om det grej og den måde jeg fisker den på. Stangen er en 9' carbon fluestang med en klasse 8 forward taperet flydeline, og 3 meter forfang med plads til en enkelt ophænger-flue på den sidste meter. Forfanget binder jeg selv med blodknuder: 0.40 – 0.35 – 0.30 – 0.25 og slutter med en spids på 0.20 mm.

Et langt kast, eventuelt et switch-kast, der sender fluen ind under træerne, der hælder ud over åen, hvorefter jeg øjeblikkeligt giver line (knarren er slået fra på hjulet). Når man så følger linsens drev og ved, at der er 3 me-

ter forfang ud til streameren, kan man med stangspidsen dirigere fluen hvorhen man ønsker det tæt under land eller hvor man erfaringsmæssigt ved der står fisk. Streameren 'nøkkes' langsomt tilbage, således at den går en 15–20 cm under vandoverfladen – og så er det spændende! Ørreden kommer som et lyn fra sin standplads, og modsat når en havørred tager fluen, skal tilslaget komme akkurat som når man fisker tørflue: på det rigtige tidspunkt. Har man timingen i sig efter mange års tørfluefiskeri kommer det helt af sig selv. Så er der fast fisk og dysten begynder. Det hænder af og til under indtagningen, at en ørred springer på ophængerens, og så bliver der virkelig fest, og man får brug for al sin kunnen. Det hænder, at man mister dem begge, men det må man tage med som en oplevelse.

Bindemønster og materialer:

krogstørrelse 4-6-8 Partridge-streamer krog.

bindetråd monofil nylon.

krop rød uldgarn, påfugleherl og 'pink' staniol.

hackle lidt rød strudseherl.

cheeks 2 små jungle cock.

Den røde uldtråd bindes fast og en krop formes. Bindetråden vindes tilbage til krogbøjningen, hvor en smal strimmel 'pink' staniol bindes ned og vindes i tætte tørn frem til kroghalsen. Et bundt påfugleherl bindes ned ved kroghalsen og trækkes bagud ovenpå krogskafte og bindes ned, hvorefter det igen trækkes frem ovenpå krogen, så det danner en tydelig ryg på fluen. Man lader hele tiden nylontråden blive vundet frem og tilbage i vide tørn, så herlen bindes solidt fast – nylontråden kan ikke ses! Dernæst bindes et 'skæg' (throat-hackle) af rødfarvet strudseherl, og til slut en lille jungle-cock fjer på hver side – tæt op til fluens hoved. Man slutter med et hoved af nylontråden og flere gange lak. 'Old Danish Pink' er færdig. Man kan også bruge sølvkrop – så kalder vi den 'Ellebutte' (elritse på jysk).

Old Danish Pink blev behørig døbt en aften vi var sammen til frokost – måske var der stadig et stænk af Bitter Dram i den for den viste sig at være en fuldtræffer, både det efterår og nu igen i foråret. Det næste, der skal prøves er en dag når stillingerne ikke er i tørflue-humør, hvordan de så vil reagere på 'O.D.P.'.

forts. från föreg. sida

Speditören granskade nyfiket de nyttilverkade flugorna.

"Vad fan är det där", frågade han och man hörde förtrytelsen i rösten.

"Variant på Elvis", svarade Advokaten oförväget och berättade om sina funderingar vid åkanten.

"Elvis skall man inte ändra på", slog Speditören fast och markerade med bestämda steg ut ur hytten sin uppfattning om Advokatens förehavanden.

"Jaså, nähä", tänkte Advokaten och band på rent trots ytterligare en Elvis-variant, nu med rapphönshackel och kropp av olivbrun sälull.

När han var klar med att avreagera sig vid bindstället, fann han Arkitekten och Speditören sittande på hyttens solsida, halsande varsin öl. De var inbegripna i ett samtal om vad man skulle göra med all fisken. När han på väg ut ur hytten försett sig med en öl, hade Advokaten sett att kylskåpets nedre hylla var full med harr. Han visste att Brandis skulle komma med åtminstone ett par fiskar till.

"Vi gravar en tredjedel och steker den i morron. Och så kan vi röka en tredjedel och ha den på smörgås", sa han. "Resten kăkar vi i kvăll och så ber vi Fin och Fina hjälpa oss att äta upp fiskberget."

Den kvăllen nådde Arkitektens kokkonst om inte oanade så i varje fall aktningssvärda höjder. Han serverade stekt harr, som kryddats med Brandis hemliga blandning av citronpeppar och örter, på en bädd av en lökröra, vars smak gjorde den förtjänt av ett finare namn, t.ex. Ratatouille Architecturale aux Oignons et Crème.

Några hundra meter ovanför en av broarna över Sömån har än ätit sig in i stranden och bildar en liten, men djup vik, vars bakvatten är ett tillhåll för stor harr. Harren är där ganska orädd och kan

vaka, lugnt och demonstrativt, bara några meter från den förhoppningsfulla flugfiskaren. Arkitekten kallar viken "Jävla Kröken". Anledningen är följande.

Redan vid Arkitektens första besök vid Sömån upptäckte han och de stora hararna i kröken varandra. Enligt vittnesuppgifter – Speditörens – drabbades han därvid av stora fiskeskälvan. Fem-sex meter framför honom sam den största harr han någonsin sett, långsamt, då och då sörplande i sig förbiflytande småkryp. Med avsevärt ökad hjärtverksamhet – av adrenalinchocken – och med stor försiktighet – för att inte skrämma fisken – lät Arkitekten sin March Brown Silver falla ner en bit ovanför harren. En svag lyftning av spöspetsen, när flugan närmade sig harren och ----- Neej, fisken reagerade inte. Arkitektens upphetsning steg, han kröp ihop för att göra sig så liten och osynlig som möjligt, lyfte linan varsamt för ett nytt kast och lade bakkastet i en stor tall bakom sig. Speditören – och antagligen också harren – såg Arkitekten under svavelosande utrop klättra upp i tallen och lossa flugan. Harren var kvar, när Arkitekten förberedde sitt andra kast. Harren var enligt uppgift kvar, när Arkitekten förberedde sitt sjuttonionde kast. Vid det laget hade Arkitekten hunnit pröva alla flugor han hade i flugasken och klättra i alla träd som fanns inom en radie av tio meter från fiskeplatsen.

Samma kvăll, efter en måltid bestående av harr i alla tänkbara former och några till, inspekterade Fin herrarnas fiskeutrustningar. Också han hade noterat, att Speditörens del i sällskapets totala fångst brukade vara anmärkningsvärt stor. Han granskade därför Speditörens utrustning med särskilt intresse.

"Vad är det här för en jävla käpp?" utbrast han, när Speditörens favoritspö presenterades för honom. Speditören förklarade, att fastän toppen brutis av ett par gånger och det numera saknades en eller ett par fot till spöets ursprungliga längd, var det ett utmärkt spö, som man kastade mycket bra med, efter några decenniers träning.

"Och det här är en särskild finess då,

förstår jag", sa Fin och lät den gula, av ålder och bruk fransiga fluglinan löpa mellan fingrarna.

"Det fungerar", svarade Speditören blygsamt. För att pröva sanningshalten i Speditörens påstående gick Fin ut med spöet på gräsplanen utanför hytten och gjorde några provkast.

"Man skall nog vänja sig vid den här utrustningen", sa han stillsamt och andfått till Speditören en stund senare och lämnade tillbaka spöet.

Under veckan, som bjöd på både solsken och värme och råkalla vindar och snö, fortsatte simsländorna att kläckas. Nu, när de dök upp mera sporadiskt, verkade fisken mera intresserad av dem. Herrarna letade bland sina torrflugor för att finna något, som kunde passera som simslända i dunstadiet, och prövade en och annan fluga, som förhoppningsvis kunde tas för en inte alltför avlägsen släkting till simsländan, i alla fall av en fisk med gravt synfel, och Advokaten band till slut ett par enligt hans mening exakta kopior av simsländan, men ingen fluga, som prövades, behagade harren. Så förhöll det sig ända tills Fina en dag vid en matpaus i fisket kom med en riktigt stor harr, som hon fått i Jävla kröken på en Tommy Steele (FiN nr 2/82), bunden litet slarvigt av Advokaten, så att den inte ville sjunka. Advokaten fick omedelbart en mängd beställningar på torra Tommy Steele-flugor utom av Arkitekten, som tog Fina avsidet för att diskutera lämpligheten av att hon drog upp hans harrar i hans krök. Arkitekten fick sedan finna sig i att Jävla Kröken döptes om och fick samma namn som en flaska, som Fina dagen innan inhandlat åt sällskapet i Röros: Fina Kröken.

Sista dagen ägnade man åt fiske i Hola. På vägen dit kom Speditören och Arkitekten precis samtidigt på den exakt rätta nyansen på kroppsdubbningen på en Tommy Steele. Färgen skall vara just den, som renlaven på fjälltopparna har, när solen lyser på den. Även om de torra Tommy Steele, som Advokaten bundit kvăllen innan, i detta avseende inte var perfekta, visade de sig utomordentligt aptitliga för fisken i Hola, men därmed var också veckan slut.

Avskedet var naturligtvis känslösamt, men innan sällskapet skildes, gav Advokaten Fin och Fina några exemplar av Elvis-varianten.

När Brandis en vecka efter hemkomsten ringde till Fin, berättade denne, att han timmen efter sällskapets avresa gått ner till Sömån och av sentimentala skäl fiskat med en av Elvis-varianterna. Och si, den stora harren på över ett kilo, som han väntat på hela veckan, låg några minuter senare och bleknade i hans häv!

det: Nu skulle väl fisken ändå inte ta på Elvis, den är ju inte mer lik en kläckande dagslända än min lilltå", tänkte han. Och han kände på sig, att Speditören, som givit sig av någonstans långt uppströms och som knappast ens inför hot om utebliven kvällsgrogg knyter annat än Elvis på tafs, fått massor av fisk redan från början denna dag, medan Advokatens egna försök att "match the hatch" inte givit resultat förrän under den sista kvarten.

Sonens nästa kast fastnade i en buske vid åkanten och busken var av den flug-ätande typen. Sonen visade upp sin fluglösa tafs för Advokaten och krävde service. Overdriven service till barn är något som Advokaten till skillnad från sin hustru anser vara av ondo; föräldrar skall inte serva barn, utan tvärtom, är hans filosofi.

"Knyt själv", sa Advokaten bestämt och gick en bit uppåt ån, där Brandis höll på med att försöka nå en fisk, som lunchade med mycket ljudliga vak. Advokaten satte sig på strandbrinken och tittade på. Eftersom avståndet mellan Brandis och fisken var 20–25 meter, blev precisionen i Brandis kast inte den önskade och fisken kunde fortsätta sin måltid utan att störas av monster och korvar.

"Pröva med en stillborn och försök med dom, som vakar närmare", sa Advokaten och gav Brandis en stillborn-variant, på vilken fasanstjärtfibrerna bytts ut mot quill från grågås. Han sköt undan den irriterande tanken, att han sannolikt lika väl kunde rekommenderat Elvis: Nu skulle han visa Brandis hur man fiskar med eftertanke och inte bara hystar ut något, som man vet att man får fisk på.

Brandis fluglina ven åter genom luften och en stillborn landade strax ovanför ett vak. Den flöt med strömmen en fyra, fem meter utan ingripanden från fisken.

"Försök igen", sa Advokaten.

Efter Brandis femte försök på samma fisk började Advokaten tvivla på både sig själv, Brandis och flugfiskelitteraturen.

När Brandis försökte en sjätte och en sjunde gång, upptäckte Advokaten att hans vänsterhand ryckte på ett sätt, som passar bra vid torskfisket utanför Vinga.

"Nä men för fan, flugan skall ju föreställa död, inte rycka och hoppa som en räka på disco", ropade Advokaten förtvylat. "Ge mig spöt, så skall jag visa."

Den utvalda harren tog på första kastet och Advokaten kände självförtroendet återvända. En motvilligt beundrande blick från Brandis stärkte det ytterligare. Brandis fick tillbaka sina redskap och tillämpade strax därefter sina nyförvärvade kunskaper på en annan stackars harr. Advokaten återvände till sin sittplats på strandbrinken.

Advokaten tycker om ordning och reda. Han vill begripa hur och varför saker fungerar. Till sådant, som han inte fattar, t.ex. Sonens datamaskin, håller han ett visst avstånd.

Nu begrep han inte, varför fisken tog på Elvis, när naturen serverade massor av nykläckta och saftigt fräscha dagsländor mitt framför nosen på den. Han tänkte:

"Fisken måste väl ändå tro, att Elvis går att äta. Här finns massor att äta – nymfer på botten, nymfer i vattnets mellanskikt, nymfer på väg upp för att kläckas, nykläckta duns och antagligen också kryp, som råkat blåsa ut på vattnet. Det måste ju vara enklast för fisken att få tag på nymfer, som är på väg upp. Och dom tog ju inte på min förtyngda nymf. Men så tar dom på Elvis, när den flugan visar sig. Varför? Tror dom att han är godare än dagsländenymferna? Det skulle förklara varför dom besvärar sig med att jaga honom, när dom andra nymferna finns på mycket närmare håll. Det skulle kunna vara så. För om jag själv av någon oförklarlig anledning får en massa blodkorv på fallriken, så går jag gärna, trots besväret, ut i köket och steker mig en biff. Om det finns någon. Så kanske är dagsländenymferna blodkorven, ätliga och nyttiga men föga upphetsande rent kulinariskt, och Elvis är den lagom blodiga biffen?"

Advokaten trodde fortfarande på sin gamla idé, att Elvis tas för en nattsländepuppa av fisken. Då borde man binda flugan utan stjärt och med en kropp, som går halvvägs ner i krokbojen, så att den börjar likna något. Advokaten beslöt sig för att pröva en sådan variant av flugan.

"Om dom mitt i en dagsländekläckning hellre tar på varianten än den naturliga maten, så är nog nattsländepuppor för fisken i klass med Tournedos Rossini eller i alla fall Entrecôte Moulin Rouge för mig", tänkte han.

Han var medveten om resonemangets svagheter men hann inte analysera dem närmare, för nu kom Sonen i land med en välfylld fiskeväska. Advokaten hjälpte honom att rensa fisken och sedan låg båda en stund och kikade på de nykläckta sländorna, som trängdes på grässtråna vid vattenbrynet. De var knappt 20 millimeter långa, hade två stjärtspröt, ljus gråbrunoliv kropp och stora, smutsigt rökgåra vingar.

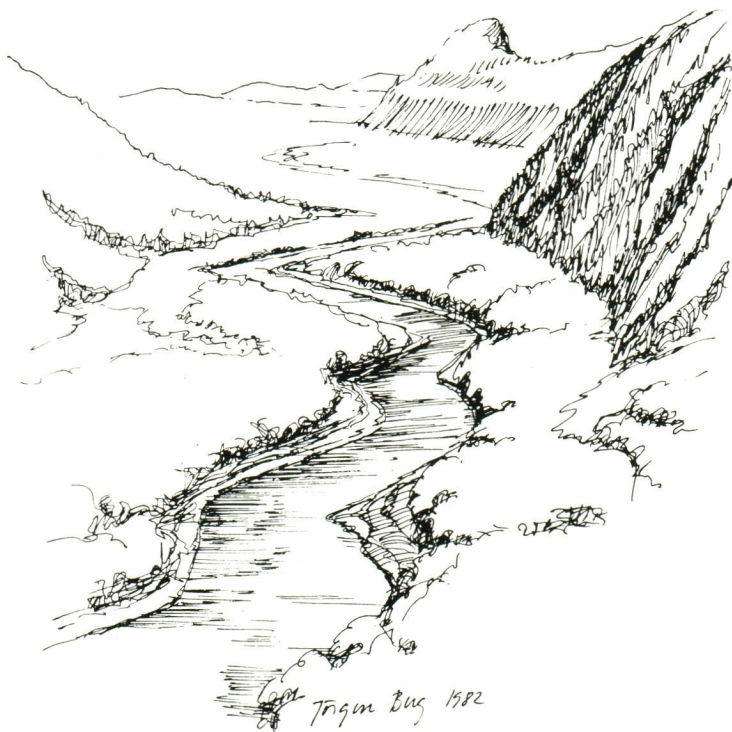
"Väldigt stora bakoingar", sa Sonen och pekade.

"Hmm", sa Advokaten, som inte gärna ville avslöja, att han inte säkert kände igen sländan. Han riktade Sonens uppmärksamhet på en ljusbrun nattslända, som lägligt och virrigt kom krypande bland dagsländorna. Han noterade med tillfredsställelse, att nattsländeteorin kanske inte var så dum.

När de en stund senare återvänt till hytten och bläddrade i fiskelitteraturen, bestämde de sig för att den kläckande sländan var av arten *Siphonurus aestivalis*, stor simslända.

Advokaten satte sig vid bindstället och hade hunnit med fem flugor av den planerade Elvis-varianten, när Speditören och Arkitekten dök upp. Båda hade fått mer harr än de rimligen kunde äta och båda hade mycket riktigt hela tiden fiskat med Elvis.

forts. på nästa sida

Att lära sig pinka innan vadarna dras på

Av Dave Hughes

Teckning: Gunnar Johnson

Det finns inga genvägar för den som vill bli "expert", men det finns små taktiska knep, som tar dig en bit på vägen.

Under allt för många år har flugfiske ansetts vara en av de svåra konsterna. Många har avhållits från att prova på det på grund av all mystik som omgett sporten.

Men på senare år har jag allt oftare hört sägas att flugfiske är enkelt, och att det endast tar en eftermiddag att lära sig. Otvivelaktigt är det sant, tillräckligt kan läras in på några timmar för att nybörjaren ska kunna fånga en fisk eller två, – om han är vid rätt vatten vill säga. Men jag tror att pendeln har svängt över allt för mycket: Om det är så lätt att lära sig, hur kan då flugfiske samtidigt kallas en skön konst?

Under några år lärde jag eleverna vid en skola i Astoria att flugfiska. Alla mina elever lärde sig att kasta, några få lärde sig det riktigt snabbt. Men ingen av dem blev bra kastare på en eftermiddag. De flesta var färdiga att närma sig en ström eller sjö först i slutet av den tio veckor långa kursen. Felet kan ha varit instruktörens. I varje fall är jag säker på att det inte var elevernas fel. Kanske var det ingens fel över huvud taget, – det var troligen i stället flugfiskets karaktär som var orsaken. Det tar tid och övning att bli vän med spö och lina, och att med någorlunda precision placera en fluga där man önskar.

Var och en som anmäler sig till en

kurs, kan förväntas börja fiska fram på eftermiddagen, – om det nu är målet. Men han ska inte förvänta sig att kunna fiska bra. Möjligen tillräckligt bra för att fånga fisk under speciellt gynnsamma förhållanden, där korta klumpiga kast är fullt tillräckliga, – men inte tillräckligt bra för att "fickfiska" i en brusande ström, eller för att nå en vakande fisk på en blåsig sjö. Men detta ska inte avskräcka någon från att ta upp flugfiske, – det ska bara påminna om att det trots allt är en lärlingstid, innan man kan kalla sig mästare...

Jag har med lätt obehag betraktat den nuvarande trenden att alltför fort försöka bli expert. Ofta är det människor, som på grund av vår hobbys växande popularitet, plötsligt bestämmer sig för att bli flugfiskare. De går in i en flugfiskeshop, och "kläcker" någon timme senare ut genom dörren fullt uniformerade i väst, vadarstav, flugfiskehatt, och med ett par tre specialböcker under armen: Hur man binder flugor, Hur man kastar sina flugor och Hur man fångar en massa fisk. Allt det där är nog i och för sig bra, – men det är inte att börja lära sig flugfiske från grunden.

Grunden är att lära sig krypa innan man lär sig gå, att tillåta sig fumla lite

grann innan man lär sig behärska allt till fulländning. Det kan till och med vara att lära sig meta med mask, innan man lär sig att kasta med sitt flugspö. En pyramids grundstenar är den bas på vilken alla andra stenar vilar. Om basen inte finns, eller inte är solid nog, så rasar pyramiden.

Så är det också med flugfisket. Allt för många människor lär sig det, utan att därför lära sig älska det. De gör det utan att lära sig älska de platser, där de ska utöva sitt flugfiske. Saknar man den känslan i botten, så sviktar oftast också intresset så småningom.

Jag såg det här "expert på stubinen" fenomenet i all sin prydo för en tid sedan vid Henry's Fork of the Snake River, ett Mekka för allsköns experter av alla kalibrar. Jag stod och lutade mig mot staketet vid övre delen av Railroad Ranch sträckan och samtalande i den varma junisolen med en gammal man, som var en fullkomlig främling för mig. Ensamma flugfiskare, eller i grupper på två eller tre stycken, klättrade över staketet och gav sig av nerströms för att invänta "klockan elva vaket" då vår stora Green Drake brukar kläcka. Få fiskare, – mycket få –, var utan uniform: höga vadarbyxor med grova kängor, vadarbälten, vadarstavar, fullproppade västar, mörka polaroidglasögon, flugfiskehattar, grafitspön och dyrbara rullar. De kunde alla ha blivit uppställda för inspektion, – som en infanteripluton. Den gamle mannen och jag själv kunde också ha stått med i ledet tillsammans med dem. Vi skulle alla fått godkänt vid inspektionen.

Bara några få av alla de flugfiskare som klättrade över stängslet vek av in bland buskarna, innan de fortsatte ner mot vattnet. De flesta gick direkt nerströms.

"Se på dem", muttrade den gamle mannen, "de har all världens mest sofistikerade flugfiskeutrustning, men de har ändå inte lärt sig att pinka innan de drar på sig vadarna..."

Ingen som vill börja flugfiska ska tveka att göra det. Ingen som vill lära en god vän att kasta med flugspö ska tveka att göra det. Det finns nämligen inget annat sätt att fiska, som ger lika mycket tillfredsställelse, lika mycket belöning, – och det på så många olika sätt. Men låt mig sända med ett par varningens ord på vägen: Förvänta dig inte att kunna allt på en gång. Ta dig tid att lära dig älska åarna, öringarna, och det här nya sättet att fånga dem. Men framför allt, lär dig att pinka innan du drar på dig vadarbyxor. Det kommer att öka ditt utbyte av en fantastisk hobby, – och bespara dig en massa obehag längre fram på dagen.

Foto: Jan Å Fritzson

Fiska en driftande puppa

Nattsländepuppornas kläckning har länge varit väl förborgad. Men iklädd dykarutrustning har författaren kommit hemligheterna på spåren.

Långa perioder av fri drift är vad han har observerat, och en transparent puppa full av ljus blir hans rekommendation.

Av Gary LaFontaine

Min teori om hur man ska imitera nattsländepuppor, tycks vara helt skild från allt vad som skrivits i fiskelitteraturen. En gång efter ett föredrag i en flugfiskeklubb, frågade en medlem: "Hur kommer det sig att din åsikt skiljer sig så från alla andras?" Jag har själv undrat över det. Även min uppfattning om hur den naturliga puppan ser ut, och hur den bär sig åt då den simmar eller kryper upp genom vattnet, skiljer sig totalt från de flesta populära föreställningar. Avvikelserna är så stora mellan min och andra flugfiskares versioner, att om ordet nattsländepuppa togs bort, skulle ingen kunna gissa att vi talade om samma insekt. Men en flugfiskare måste veta hur de natur-

liga insekterna uppträder, innan han kan efterlikna deras rörelser med en fluga.

Ett antal moderna författare har varit rörande eniga i sina berättelser om simmande puppor, och beskriver en insekt, som stiger nonstop från pupphuset och upp i luften som en raket. De har varit rättframt tydliga i sina levande redogörelser, och därvid skapat en allmänt accepterad berättelse om hur det går till. Det hade varit enkelt att fortsätta med denna version, och upprepa den i mina egna skrivelser, om det inte varit för ett faktum: ingen av dessa beskrivningar har varit baserad på faktiska observationer av den naturliga insekten. De har inte ens varit

baserade på de få kortfattade redogörelser som finns i den entomologiska litteraturen.

Den bästa metoden att observera nattsländepuppor i deras naturliga miljö, är genom att ta på sig cyklopöga och dyka ner till dem. Under de tio år jag gjort undersökningar om denna insektsgrupp och om nya imitationer och fisketeknik, så har jag tillbringat 211 timmar under vattnet. Av denna tid har 54,5 timmar använts främst för att studera själva insekten, och för att bestämma hur de fria pupporna uppträder efter det att de lämnat pupphuset. De primära observationerna bestod i att studera enbart den kläckande insekten; de sekundära observationerna bestod i att studera insekterna i förhållande till andra "föremål", – till exempel en ätande öring.

Att studera ett litet föremål tydligt under vattnet, betyder att man måste se det på mycket nära håll. Även i mycket klart eller långsamt rinnande vatten förvrängs bilden, och tar därmed bort alla detaljer på längre avstånd, men samma begränsning gäller också för öringen. Det mest karaktäristiska, och därmed det som

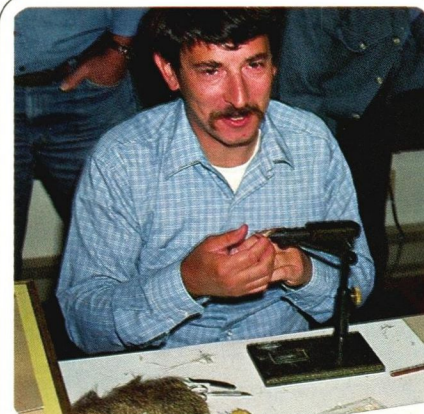

Foto: Gunnar Johnson

Gary LaFontaines bok *Caddisflies* uppmärksammades förra året med titeln *Book of The Year*. Priset utdelas av den amerikanska flugbindarorganisationen *United Fly Tyers*. Artikeln här intill är ett utdrag från boken, som i signerat exemplar kan beställas direkt från författaren under adress:

Gary LaFontaine

P.O. Box 166

Deer Lodge, Mt 59722, USA

Priset är 28 dollar (inkluderar också porto) för det signerade exemplaret, och kan betalas med brevcheck som följer beställningen. Boken kan också beställas osignerad från *Fly Dressing, Huskvarna*.

först får observatören att upptäcka en simmande puppa är just själva rörelsen, och det faktum att puppan är klart lysande. Sedan är dykaren tvungen att komma endast några få centimeter från puppan, för att han ska kunna se några detaljer.

Redan efter den första dykningen var det föga tvivel om, att vad jag såg inte passade in i de vanliga beskrivningarna om nattsländepuppor. Insekterna vare sig såg ut eller uppförde sig som de populära "superpupporna", som antogs ta raka vägen genom vattnet och upp ur strömmen.

Fyra etapper

Kläckningsperioden kunde delas i fyra etapper:

Ett: efter att ha arbetat sig ur pupphuset, driftade pupporna med bottenströmmarna. Hur länge och hur långt driften varade varierade mellan olika arter, men vid ett tillfälle drev en *Hydropsyche*puppa nästan 100 meter nerströms, innan den ens började stiga mot ytan. För den händelse pupporna arbetade eller simmade under denna drift, så var rörelserna så små, att man inte la märke till det.

Två: när en insekt väl var färdig att simma mot ytan, var uppstigningen – den andra fasen – vanligtvis tämligen snabb. Men hastigheten varierade från art till art. De större arterna tycktes genomgående simma långsammare än de mindre.

Tre: den tredje fasen inträffade just under ytan, med pupporna hängande fritt och driftande. Inte vid något tillfälle bröt en stigande puppa genom ytfilmen och flög iväg som vingad insekt utan denna avvaktande fas. Tiden, som tillbringades just under ytfilmen, varierade inte bara mellan olika arter, utan var också beroende av atmosfäriska förhållanden. Kalla och fuktiga dagar var driftperioderna längre.

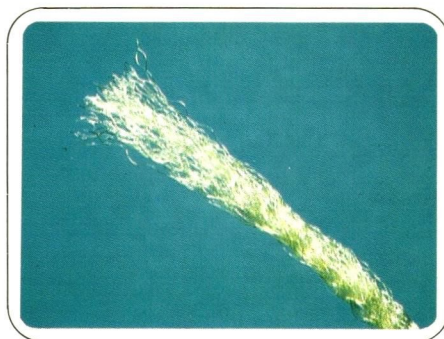
Fyra: efter att ha gjort sig av med pupphuden och stigit upp på ytan, som färdig insekt, så flög de observerade nattsländorna snabbt iväg. Detta stadium var genomgående kort. Det bestod av några få fladdrande vingslag.

Den här studien omfattar förvisso inte alla betydande nattsländor i våra öringvatten. Även med erfarenhet från mer än femtio observationstimmar, så är undantag troliga.

Entomologernas syn på saken

Vad säger då professionella entomologer om hur en kläckande nattsländepuppa ser ut och hur den rör sig? Det finns utmärkta skrifter om utseendet och funktionerna medan puppan fortfarande befinner sig i sin kokong, men det finns mycket få beskrivningar av vad som händer mellan det att den lämnar sitt förankrade pupphus och till den förvandlas till vingad insekt.

Varför har då en del insekter ett

Nylonfibrer har hög glansighet och reflekterar ljuset.

Nattsländepuppor bundna av Gary LaFontaine. Hans Emergent Pupa har vinge av hjorthår, men liknar i övrigt hans Deep Pupa, så när som på att den senare är förtyngd. Båda är bundna med Antron, en nylonfiber som reflekterar mycket ljus.

Foto: Gunnar Johnson

puppstadie, medan andra inte har det? Förpuppningen är ett extra stadie. Mer utvecklade insektsgrupper går igenom en komplett livscykel: ägg, larv, puppa och vingad könsmogen insekt. De primitivaste vattenlevande grupperna har endast tre stadier: ägg, nymf och vuxen insekt. *Fördelarna med förpuppning är att detta tillåter en större fysisk skillnad mellan den vuxna insekten och dess larvform.* Ett puppstadie inträder i livscykeln när skillnaden mellan larv och vuxen insekt är så stor, att muskelstrukturen hos den vingade insekten måste omformas under ett mellanstadie.

En mycket stor fördel för arter som har ett puppstadie är alltså att de därigenom befrias från kravet att i larvstadiet ha en kropp, som liknar den vuxna insektens. Larver av en familj kan därigenom utvecklas för att överleva i flera varierande miljöer. Det är ett av skälen till att nattsländor och myggor är rikare representerade i olika vattenmiljöer, än vad som är fallet med mer primitiva grupper, som till exempel bäcksländorna.

Förpuppningen är en period av omvandling för insekten. Husmaskarna förpuppas i sitt gamla hus, medan de frilevande nattsländelarverna bygger sig ett speciellt pupphus. Det kläds invändigt med en silkeskokong och förseglas med ett nätverk vid ingångsöppningen. Förvandlingen från larv till färdig insekt tar omkring två veckor för de flesta arter. Sedan antingen simmar eller kryper den kläckande nattsländepuppan till ytan.

Oftast har emellertid entomologerna inte gjort egna försök, utan hänvisar endast till tidigare litteratur. Doktor Walter Balduf refererar således i sin *The Bionomics of Entomophagous Insects* från 1939 till C E Sleight: *Det sågs att puppor av Hydropsyche kryper över botten en liten stund då de lämnat pupphuset, innan de ger sig av till ytan. Så fort de nått vattenytan, eller efter att ha simmat omkring en liten stund, så sticker de igenom övre delen på thoraxpartiet. Så snart den exponerade delen är torr, spricker den plötsligt, och den vingade insekten ger sig genast upp på vattnet och kan snabbt springa eller flyga iväg.*

De båda kursiverade partierna stämmer väl överens med fas ett och tre i mina egna observationer. Skillnaden i att *Hydropsyche*puppan sägs krypa omkring, medan jag sett den drifta, kan helt enkelt bero på att Sleight flyttade över sina puppor i ett

forts. på nästa sida

akvarium med stillastående vatten, medan jag gjorde mina observationer i strömmande vatten.

Doktor Balduf översatte också en skrift av den tyske entomologen G Ulmer, som säger: *Efter att puppan har lämnat sitt pupphus, försöker den nå vattenytan genom att krypa eller simma. Ibland kan den simma flera timmar i vattnet.*

Det här är alltså ett mycket fruktbart fält för vidare undersökningar, både för entomolger och flugfiskare, för att få grepp på vilken roll nattsländepupporna spelar som öringföda.

Puppan som skär sig fri från pupphuset och ger sig av mot ytan, är faktiskt en fullt utvecklad insekt, men den är skyddad av en lös transparent hud. Den enda del av huden, som inte är mjuk och flexibel, är partiet längs rygg och huvud. Detta område är mer kalkartat eller förhårdnat. Det är denna del som splittras, när den exponeras i luften ovanför vattenytan.

Hur ser pupporna ut?

Syftet med mina undervattenstudier var inte bara att se hur pupporna uppträdde, utan också hur de såg ut. Utseendet hos en puppa som simmade mot ytan var inte särskilt distinkt. Det var faktiskt inte mycket mer än en bubbla av reflekterat silver med mindre färgstänk, och det kvittade hur nära jag själv eller de övriga dykarna försökte studera de naturliga insekterna. Det var omöjligt även i det lugnaste vatten att se särskilda detaljer. Varje del av den simmande puppan – huvud, vingar, ben och kropp – var innesluten i denna hud, och små luftbubblor mellan insekten och huden gav reflexer, som tog bort det mesta av de enskilda detaljerna.

Observationerna var svåra att acceptera för mig på grund av att de helt stred mot den vanliga föreställningen bland flugfiskare. Det fanns ingen möjlighet att få synintrycket att stämma med de standardimitationer av puppor som flugfiskare använder. Var fanns den smutsigula kroppen eller de ogenomskinliga vinganlagen på de naturliga aktiva pupporna?

Det var emellertid ett komplicerat dilemma, eftersom det fanns en massa teckningar och fotografier, som visade nattsländepuppor med verkligt karaktäristiska grunddrag. Särskilt fotografierna var starka bevis för hur

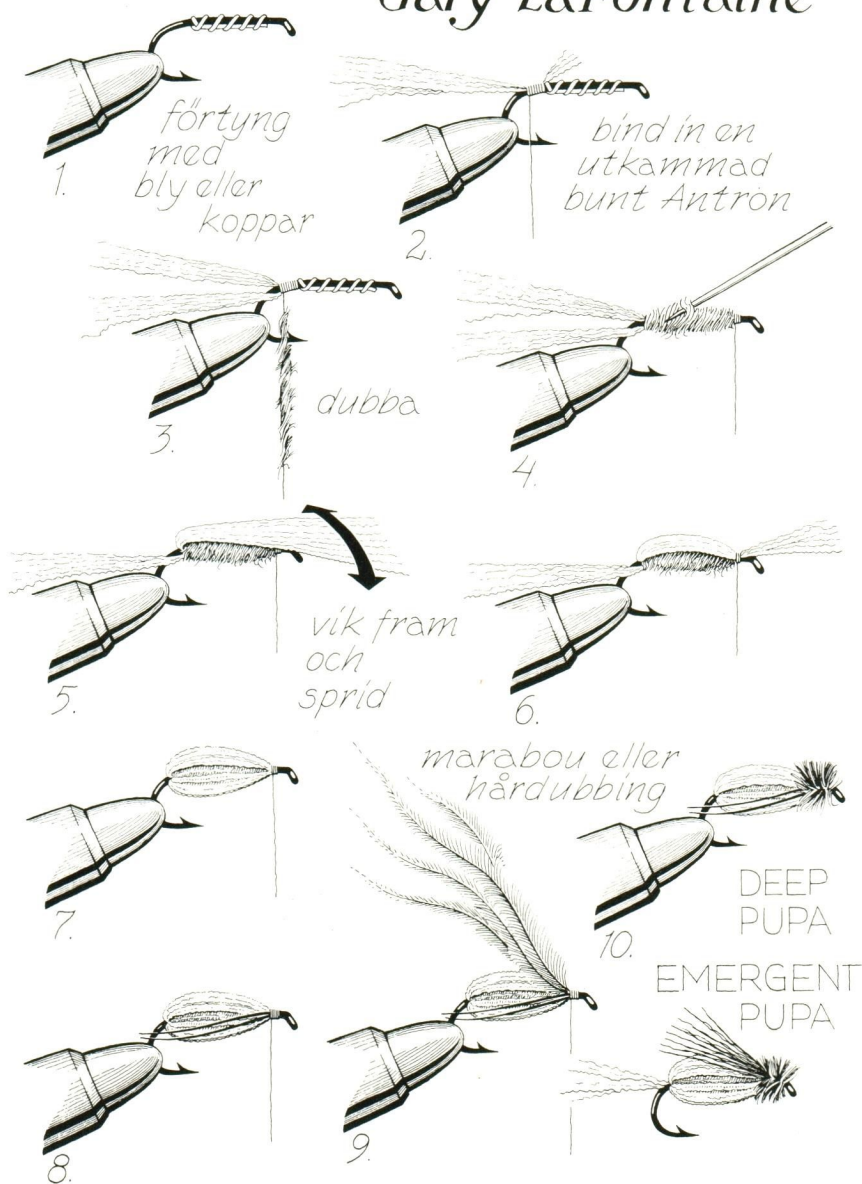
de naturliga pupporna ser ut. Bilderna ljög inte, men i det här fallet visade de sig vara mycket bedrägliga, eftersom de inte visade aktiva simmande puppor. – de var tagna på döda exemplar. Genom att se på puppor i ett akvarium eller annan konstgjord omgivning, eller genom att använda puppor, som antingen tagits ut i förtid ur kokongen eller senare från en öringmage, som modell, kan den smutsigula kroppen och de ogenomskinliga vingsäckarna på standardmönstren vara förklarliga. Men om man baserar sina iakttagelser på undervattensobservationer av de naturliga pupporna, och ser till det mest karaktäristiska hos insekten. – de klart lysande reflexerna från luftbubblorna –, så stämmer det inte längre.

Alla studier vid dykningarna lämnade föga tvivel hos mig. Flugfisket hade råkat in i en återvändsgränd när det gällde nattsländepupporna, genom att utveckla mönster och fisketeknik från en fantasifull idé om hur den naturliga insekten kläcktes, och genom att skapa flugmönster baserade på inaktiva eller döda exemplar; och ännu värre, detta hade föreskrivit metoder att fiska under en nattsländekläckning, som de flesta flugfiskare av frustrerande erfarenhet visste inte fungerade särskilt bra.

Gammalt och nytt

Var misslyckades då alla teorierna? Många äldre sätt att binda flugor kunde möjligtvis fungera som en

Gary LaFontaine

Gunnar Jön

grov imitation av kläckande nattsländepuppor. Särskilt då de lätt-dressade mjukhacklade våtflugemonstren. Men på det hela taget ignoreras eller förbisågs detta viktiga stadium i insektens utveckling. Det var inte förrän på 1930-talet, som en grupp flugfiskare från New York började ta sig an nattsländepuppor. Denna grupp människor samlades kring Angler's Roost Fly Shop, som ägdes av Jim Deren. Han fann på ett av de första mönstren men använde floss som kropps-material. Ed Sens, som band flugor åt Roosts, skapade en av de bäst kända av dessa tidiga puppimitationer. Han använde naturliga insekter som förebild, och band sina flugor med ullkropp och små vinganlag av andqu-

ill. Som seriös entomolog var han väl införstådd med den lösa pupphuden och luftbubblorna hos den naturliga insekten, men han visste också, att han inte kunde imitera puppans lysskraft med den tidens material.

Vid denna tidpunkt stod flugfisket på tröskeln till att ta sig an fisket med puppor på allvar. Men tyvärr gled vår sport ner i en mörk tidsålder i och med att andra världskriget bröt ut. Det tycks också som om tidigare kunskaper om nattsländepuppor gick förlorade under denna period.

Då flugfisket på nytt fick en blomstringstid under 1960- och 1970-talen, kom undersökningarna om nattsländepuppor aldrig igång ordentligt. Det är synd, för även om det inte fanns några nya fakta på

området, så avhöll det inte fiskeboks-författarna från att muntert predika nattsländepuppor, när, var och hur. Det spreds missförstånd under dessa år, mestadels i böcker om andra insekter, och där nattsländorna styvmoderligt behandlades på några få sidor.

Mina egna studier har lärt mig att nattsländepuppor kan fiskas driftande vid botten, stigande mot ytan eller driftande i ytan. I en artikel här intill presenterar Gunnar Johnson min metod att binda nattsländepuppor, där den viktigaste egenskapen hos flugorna är att skapa en illusion av de luftbubblor och den transparenta hud som omsluter puppor, och som ger insekterna deras stora lysskraft.

Så binder du Gary LaFontaines puppor

Av Gunnar Johnson

Liksom Simo Lumme har Gary LaFontaine upptäckt nylonfibrernas förmåga att reflektera ljus och hålla kvar luftbubblor i en flugkropp, så att denna liknar en kläckande nattsländepuppa. LaFontaine använder ett material som kallas Antron, och som tillverkas av DuPont. Denna fiber är trekantig, och kommer därför att reflektera ljuset i högre grad än andra runda nylonfibrer.

Som vi kan läsa i Gary LaFontaines egen artikel, så är denna egenskap mycket viktig då det gäller att skapa det ljusskimrande intrycket hos en puppa på väg till ytan. Där kan vi också se foton på två puppor, vilka Gary själv har bundit, och med hjälp av mina teckningar ska vi tillsammans visa hans bindteknik.

Antron har alltså unika egenskaper, men den som inte har detta material i sin flugbindarlåda, kan istället experimentera med andra ljus-reflekterande fibrer. Det viktiga är

att syntetfibrerna är glansiga och dessutom lätt krusade. De ger då bästa reflektionen och håller samtidigt bättre fast alla de små luftbubblorna mellan de enskilda fibrerna. En rak fiber har sämre egenskaper, när det gäller att stänga inne luftbubblorna.

Vi kan binda Garys puppor i många färgvarianter och i två olika versioner. Dels som förtyngd *Deep Pupa*, och dels som oförtyngd *Emergent Pupa*. Den senare är försedd med en kort vinge av hjorthår, och dessutom är några Antronfibrer utplockade, så att de sticker ut bakom kroppen. De avser att imitera kroppshuden, som håller på att lossna på den kläckande puppan uppe i ytan.

Deep Pupa

1. Välj en Mustadkrok 94840 och förtyng den med blytråd. Lägg tråden längs undersidan av krokskäftet, och linda den sedan i en spiral framåt.

2. Tag en tunn bunt vita eller andra svagt färgade ljusa nylonfibrer. Kamma ut dem, och bind sedan in bunten vid krokbojen och ovanpå krokskäftet.

3. Bind på samma sätt in en tunn bunt på krokskäftets undersida. Trimma. Dubba därefter bindtråden med en blandning av hälften hårfibrer och hälften nylonfibrer i de färgnyanser du önskar på flugans underkropp. Dubbingen kommer senare att lysa igenom på den färdiga puppan.

4. Linda underkroppen och peta ut en del fibrer, så att den får ett luddigt utseende.

5. Vik fram och sprid nylonfibrerna över kroppens ovansida.

6. Bind ner strax bakom huvudet, och se samtidigt till att fibrerna ligger luftigt.

7. Gör på samma sätt med fibrerna på kroppens undersida. Trimma.

8. Fäst in några långa fibrer från ett hönshackel eller annan mjukstrålig fjäder. Det räcker med två eller tre fibrer på var sida.

9. Bind in en liten bunt mörka maraboufibrer vid thoraxpartiet, och tvinn dem sedan runt bindtråden. Alternativt kan maraboun utbytas mot en mörk hårdubbing, som då spinns direkt på bindtråden.

10. Linda slutligen puppans framkropp och avsluta med ett litet nätt huvud.

Emergent Pupa

Denna puppa binds på samma sätt som Deep Pupa. Men eftersom Emergent Pupa ska imitera en puppa hängande i vattnets ytfilm, så förtynger vi inte kroken. Vi förser också den ytfiskade puppan med en kort solfjäderformig vinge av hjorthår. Vingen binds in på krokens ovansida just innan thoraxpartiet lindas. Gary petar dessutom ut några få nylonfibrer ur kroppen, så att dessa får sticka ut bakom krokbojen. Dessa kommer också att hålla en del luftbubblor nere i vattnet, och de ger därigenom en illusion av puppans ytterhud, som den färdiga insekten just håller på att krypa ur. Vingarna och främre delen av kroppen är redan ute, och den tomma huden hänger kvar på bakkroppen.

Den sista öringen...?

Vår vackra vilda öring, – så väl anpassad till sitt liv i det strömmande vattnet. Men vad gör den, när strömmarna tar slut, och vart flyr den undan, om vattnet för med sig dödliga tungmetaller...

Av Pelle Klippinge

Akvarell: Rolf Smedman

Det var en sån där riktigt varm eftermiddag vid ån. Jag gick och strosade i den vackra gammelskogen på åns södersida och tyckte livet var toppen. Här är man ensam som en liten kotte bland alla dom enorma trädstammar som skogen rymmer. Här i gammelskogen är det också skuggigt och skönt även den varmaste sommardag, precis som idag.

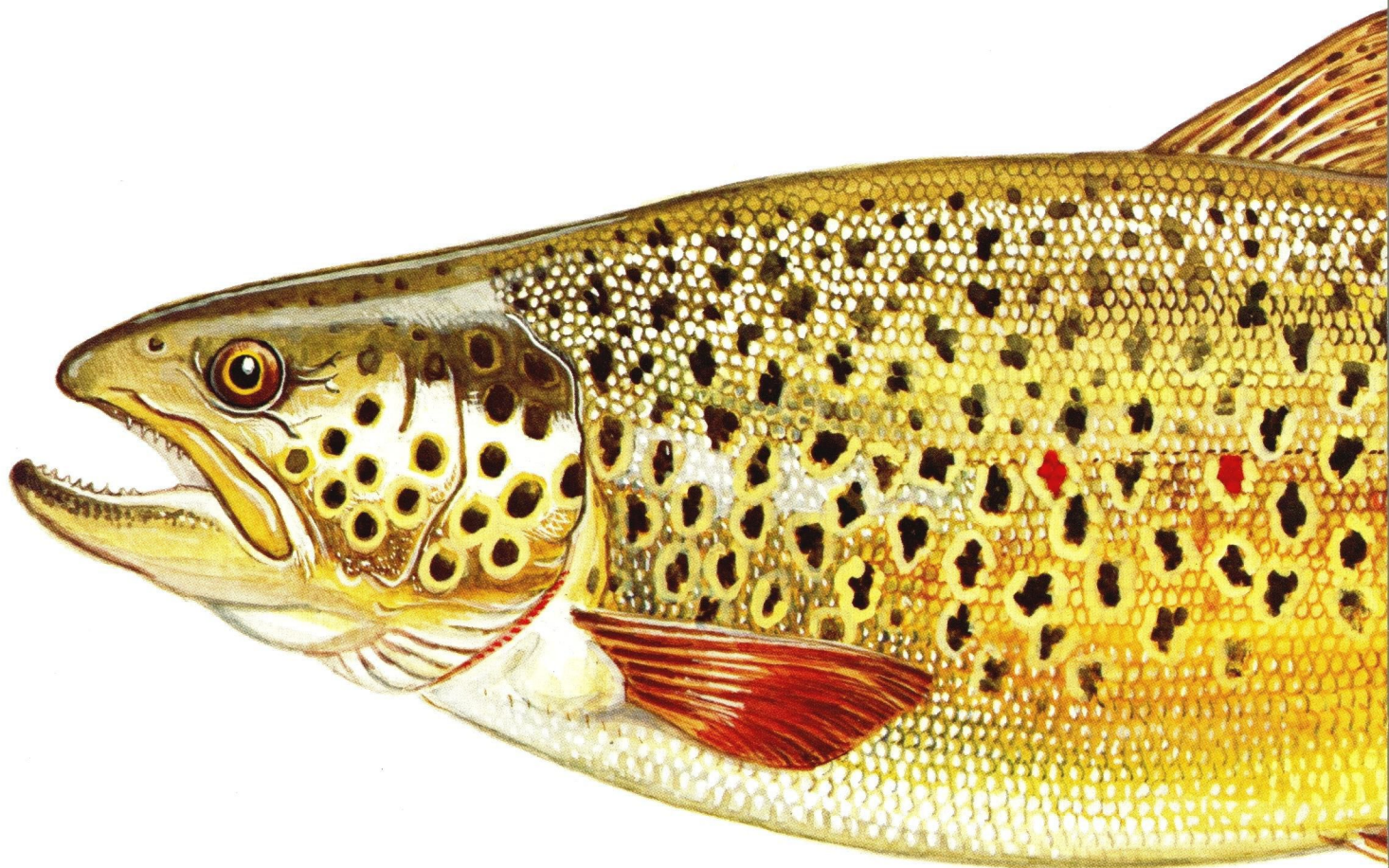
Nere vid den stora sjöliknande höljan blir det tätt mellan djurstigarna. Kors och tvärs tycks dom ringla sig fram, alla dock med samma mål, höljan. Hit ner kommer gammelskogens vilt och vättar smygande på lätta fötter i skydd av mörkret för att släcka sin törst. Några kanske rent av tar ett dopp. Här i höljan

finns dessutom åns verkligt stora öringar. Dom är varken många eller särskilt lättlurade. Men som sagt, dom finns här, och det är skönt att veta. Ibland kan någon av öringarna backa sig ner mot strömnacken just där den långa forssträckan tar vid. Men då krävs det att den stora dagslåndan är ordentligt i farten. Just den tiden inträffar också årets bästa flugfiske, och har man turen, kan man lura en av höljans öringar att ta en fluga, eller åtminstone få känna en innan den spränger tafsens i sjunket bråte och elände.

Den här eftermiddagen går jag dock förbi höljan och fortsätter nerströms. Den stora dagslåndans säsong är passe-

rad och någon större fisk är inte att vänta.

Mitt i den långa forsen finns det en del mindre hölkor. Att kasta ut en fluga här är många gånger en sport bara det. Trädöverhäng och vass kräver precision och tålamod för att man överhuvudtaget ska få ut ett acceptabelt kast. Småhöljornas öring är synnerligen kräsen. Kanske inte på själva flugmönstret, men kastet måste bli perfekt för att de ska stiga. Ibland hjälper varken fina flugor eller perfekta kast. Såna kvällar tycks hela gammelskogen fnissa bakom ryggen. Då tryter tålamodet ganska kvickt, och vill

det sig riktigt illa kan något av gammelskogens träd åka på en spark i roten.

Den varma eftermiddagen börjar gå mot kväll, och jag slår mig ner vid den gamla raserade stenbron. Stenfundamentet finns till viss del kvar och fungerar som ett naturligt rastställe med perfekt utik över ån.

Tänk vilket arbete det måste ha varit att bygga en stenbro! Hur bar dom sig åt? Att passa in och kila fast sten efter sten för att så småningom få en bro stark nog att bära ett rejält hästsläp med full last. Nu är många av dom vackra stenbroarna tyvärr raserade, utbytta mot livlösa skapelser i betong.

Tänk vilken fiskeplats det måste ha varit här under stenbrons glanstid. Säkert stannade bonden till just här. Vattnade sin häst samtidigt som han själv knöcklade upp en maskagnad tagelrev ur byxfickan och hissade ner härligheten under det skuggiga brovalvet, där den stora öringen hade sitt gömställe...

Plask! Ett snärtigt vak ute i ån gör mig uppmärksam. Tankarna kring bonden och öringen suddas bort. Plask... där var han igen! Vakiet är ivrigt, nästan lite klumpigt. Att det är en av åns mindre öringar råder inga som helst tvivel om. Han vakar gång på gång nu, och så ivrigt att han knappt hinner svälja innan nästa offer sugs in i munnen. Han står alldeles

i nackens utkant. Det är bra. Det är fisken som står mitt på nacken, som jag är intresserad av. Han har inte börjat vaka än. Han är äldre och inte alls så ivrig som lillebror. Först när solen försvunnit bakom skogen börjar han troligtvis att vaka. Hans vakbild är betydligt diskretare än lillebrors. Han vet att man inte behöver ödsla så mycket kraft på att suga ner en slända. Kanske kommer han till och med en dag att lära lillebror hur det går till. Hur man får kontroll över kroppen liksom, och hur man gör för att överleva.

Fiskarna i ån är mycket vackra. Bara tanken på deras färg och form får mig nästan att rysa av välbehag. Den stora stjärten ger kraft. Den gula buken och färgteckningen ger skydd. Dom kraftiga bröstfenorna skvallrar om en synnerligen utpräglad anpassning till det strömmande vattnet.

– Tänk, ett tag fiskade jag så mycket efter regnbåge, att jag nästan glömde bort hur åns invånare såg ut. Inget ont om regnbågen, men det är i alla fall något visst med den strömfödda öringen. Visst har fiskerättsägarna vid vissa tillfällen planterat in öring, ibland stor öring, men den har aldrig klarat sig särskilt bra. Dom flesta öringarna har snabbt blivit uppfiskade, och det resterande antalet har nog känt sig utstötta av åns egen öring. Dom har helt enkelt saknat den riktiga färgen och formen, och inte hittat någonstans att stå. Kanske har dom rentav

blivit hackkycklingar, jagats på flykten och stressats ihjäl av den strömfödda mera aggressiva öringen. Nåväl, nu är det några år sen det var en utplantering, så allt är frid och fröjd i ån igen. Tack och lov.

Just som jag börjar bläddra i flugaskens fack, ser jag vakiet i ögonvrån. Inte i kanten, nej mitt på nacken... Pulsen ökar en aning och jag råkar tappa den utvalda flugan. Jag sitter alldeles stilla och väntar. En, två, kanske tre minuter, så är han uppe igen. Lugnt och stilla. I mina ögon ter sig vakiet elegant. Jag plockar upp flugan och fäster den på tafsens. Det är dags nu. Dags att göra ett frest, och se om han är intresserad.

Tio meter uppströms i höljan smyger jag mig ut. Positionen är besvärlig men den enda tänkbara. Bakom mig har jag ett uthängande pilträäd, men låter jag kastet svepa under pilen så går det med lite tur. Kastet blir fint, men kanske aningen kort. Torrflugan landar två meter uppströms fisken, lugnt och stilla. Bara nu inte tafsens är för kort just som öringen... Förbaskat, just som öringen... börjar flugan att dragga. Ja, så kan det gå. Jag låter linan svepa mot åkanten och vevlar in. Nu vakar han inte längre. Lika bra att gå och sätta sig vid stenbron igen och vänta.

Sagt och gjort. Bekvämt tillbakalutad mot stenfundamentet knipsar jag av
forts. på nästa sida

Roy Medman

forts. från föreg. sida

tafsspetsen och byter till en längre. Att man aldrig lär sig att kolla grejorna ordentligt. Nu vet jag att han kommer att bli dubbelt så svår och misstänksam i nästa kast.

Minuterna går, och jodå... han har börjat vaka igen! Jag knallar upp i position och kastar ut. Klarar pilen, och flugan landar perfekt två meter uppströms fisken. Den flyter fint. Inget dragg den här gången, och där... flugan sugts ner i en liten virvel. Med en lätt spörrelse driver jag fast kroken och fäster min motståndare.

Direkt gör han en oväntad manöver genom att snabbt som katten rusa ner och över höljans nacke. Ner i nästa hölja, fram och tillbaka mellan stenarna. Det här går inte! Jag måste efter för att få kontroll på närmare håll, så jag kan parera och hålla undan tafsens ifrån dom vassa stenarna. Jämmer och elände. Måste försöka ta mig över på andra sidan ån. Där är största chansen att hinna ifatt, men det måste gå fort innan han går fast. Jag snubblar och halkar, strömmen är mycket stark tack vare det här partiets fallhöjd. Fallhöjd! Fallhöjd... åns fallhöjd!

Förbaskat, varför skulle det otäcka ordet dyka upp just nu, med en fin öring på kroken. Det var ju precis dom orden, som ältades på det stora informationsmötet kraftbolaget lät hålla. Det värsta

var att fallhöjden i just denna å var intressant. Man ville bygga ut ån. Den var som klippt och skuren för ett minikraftverk! Helst ville man bygga så snabbt som möjligt. Och fisket hade man redan sörjt för, – "lite vatten kommer nog att släppas i ån, och i den stora dammsjön kommer det att erbjudas ett utmärkt ersättningsfiske i form av inplanterad ädel-fisk"!

Leken med fisken får ett snabbt och snöpligt slut. Trots storleken har den trötat ut sig själv och helt enkelt strandat i åns vattenväxter. Det är bara att gå ner och hämta den. Sommarvattnet känns mycket varmt när jag greppar öringen över ryggen. Han gör inte minsta ansats till att fly och rör heller inte en fena när jag med knivens hjälp ger den ett slag i huvudet. Varför tog han flugan så lättvindigt? Hade öringen redan förstått vad som kanske ska hända med ån? Att en betongdamm ska spännas rakt över ån och kväva allt liv. Tysta forsens brus och stoppa strömmens lekfulla framfart. Ville han helt enkelt slippa uppleva den dagen.

En varm kvällsbris sveper genom gammelskogen när jag knallar mot bilen. Grenarna vajar och svajar. Det susar och suckar bland dom väldiga stammarna.

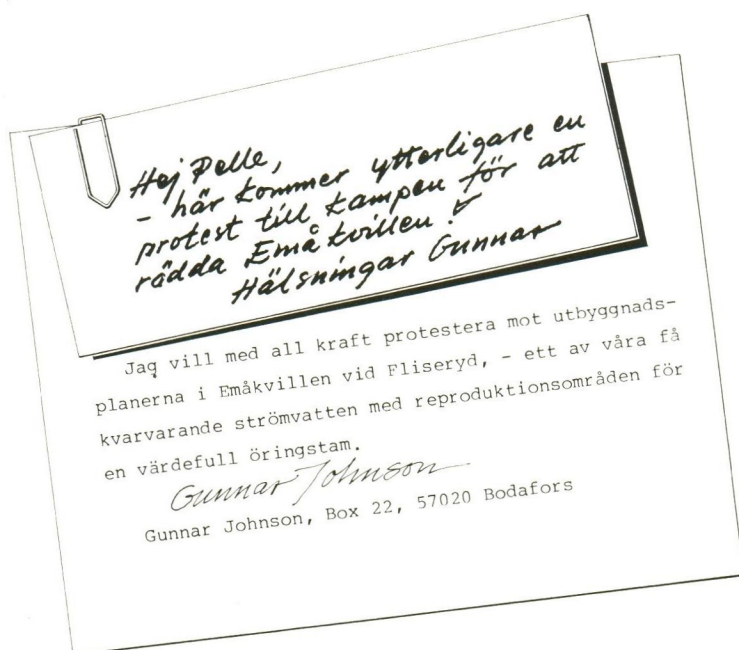
Det hela känns lite otryskt. Ja, nästan skrämmande så här i kvällen.

Tankarna maler om och kring utbyggnaden. Har man verkligen insett vilken skada den kommer att göra? Inte bara för åns öring. Nej, den drabbar även sällsyntheter som kungsfiskare och mal. Den drabbar den havsvandrande öringen i åns huvudfåra. Kanske kan den bli dödsstöten för hela det beståndet, om det vill sig riktigt illa.

Jag vet inte, men vad händer om man ger klartecken för grävning till kraftverkstunneln intill den gamla nedlagda batterifabriken. Där jäser sedimenten av kraftigt förorenade metaller. Kommer kadmium, bly, kvicksilver och nickel att spridas ända från Fliseryds samhälle och ner till Emåns mynning? Vad händer då med lekbottnar och yngelplatser? Har vi verkligen råd att offra ett av sydsveriges förnämsta vattendrag för ytterligare 50 milj kWh? Ska vi flugfiskare ännu en gång nöja oss med att åka upp till närmaste regnbågsgöl, dra upp en portionsfisk och rycka på axlarna åt kraftverksbygget runt knutarna... eller?

Tankarna är skrämmande. Väl framme vid bilen är det nermörkt. Jag försöker stöta undan tankarna om utbyggnaden, men dom biter sig envist fast. Allt tycks så svårt att förstå. En sak förstår jag dock alldeles klart. Går inte utbyggnaden att stoppa, lär kvällens fångst bli den sista öringen i Emåkvillen.

Visa att vi finns

Låt oss visa Sydkraft att vi är över 5000 flugfiskare som läser FiN, och att vi bryr oss om vad som händer med Emåkvillen. Kanske kan detta vara ett pilotprojekt, där vi kan pröva våra krafter som påtryckningsgrupp gentemot myndigheter och makt-havare. Idag gäller det ett vatten med såväl stationär som havsgående öring. Nästa gång kanske det är ditt eget hemnavatten som hotas.

Sänd din och dina flugfiskevänners protest till:
Pelle Klippinge
Fliskärsvägen 6
570 90 Påskallavik

så ser han till att din skrivelse överlämnas till Sydkraft och kommer berörda myndigheter till kännedom.

Meddela också gärna redaktionen andra projekt, där vi kan informera läsekretsen, och där vi tillsammans kan hjälpa till som påtryckningsgrupp.

Gunnar Johnson

Rädda Emån

Miljögrupp protesterar mot utbyggnadsplaner.

I början av 1983 går Sydkraft AB till Vattendomstolen för att få Fliseryds kraftverk tillåtighetsprövat.

Huvudfårans vattenföring på i medeltal 29 m³/s stängs av i trakten av Nabben (kartan). Man torrlägger forsarna och håller en viss vattenfyllnad i det milslånga området med hjälp av grunddammar.

Bifurkationen Kvillen, 5 km av idel forsar, strömmar och fall, stryps genom att bolaget tappar blott 0,5 m³/s, eller lika med nuvarande flöde vid extremt lågvatten, då det verkligen inte sipprar mycket mellan stenarna i sträckans nede delar.

Av skogsområdet – väster om Kvillen tar man 60 ha i anspråk för kanalisering, dammsjö, schaktmassupplag samt för själva kraftverket, dit man samlar markens lutning till en fallhöjd på 28 meter.

De två turbinerna dimensioneras för 50 m³/s, vilket innebär att under tio av årets månader åns hela vattenföring tas i anspråk. Vattnet leds tillbaka till huvudfåran via en 2 km lång bergtunnel, vilken mynnar nedströms broarna vid Fliseryd.

Produktionen beräknas till 50 milj kWh/år vid en verkningsgrad på över 90%. Finsjöstationerna, vilka naturligtvis läggs ned om projektet blir verklighet, skulle efter en mindre renovering ge 15 milj kWh, och efter en utbyggnad till 50 m³/s hela 22 milj kWh/år.

Sydkrafts fliserydsprojekt innebär en allvarlig stympning av ett riksintresse i den fysiska riksplanen. Troligen är det hotade området det mest representativa av alla för samtliga de värden som kan tillskrivas Emån.

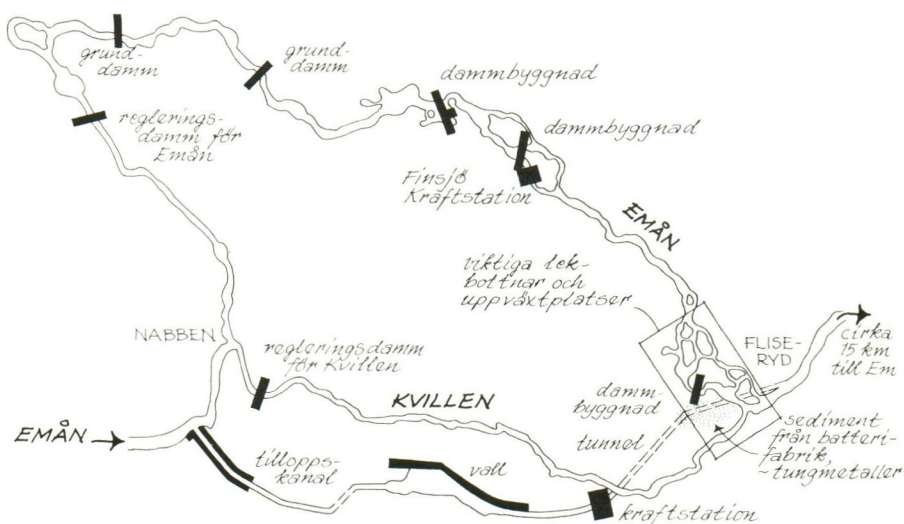
Två tätorter, Fliseryd och Finsjö, för sin överlevnad i högsta grad beroende av att kunna erbjuda en at-

traktiv boendemiljö får denna radikalt försämrad.

Emåhavsöringen, ovärderlig genbank t.o.m. i världssammanhang, berövas ett av sina viktigaste lekområden i Jungnerkvillarna vid Fliseryd. Samtidigt grusas för all framtid förhoppningar om, att tidigare reproduktionsområdena högre upp i Emån åter skall kunna göras tillgängliga. För att inte tala om hotet mot malen, (forskningsobjekt genom anslag från världs naturfonden), den stationära öringen, aspen och tjugotalet andra fiskarter. Ett i högsta grad utvecklingsbart rekreativt område för strömfiske, bad mm offras, och därmed bl.a. framtida möjligheter att med stöd av turismen hålla en hygglig servicenivå i orten.

Sydkraftprojektet tillför inte byggen ett enda varaktigt arbetstillfälle. Över huvud taget inte någonting alls av fördelar. Vägt mot de värden som går förlorade, framstår det förmenta energitillskottet som rent ynkligt. Bolaget sopar på ett rått sätt undan alla övriga intressenter, som gör anspråk på sin rättmätiga del – ekosystemen uppbyggda genom årtusenden, friluftintressena, lokalbefolkningen, kulturminnesvärden, landskapsbilden, havs- och bäcköringen, malen, ålen, kungsfiskaren, strandviolon m.fl.

Om inte detta Sydkrafts planerade ingrepp i Emån är ett miljömord, så undrar man vad annars i natur- och boendehänseende, som skulle göra bättre skäl för en sådan stämpel?

Så här tätt skulle det bli mellan dammarna i nedre delen av Emån, om Sydkraft får igenom sina planer. Den projekterade tunneln skulle grävas genom ett markområde, som tillhört en numera nerlagd batterifabrik. Högskolan i Kalmar har här uppmätt alarmerande höga värden av tungmetaller. Vad händer om dessa sediment nu frigörs och kommer ut i ån? Och vad händer med öringens lekplatser?

O'du ljuvliga å

Text och Foto: Sune Adolfsson

"Vi flugfiskare sitter ofta och drömmer oss tillbaka till säsongen som har gått. Jag sänder här några bilder över min säsong vid Sverkestaån, – och som jag har format till en hyllning av mitt kära hemmavatten. Jag vill gärna dela med mig av dem till Er Bröder, – och hoppas även Ni ska finna dem njutbara i vinterrusket."

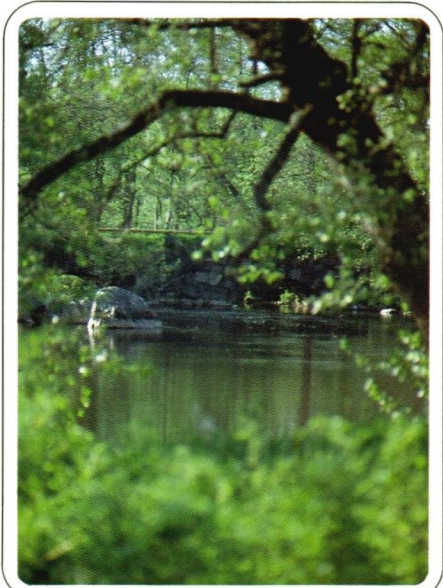
Varmt och soligt, fisken söker skydd bakom stenarna i forsen, och långa kast är sällan nödvändiga. Grönskan bildar lummiga valv över ån och ger fiskaren ett bra kamo-flage.

Sverkestaåöring i 5 hg:s klassen på "lit de parade". Tagen på en förtyngd dagsländenymf i midsommartid.

Stigen ned till ån är kantad av björkstammar och lummig grönska.

Nedänför den gamla stenbron vid Nyhammar. Vid skymningen vågar sig öringen in till stranden på jakt efter födan, och då är rätta tillfället att bjuda den en nymf.

Strax ovanför forsnacken vid Nedre Forsen. Försiktighet och korta välplacerade kast kan vara den rätta "medicinen" på den spegelblanka nacken, – då fisken ofta står närmare än man tror.

Jag hade tillfälle att få ta del av Dig i all din prakt i det ljuvliga solskenet, vid midsommartid.

För mig är Du åarnas å och en fröjd för kropp och själ. Visserligen finns det många vatten som är betydligt mer fiskrika än Du min kära å, men när det gäller naturskönhet står Du dig väl i konkurrensen.

Du har upplevt bättre tider, – då dina stränder var fria från ölburkar och plastpåsar och ditt vatten var betydligt renare. O'du Kära å, – vad har Vi gjort med dig under årens lopp? Vi har skövlat dina stränder, vi har använt dig till timmertransport, vi har fiskat i dig, – men Du har trots det lyckats bevara din ungdom och skönhet.

Jag vill tacka Dig för alla de fina naturupplevelser Du har gett mig och de härliga fiskestunder Du har bjudit på.

Njavveforsen

Stora sjöar som åtskiljs av korta strömsträckor är säkra storfiskeplatser. Följ med till norrländska Njavveforsen, – paradiset mellan sjöarna Saggat och Tjåmotisjaure i Lule älv –, och upplev fisket i utkanten av Europas sista vildmark.

Text, foto och teckningar: Conny Viklund

Det finns många sätt att uppleva fiskelycka. Var och en har sin filosofi. Fiskelycka för mig är att fiska i någorlunda ostörda vatten med vacker natur och tillsammans med likasinnade. Visst är Norrbottens fjällvärld en fantastisk upplevelse i nästan vilket väder som helst, men har man som jag relativt lätt att nå denna "Europas sista vildmark" som det heter i turist-broschyrerna, då blir man lätt en smula bortskämd.

Fiskesommaren 1982 hade för min del inte varit särskilt lyckad, om man enbart ser till mängden fisk eller dess storlek. Visst hade jag lyckats kroka en och annan matfisk, men inte någon av de där stora som alltid växer för varje berättelse. Inte heller den där riktigt stora som slet sig. Efter tre turer i norrbottensfjällen med aningen för högt eller för lågt vatten, för varmt eller för kallt vatten, för blåsigt eller för lugnt och allt vad bortförklaringarna nu brukar heta,

då kände jag att nu är den verkliga prövningens stund kommen på allvar. Resultatjävulen kröp under skinnet och när psykningarna blev fler och grövre från familjen (till och med katten fräste), så förstod jag att min flugfiskeåra stod på spel. Den jag var så mån om. Fiskeåran, som fungerade som en passersedel till fiskevattnen, när familjen pockade på andra aktiviteter.

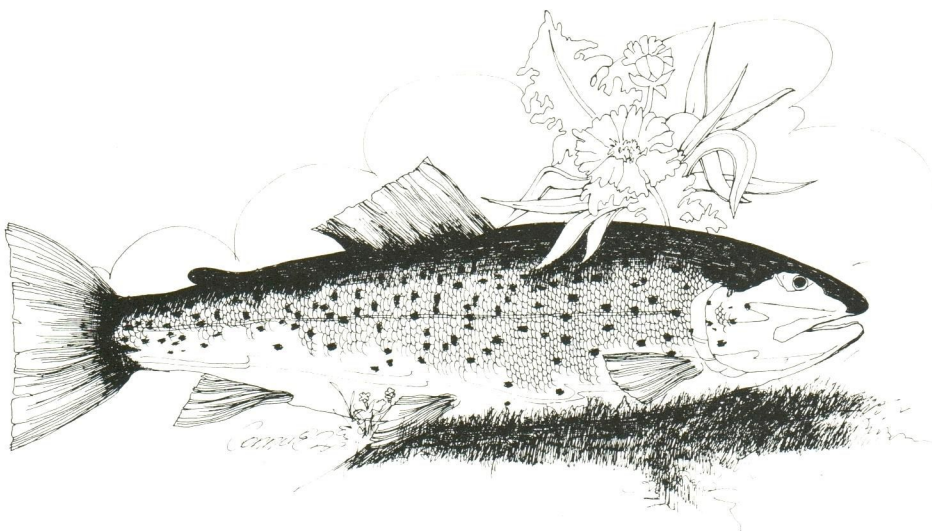
Tre semesterdagar fanns på kon-tot. Jag inventerade alla tänkbara fiskevatten inom rimligt köravstånd, när jag kom att tänka på Njavveforsen, belägen tjugosex mil från Luleå. Ett litet fint fiskevatten, som inte är alltför välkänt. Det ligger också lite för nära civilisationens vägar för att tas på allvar som ett bra fiskevatten. Men efter ett par tidigare besök, det senaste för två år sedan och efter informationer från andra flugfiskare, visste jag att här finns chans till bra fiske. Här fångas ganska stor öring

och harr varje år. De flesta besökare är på väg upp till Kvikkjokks Fjällstation för vidare färd in i Sarek och Padjelanta. Forsen och naturen runt omkring är mycket vacker. Många stannar därför upp för att njuta av skogslandet innan fjällregionen tar vid med all sin sköna karghet. Oftast ser man fiskare med stora kastkolor och vidhängande flugkast bombardera de grundare strömpartierna, och har de inte slagit ihjäl någon firre med sin kastkula, så ger de upp efter några timmar.

Bästa sträckan

Mängder med vatten från Kvikkjokks fjällområde med alla sina tillflöden samlas upp i sjön Saggat vid snösmältning eller efter regn. Njavveforsen fungerar då som en flaskhals, och är därför mycket känslig för stigande vatten. Enligt Bror Isaksson som är tillsynsman, och mäter vattenstånd och temperatur varje dag, behövs inte många centimeter förrän fisket är lika med noll. Om fisken flyttar på sig eller helt enkelt slutar äta, det kan han inte svara på. Men vem kan det? Flera faktorer spelar säkert in.

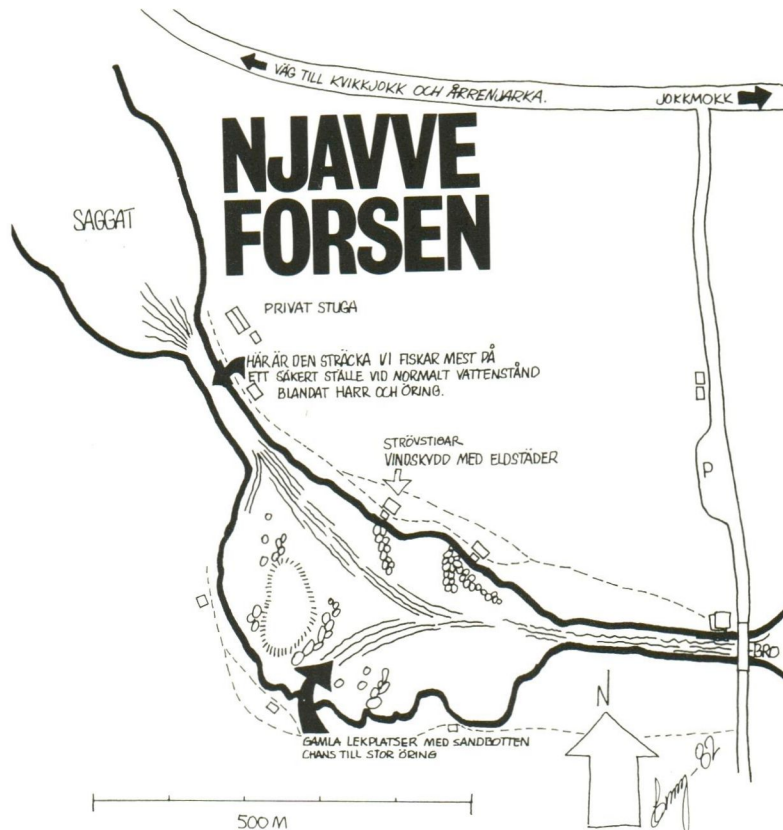
Den övre delen av Njavveforsen är enligt mina erfarenheter den bästa sträckan. Men jag har kanske inte helt rätt i min bedömning, då jag vet att det fångas ganska stor fisk i de vildare strömpartierna. Jag har aldrig varit speciellt förtjust i att fiska i hård ström, (kanske bekvämlighet från min sida), men chanserna är nog trots allt större i den övre delen. Just i draget ner från sjön Saggat är det en dröm att fiska torrfluga eller nymf. Man ska inte låta lura sig av att vatt-net är relativt djupt vid strandkanten. Det misstaget gjorde jag vid för-

Kanske såg den ut så här, öringen som inte ville lämna sitt revir. Den är säkert vackrare där den nu befinner sig... och hör hemma.

sta besöket. Vattnet har grävt sig in vid strandkanten och grundar upp igen 7-8 meter längre ut och är där bara halvmeterdjupt. Här står sällan någon fisk, utom möjligen i skydd av mörkret på höstkanten.

Man måste ta god tid på sig för att hitta de lämpligaste ställena, och dit vadar man. Ungefär femton meter ut finns en djup strömfåra, och eftersom man måste "kryssa" sig fram bland vassa stenar och djupa hålor i det förrädiskt klara vattnet, är det stor risk för sönderskurna vadare och kallsupar som efterrätt. Strömfåran är 4-5 meter djup, och den lugnare delen är ungefär femhundra meter lång, men allt eftersom tar krabbströmmen vid, och forsen avslutas i ett skummande inferno de sista tvåhundra meterna. Mäktiga virvlar och stora stenar gör att här är ganska svårfiskat. Det behövs snabbsjunkande lina och förtyngda flugor. Får du fisk här, kan du räkna med mycket *g r o v* öring. Bror Isaksson berättar också, att ungefär i mitten av forsen, där vattnet delar på sig och gör en avstickare runt ett större stenparti, där fanns förr om åren öringens lekplatser. Kanske så även idag, men inte i lika stor utsträckning. Tyvärr förstördes lekplatserna nästan helt av en energisk flottnings-förman, som i sin iver ville förbättra flottningslederna utan tanke på vad som förstördes. Men det är en annan historia. Den 19 augusti 1982 är idag också historia, men den dagen fanns jag på plats för att förbättra min flugfiske-status. Hur historisk den dagen skulle bli för mig, trots hot om lågtryck och ihållande regn av "vädergubbarna" på Kallax flygplats i Luleå, det anade jag inte.

Vakorgie

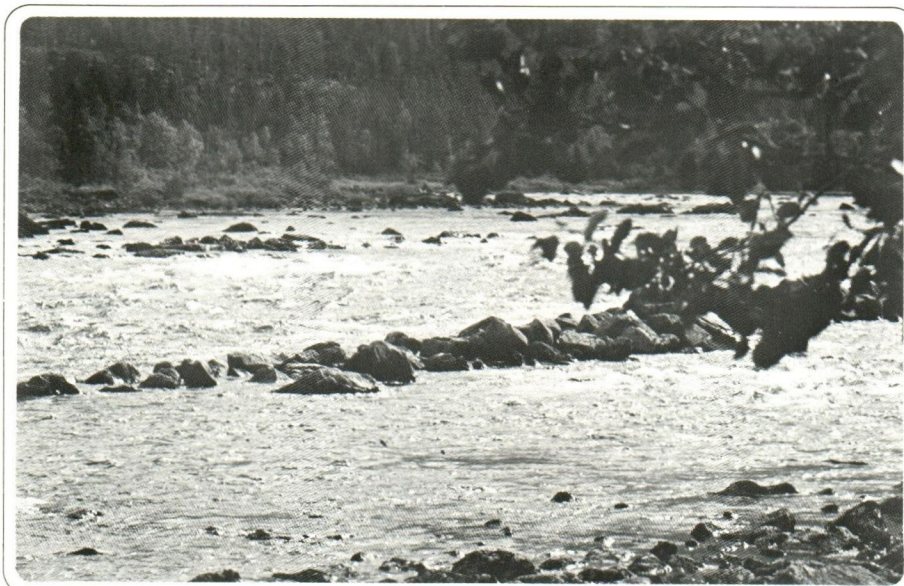
Tältet hann den kvällen inte mer än upp ur packningen förrän det tunga augustidiset omvandlades till strilande regn. Min fiskebroder och jag trumfjade över varandra med diverse uppmuntrande "peppningsförsök". Vädret är säkert bättre i morgon... det här ordnar sig... det kunde ju snöat osv.... Morgonen därpå vaknade vi av ett sakta trummande mot tältduken. Det regnade givetvis. Inte så mycket, men till-

räckligt för att en rad svordomar skulle bli min första kommentar den morgonen. Vad jag sedan tänkte låter jag vara osagt, men någonting åt väder med ihållande fiskeotur var det säkert. Jag var nästan beredd att bikta mig för högre makter. Hade jag gjort *e t t* stort fel eller många små.

Framåt tolv-tiden den dagen gjorde vi det enda raka. Vi gav helt enkelt fan i att det regnade, och stövlade iväg upp till den övre sträckan. Väl framme kunde jag inte riktigt tro mina ögon. Trots miserabelt väder pågår en vakorgie av vildare slag ute i djupfåran. Att döma av vakringarna är det inga små bitar som frossar på läckerheterna som bjuds.

Nu gäller det att vada ut så tyst som möjligt snett nedströms de stenar som bildar ett "barriär-rev" i kanten på strömfåran. Tunga vak sveper som på osynliga signaler stötvis över vattenytan. Jag försöker sansa mig för att ta reda på vad som intresserar fisken. Men inga synliga insekter vägleder flugvalet. Förmodligen kläcks fjädermygg eller nattsländepuppor strax under ytan. Jag chansar i alla fall med en Europea i storlek 14. Ut med linan, flugan flyter perfekt men verkar på något sätt alldeles för

forts. på sidan 46

Den nedre delen av Njavveforsen, där krabbforsen tar vid och längre ner avslutas i ett skummande inferno.

Fallskärmsflugor

Gamla favoriten G.R.H.E.
– men med ny genial bindmetod

Text och teckning: Tomas Olsson

Med en platta av gult eller vitt polygarn syns flugan extra bra på vattnet. (Foto: Gunnar Johnson)

Jag har alltid gillat G.R.H.E., både som nymf och som torrfluga. Mönstret är gammalt och beprövat över stora delar av världen. Ofta när jag fiskar med torrfluga av traditionell hacklad typ, men fisken av någon anledning vägrar att ta, brukar jag byta till en Gold Ribbed Hare's Ear Parachute, om jag inte provar med nymf.

Den guldrubbade har belönat mig vid många tillfällen, och jag tror att fisken tar just denna fluga för en

mängd olika insekter. Fisken ser helt enkelt vad den vill se. Problemet för mig med dessa G.R.H.E.-Parachute, har varit deras dåliga hållbarhet. Jag har vanligtvis använt mig av "nylonögletoden", men har länge funderat på hur man skulle kunna fästa ett fallskärmshackel på ett mer hållbart sätt. Jag provade därför flera olika bindsätt, – dock med klen resultat.

Så en kväll, när jag satt och band polyvingade fallskärmsflugor, dök

plötsligt en tanke upp. Jag hade just i *Fly Fisherman* läst om en ny serie flugor komponerade av John Betts. De är bundna, – eller rättare sagt tillverkade –, av polygarn och andra syntetiska material. Vad som slog mig, var det sätt på vilket flugornas kroppar är gjorda. Författaren använder en stump polygarn som bränns i änden och sedan binds in på kroken som fribärande bakkropp.

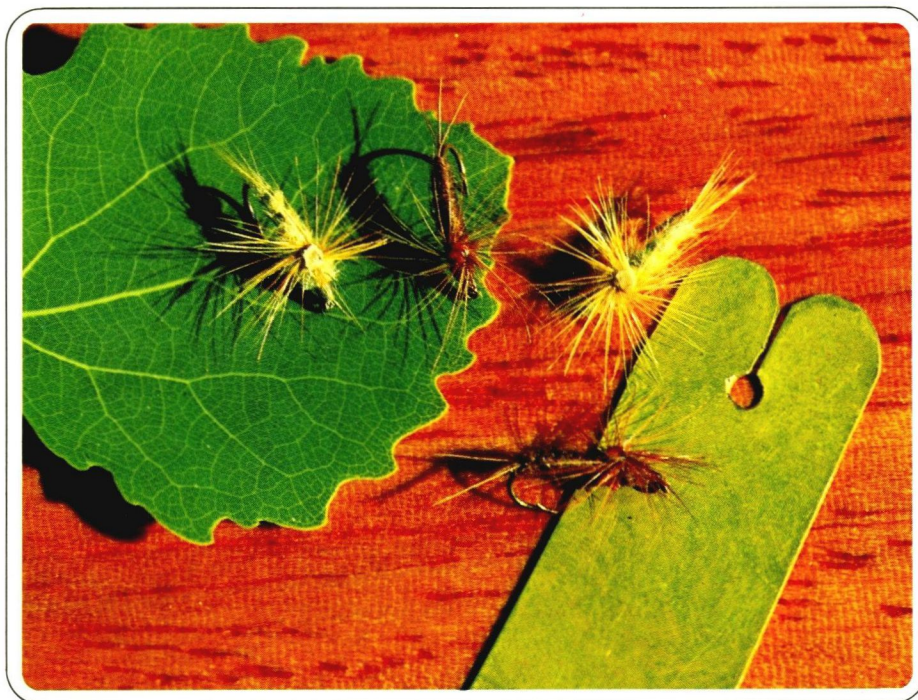
Jag kikade fundersamt på min nyligen avslutade polyparachute, och klippte därefter resolut bort två tredjedelar av vingen, så att endast en liten stump fanns kvar. Med en cigarettändare smälte jag sedan ner polystumpen och tryckte till den med ett finger. Resultatet blev en liten homogen platta, som höll hacklet väl på plats.

Fallskärmsflugor står ju inte på vattnet, utan ligger just i ytfilmen. De kan därför föreställa nymfer på väg att kläckas, eller *stillborns*, det vill säga en nymf eller puppa, som misslyckats och dött i försöken att bryta igenom vattenytan. Men en fallskärmsfluga kan också representera en spent insekt som genomgått hela livscykeln, och som efter äggläggningen död flyter på vattenströmmarna. Fallskärmsflugor är genom sin mångsidighet användbara både i stilla och i strömmande vatten.

Min bindmetod kan naturligtvis användas på alla parachuteflugor utan vingar, men eftersom G.R.H.E.P. – med tillägget P för parachute –, är min egen favorit, så ska jag ge bindbeskrivningen på den.

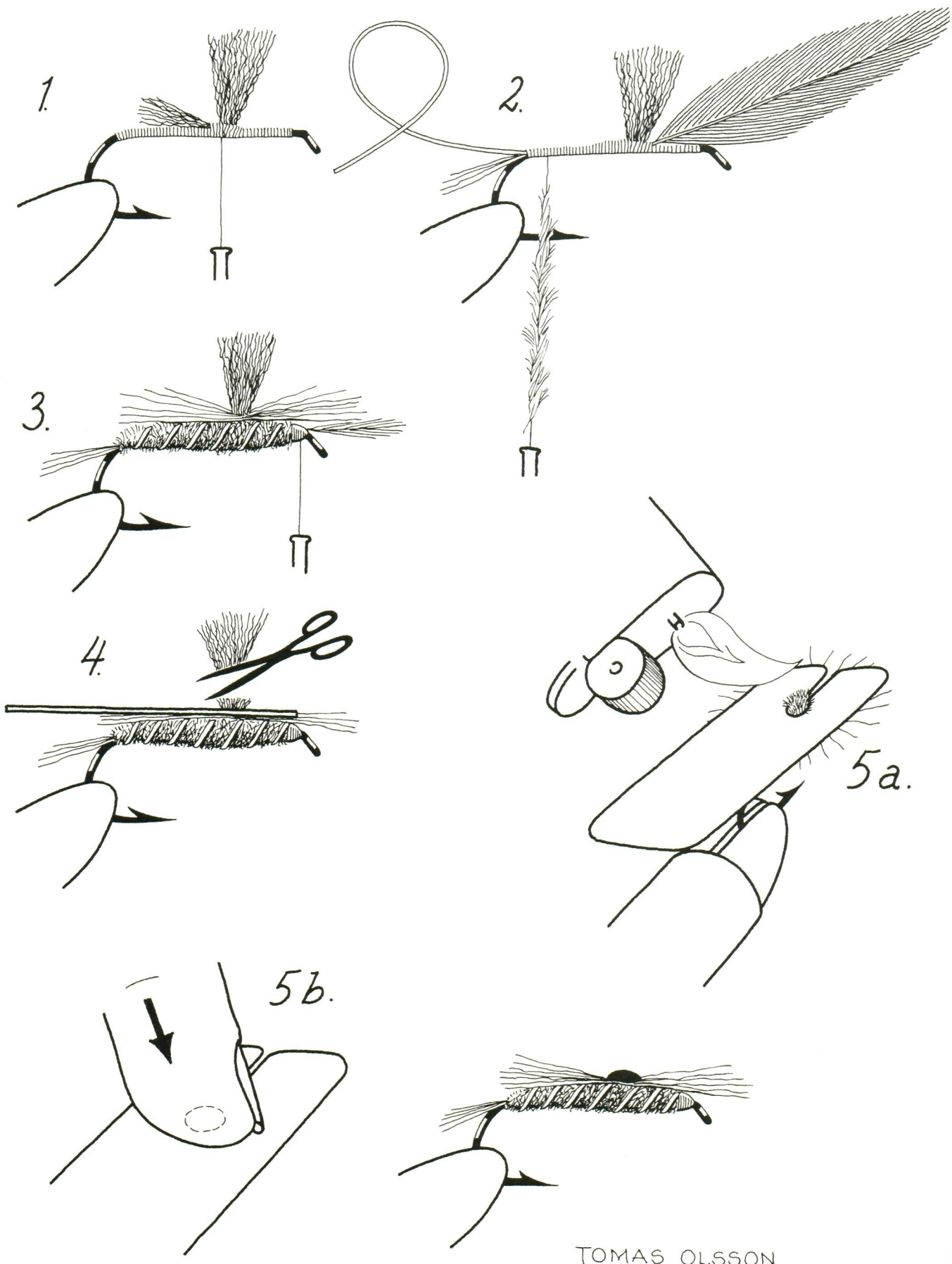
För att kunna använda min bindmetod måste man först tillverka ett

forts. på sidan 34

Några av Tomas Olssons fallskärmsflugor samt hans hackelskydd av mässing. Man ser tydligt den lilla plattan av smält polygarn som effektivt låser hacklet.

(Foto: Gunnar Johnson)

TOMAS OLSSON

forts. från föreg. sida

litet verktyg – ett hackelskydd – av tunn mässingplåt. Skyddet ska vara så brett att det täcker de vanligaste hackelstorlekarna, och görs cirka fem centimeter långt. I ena kortänden sågar man in ett spår som avslutas med ett rent hål lagom stort för att kunna skjutas in över polygarnet.

I stället för cigarettändare kan man naturligtvis använda vanliga tändstickor, då man smälter ner polyplattan. Men då måste asken fästas vid bordet, eftersom ena handen är upptagen av att hålla det lilla mäsingsverktyget. Det kan kännas lite bakvänt att bara ha en hand, men efter lite övning går det bra. Här följer bindbeskrivningen:

Krok: 10–18 fine wire

Bindtråd: grå

Hackelfäste: polygarn i färg som kroppen

Hackel: chinchilla eller ginger

Stjärt: chinchilla eller ginger

Rib: guldtinsel (fine)

Kropp: haröra

1. Täck krokskaftet med tråd, och bind in en bit polygarn på samma sätt som då man gör en polyvinge.
2. Bind in hacklet på fallskärmsvis, och fäst därefter in stjartspröt och guldtinsel. Dubba kroppen och följ efter med ribben.
3. Linda hacklet runt polygarnet, och fäst in hackelspetsen vid huvudet.

4. Skjut på hackelskyddet, och klipp därefter av polystumpen cirka 2 mm från hackelskyddet.
5. Smält ner polystumpen med en cigarettändare, och tryck sedan omedelbart till den med ett finger, så att en liten platta bildas. Hacklet är nu fastsvetsat, – och flugan blir mycket hållbar.

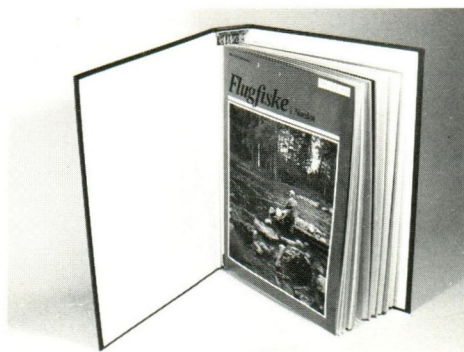
Observera att man måste använda polypropylen. Vid försök med nylon (polyamid), som har högre smältpunkt, bildas genast en liten hård kula så snart man tar bort lågan. Man hinner helt enkelt inte trycka ner den med fingret. Polypropylen däremot är fortfarande mjukt i någon sekund, vilket ger tillräckligt med tid för att forma plattan.

Flugfiske i Norden

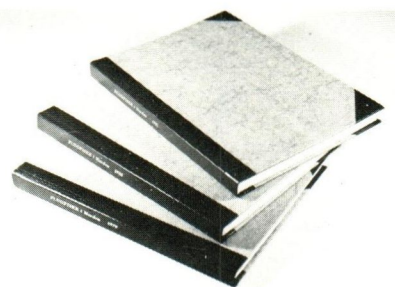
FiN:s tygmärke — mörkt olivgrönt med en gyllene slända — för fiskevästen, jackan eller mössan. Pris 15:—.

Våra plastade **dekaler** — varmt gula i färgen, med FiN-sländan, — för bilen eller spötuben, eller varför inte för bägge två, kostar 10:—. Text på danska eller svenska.

Vår nya **samlingspärm** med klädda pärmar i vinrött och med FiN-tryck på ryggen, samt fästansordning bestående av 2 st. ändbleck med 6 trådar har kommit. Pärmens kostar 30:—, så nu kan Du äntligen få ordning på Dina gamla, numera värdefulla FiN-årgångar. Rätt årtal får Du själv klistra på ryggen!

mellan vaken - läs
Flugfiske i Norden
i pausen - läs
Flugfiske i Norden

Av **hela årgångar** finns bara årgång 1982, som kostar 110:—. Årgång 1980 är helt slut, men årgångarna 1979 och 1981 finns kvar **inbundna till böcker** och kostar 250:— per årgång.

Några **enstaka lösnummer** finns kvar, så t. ex. nr 4-80 och nr 5/6-80 samt ytterligare några. Priset för dubbelnummer är 36:75 och för enkelnummer 23:75.

Så skaffar Du Dig detta: Betala på postgiro nr 1 07 94-6 och ange, vad betalningen avser! Glöm inte att skriva namn och rätt avsändaradress. Texta!

I tvivelsfall kan Du vända Dig till Bertil Ekholm-Erb, Box 82, 294 01 Sölvesborg; tel. 0456-107 09.

Nytt på marknaden

Nyheter för spöbyggare

Allt fler flugfiskare har börjat bygga sina egna spön, vilket givetvis har med de snabbt ökande priserna att göra, men det är också en rolig hobby. ADEXA i Trollhättan har för inte så länge sedan introducerat några nya lim- och lacktyper på marknaden till glädje för oss spöbyggare.

Limmet är ett tvåkomponentlim av epoxityp och blandningsförhållandet framgår klart av den svenska bruksanvisningen. Man bör ej blanda mer än vad som kan beräknas gå åt på 15-20 minuter. Flaskorna är graderade, vilket är en god hjälp. De är dessutom försedda med skruvlock och skyddsproppar.

I styrka och hållfasthet håller limmet god klass. Jag har inte haft några som helst problem med de handtag och rullfästen jag har limmat med *Crystal Clear* – så heter limmet.

Man måste iaktta viss försiktighet, när man handskas med kemiska ämnen av detta slag, och det länder ADEXA till heder att firman har tagit fram en bruksanvisning på svenska med tydlig varningstext för alla dessa produkter. Vissa ämnen kan ge upphov till allergiska reaktioner hos känsliga personer.

En annan produkt som ADEXA presenterar på den svenska marknaden heter *HI-BUILD HI-GLOSS RODFINISH* och är, som namnet säger, ett spölack. Det hela säljs i ett litet behålligt paket som innehåller alla de saker man behöver för

Adexas Crystal Clear Epoxy och HI-BUILD HI-GLOSS Rod Finish samt colour preserver för hemmabyggaren.

att få snits och stil på sitt spöbygge. Från två flaskor blandar man ihop ett speciallack. Där finns blandmuggar, blandpinar, extra skruvhattar med doseringshål, borste för att stryka på lacken samt rengöringsvätska för borsten och en ny typ av *colour preserver*. Lacken är lättblandad och garanterad *bubbelfri*, vilket ju är en välsignelse!

RASKENS BYGGER SPÖ

Vill du ha något utöver det vanliga? Då kan du låta RASKEN bygga ditt nya drömspö av komponenter från vårt stora sortiment.

Tillsammans väljer vi lämplig klinga, rullfäste, öglor, lindning, handtagsform o.s.v. Givetvis får du också ditt namn inskrivet på klingan.

Raskens
SPORTFISKE

Resultatet blir mycket fint. Man får fram en yta på klinga och lindningar, som är otroligt snygg. Läger man flera lager, ser det ut som om man dragit ett plastlager över spöet. Övergångarna mellan lindningar och spöklunga smälter ihop till en enhet, och resultatet blir utomordentligt.

Lackytan är mycket hållbar. Trots hårt fiske och en lätt "misshandel" av de spön, jag lackat med *HI-BUILD HI-GLOSS RODFINISH*, håller medlet vad det lovar – och lite mer!

Jag har använt *HI-BUILD HI-GLOSS RODFINISH* till både kolfiber-, glasfiber- och splitcaneklingor med samma goda resultat, och tack vare klara anvisningar på svenska behöver man inte brottas med sina lätt förgångna engelskkunskaper.

Raul Olsson

De nya "superlinorna"

För bara några år sedan gick det att få en bra fluglina för under hundralappen. Men sedan dess har det som bekant hänt ett och annat med både dollarn och kronan – i dag är en fluglina en icke obetydlig investering, det gäller att tänka sig för. Skall man satsa sina slantar på en av de väl beprövade linorna, eller på en av de nya "superlinorna"?

Lyckligtvis är det de bägge mest välnummerade tillverkarna som svarar för nyheterna, Scientific Anglers, vars "superlina" heter Air Cel Ultra, och Cortland med den nya 333 HT, där HT står för High Technology. Tillverkarnamen torde garantera att linorna håller för några säsongers intensivt fiske, en med dagens priser allt viktigare basegenskap hos fluglinor, som dock långtifrån alla besitter.

Vad är då skillnaderna mellan Ultra och HT? Ja, när det gäller kastegenskaper är de mycket svåra att avgöra. Jag har haft tillfälle att provkasta en flytande 6:a av vardera märket, och bägge kastar förträffligt – tillverkarna har satt sig före att minska friktionen mellan linorna och spööglorna, och bägge har lyckats, linorna "skjuter" bättre än någon lina jag tidigare haft på mina rullar.

forts. på nästa sida

Skriv eller Ring 0433/123 00
Hualtvägen 2, 285 00 Markaryd
Postförskott – Full returrätt

FLUGFISKARE med höga krav

kan med förtroende vända sig till oss. Vi har ett stort sortiment av allt, flugfiskaren behöver för ett lyckat fiske.

Vår målsättning är
högsta kvalitet.

Ring eller
skriv till oss!

NORDISK FLUGFISKE SERVICE

Generalagent för HÖRGÅRD

Långgatan 40, 814 00 Skutskär
Tel. 026/767 44 – 794 19

forts. från föreg. sida

Ultra, den av de två som redan finns på marknaden (i färgerna Buckskin tan och Sunrise orange, samt tan/grey för linor med snabbsjunkande spetsar) har en silkesmjuk, matt yta medan 333 HT är blankare och känns "halare" (den kommer i färgerna vit, lysande gul och gräsgrön för flytlinorna, samt med grön/mörkgröna sinktiplinor och helt mörkgröna sjunklinor).

Detta är de synliga skillnaderna. Rent tekniskt finns det ytterligare en: Ultra är något grövre på den tjockaste delen av linan (0,0525 tum på en lina 6, mot 0,0495 för 333 HT), medan linspetsarna har exakt samma diameter – Cortlands lina borde därmed vara något lättare att kasta, även om det är svårt att känna det.

Den skillnaden är liten. Det finns dock en annan, större, som avgjort talar till Cortlands fördel, och det är priset. När Ultra i fjol kom på marknaden, var det med "chockpriset" 35 dollars, medan Cortland satt riktpriiset 19 dollars på sina 333 HT. Scientific Anglers lär nog få pruta på sitt pris – i en katalog som härom-

dagen kom från en postorderfirma i USA var det sänkt till 25 dollars – men en del av "chockeffekten" finns förmodligen kvar på den svenska marknaden. I en pinfärsk svensk katalog, från Fjäderkraft, Ulf Lundströms flugor, Källparksgatan 8 C, 754 32 Uppsala, kostar nämligen Ultra 335 kr, eller 97 kr mer än gamla Supreme, som i sin tur ligger i samma prisklass som Cortlands linor.

Så länge den prisskillnaden består, är valet lätt.

B.Ö.

"Centuria" – ny spöserie

Det tar sin tid innan spöttillverkarna lär sig hantera ett nytt material. Det tog närmare ett århundrade, innan allt skickligare hantverkare lyckades fullända splitcanspöt, och glasspöna hann knappast bli "fullvuxna" innan kolfiber- och boron-eran var över oss.

Utvecklingen går allt fortare, men om boron verkligen har en framtid som flugspömaterial återstår att se, enligt de erfarenheter jag har gjort – alla jag hittills provat har varit på tok för "käppiga" för att kunna erbjuda den smidighet och följsamhet, parad med kraft, som gör även kastandet till ett nöje.

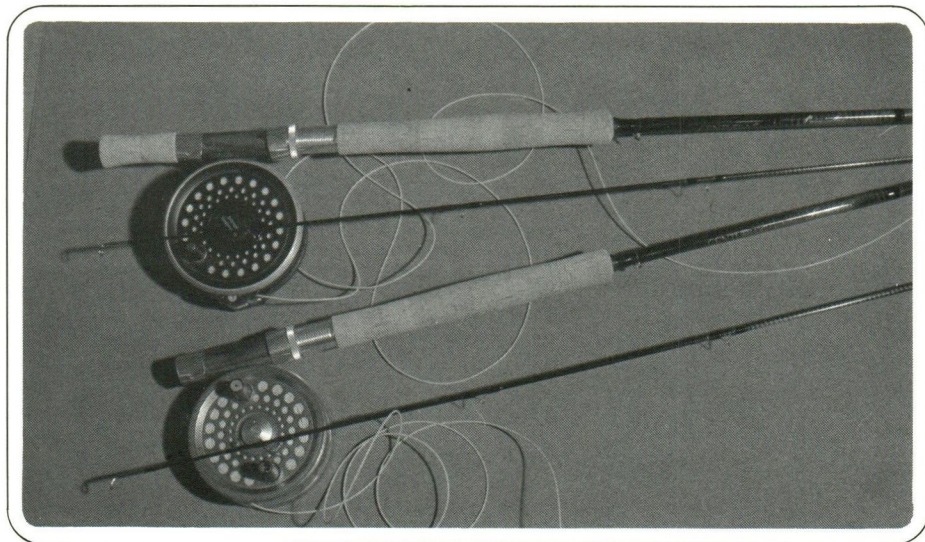
Men det är uppenbart att kolfiber nu låter sig hanteras på ett sätt som gör det möjligt att bygga det nära nog fulländade flugfiskeredskapet, det som ger fiskaren känslan av att "växa ihop" med spöt – kolfiberspöt med "träkänsla", skulle jag själv vilja kalla det.

För några år sedan prisade jag ett spö ur Sage-serien, som jag tyckte hade sådana egenskaper. Nu har jag provat ytterligare två, ur en annan serie, Lamiglas' "Centuria" – ett 8 1/2 fots för lina 6, och ett 9 fots för lina 8, med andra ord ett allroundspö för lättare flugfiske och ett havsöringsspö, bägge tvådelade.

Bägge har den långa, skenbart nästan såvliga aktion som aldrig tröttar kastarmen – träspökänslan – men dessutom den kraftfulla "kick" i framkastets avslutning, som krävs för långa kast, när sådana behövs (och som fattades på de flesta annars behagliga träspön).

"Centuria"-spönas aktion är med andra ord idealisk, enligt min mening; vid måttliga kastlängder, upp till 20 meter, kastar de utomordentligt exakt och skenbart utan minsta ansträngning från kastarens sida – så känns det i varje fall. Om kastet är perfekt utfört spelar inte så stor roll, för spön av den typen är "förlåtande", de rättar till brister i kastandet, så länge de är måttliga. Och den som kan kasta perfekt, kan lägga ut hela linan, spikrak, utan större ansträngning, genom enbart perfekt "timing" i kastet.

Denna spöserie har också för ögat

Två spön ur Lamiglas' nya "Centuria"-serie – det längre, 9 fot, har en löstagbar "fighting butt". (Foto: Bengt Olson).

mycket tilltalande detaljer: en överlägsen finish, glänsande mörkbrun, diskreta lindningar, ädelträ i rullfästet m.m. Niofotaren har dessutom en lös, 50 mm lång "fighting butt" som kan stickas in i handtagets ände – en praktisk detalj vid lyft med lång lina och drillning av stor fisk. Men spön av den kvaliteten är naturligtvis också dyra – enligt Normark blir priset i Sverige kring 1.900 devalverade kronor, inklusive fodral och lättmetalltub.

För mycket? Tja, om vi fortfarande varit hänvisade till att söka samma kvalitet i splitcane hade det kostat oss det dubbla, minst, glöm inte det.

B.Ö.

Hopskjutbar priest

Våra prästar, alltså de redskap med vilka vi vill förpassa de fiskar vi avser att behålla till de eviga svärmingarnas paradis, har på senare år ägnats samma slöjdarmöda som forna tiders ordförandeclubbor.

Jag har själv några sådana praktpjäser, men likafullt envisas jag med att slå ihjäl

mina fiskar med skaftet av min tunga finska renskniv. Felet med mina praktpräster är nämligen att de alla är litet för långa. De får inte plats i byxfickorna, och i fiskevästens storfickor har jag torrflugeaskarna, den platsen är helig.

För dem som känner igen sig i detta utrustningsdilemma finns numera bot – ÅBO-priesten, hopskjutbar till 100 mm:s längd (utfälld 165 mm), vikt fuktiga 72 gram. Den får plats i vilken ficka som helst, och fälls ut med en liten knyck med "slaganden". Den del som då glider ut ur handtaget är den som svarar för tyngden, och ÅBO-priesten duger även för stora fiskar, upp till ett par tre kilo. Materialet är rostfritt, naturligtvis.

Bakom märket ÅBO döljer sig, inte oväntat, Åke Bodén i Piteå, en mästare i hopskjutbart och hopfällbart – han har t.o.m. gjort flugfiskebåtar att frakta på biltaket, som kan plockas ur varandra likt Pandoras ask eller ryska trädockor...

ÅBO-priesten säljs av Fly Dressing, Box 2003, 561 02 Huskvarna, och kostar 90 kr.

B.Ö.

ÅBO-priesten – skaftet har träns och valknop, och skall också förses med läderögla.
(Foto: Bengt Olson).

ROYAL COACHMAN

still floating strong... med

Boron & Grafit klingor
Hardys produkter
North Fork flugetui, m.m.
Quick (rengörare för lina)
Sportflite vestar (hög kvalite)
Nemrod vestar (Made in Canada)
Scientific Ang. linor
Borkast Long belly linor
Mahogny present askar
Dennison Leader Dispenser
Renzetti produkter
FisHair för tubeflugor
Wing-it, Poly-x-wing, Unseal
Latex, Lurex, Swanundaze
Ephema sheen med wingbrännare
Trimline produkter (skarvning sats med flytande plast)
Finn-Wall aluminium spötuber
Wood River berömda fiskeväskor
Färdiga spön i olika material
Bamboo, Glasfiber, Grafit, B&G
Pandion, Powell, Winston, Uslan
Olika klingor med tillbehör
Tubeflugor med JC, 9.–
Laxflugor med JC, 12.–
Torrflugor, nymf, streamers
Till-Tip flaskor med pensel
Wadarbyxor utan kondens
Flytringar med tillbehör
Häv med ädelträ, 29.–
Partridge krok, Metz nackar
Kurser, resor, fiske skolor
Reparationer på spön&rullar

*Om jag inte har det, så behöver Du inte ha det.
Men om Du ändå vill ha det, så kan jag skaffa det.*

Exempelvis Bogdan rullar

RC, Kungsholmsgatan 12
112 27 Stockholm, 08-52 22 22

Splitcane byggesæt

Chapman splitcane straight taper fra 6 1/2–12 fod. Compound taper model Garrison nr. 201 til 212. For stangbyggere leverer vi bambus, nysølvferruler, lim, høvelære og hjulholdere.

FLUESNAPPEREN

Preben Dorph Jørgensen
Rosenlundsvej 24 – 9230 Svenstrup, DK Danmark
Telefon (08) 38 14 76

Bok- biten

Redaktör Nore Sundin

Det är inte i alla nummer av FiN som "Bokbiten" har förmånen att erbjuda så omväxlande kost som denna gång, med spöbyggnad på danska, flugbindning på svenska och brasfiskeläsning av amerikanskt ursprung. Särskilt av det sistnämnda har det varit tunnssått under de senaste åren; den amerikanska marknaden har som bekant intill utträkning varit översväldad av how-to-do-it litteratur, gärna överlastad med en ur praktisk fiskesynpunkt alltför omständlig entomologisk apparat. – Jag gissar nog ändå inte alltför mycket fel, om jag antar att de nordiska bidragen denna gång kommer att väcka det största intresset. Erfarenhetsmässigt vet vi ju, att marknaden tycks kunna svälja hur mycket flugbindningslitteratur (nästan) som helst. Och skaran av hängivna spöbyggjarfanatiker, om än fortfarande relativt liten, tycks stadigt växa bland våra dunkroksviftande bröder – ett faktum, som aldrig upphör att förvåna mig, född med slöjdartummen mitt i näven, som jag är...

Men låt oss nu ta ett raskt skutt över till dagens matsedel!

Modernt och praktiskt om flugbindning

Lennart Bergqvist, Gunnar Johnson och Allan Petersson: "Modern flugbindning" (Fly Dressing, Husqvarna 1982. Pris: 85 SEK).

Bra flugbindarlitteratur på svenska utkommer som bekant inte alltför ofta: Allan Petersson publicerade en gång ett par enkla, men högst användbara nybörjarhäften på eget förlag, men utöver dessa samt någon Veniard-översättning har det varit ganska tunnsått. (Ett lysande undantag finns dock: Preben Torp Jacobsens "Flugbindning", översatt till svenska av Bengt Öste, är fortfarande det verk, som enligt vår mening ger såväl nybörjare som mer försigkomna den utförligaste vägledningen på vårt språk.)

När nu Allan Petersson, med hjälp av Gunnar J:sons som vanligt mycket instruktiva och tydliga teckningar, tagit sig för att skildra proffsbindaren Lennart Bergqvists teknik och metoder får detta därför sägas vara något av en händelse.

Allan Petersson har bokstavligen suttit vid Lennarts sida, studerat hans teknik moment för moment, samt med hjälp därav och av Lennarts egna kommentarer skrivit en föredömligt klar och enkel text – i inledningen till boken av Allan själv alltför blygsamt betecknad "några förklarande kommentarer".

Boken som förutsätter att läsaren behärskar flugbindningens grunder, är i stort indelad i tre avsnitt. Först kommer en teknisk del där läsaren kan studera sådana detaljer (viktiga för en flugas utseende och funktion) som "spridning av stjärtfibrer", "uppbinding av hackel på torrflugor", "dubbingknepp", "inbinding av brända eller klippta vingar" mm. Den andra huvudavdelningen, som egentligen är indelad i två – inleds av beskrivningar på speciella typmönster, där läsaren kan få anledning att tillämpa en del av de knepp han eller hon lärt sig i tekniskdelen. Avdelningen avslutas sedan av en tredje del, som helt enkelt består av mönsterförteckningar, bl.a. den numera så bekanta "Svenska-Flugan" serien, samt därutöver ett urval bland de mönster, som Lennart Bergqvist själv saluför i sin flugkatalog.

Det här sättet att skriva flugbindarböcker tror vi är fruktbart och ger läsaren/bindaren nyttiga lärdomar, som lätt kan tillämpas på användbara flugmönster, vilka i sin tur finns direkt tillgängliga i samma bok. Vi har verkligen ansträngt oss att läsa kritiskt och med Argusögon letat efter sakfel – många läsare känner säkert till att vi är personligt bekanta och ibland fiskekumpaner till författarna; desto skönare är det att kunna deklarera, att detta helt enkelt är en mycket bra bok! Speciellt bra tycker vi om tekniskdelen, som är föredömligt enkelt och tydligt skriven och illustrerad. Naturligtvis har vi ändå, som erfarna flugbindare, egna idéer, och på några punkter invändningar, att göra: vi tillåter oss t.ex. betvivla att det skulle innebära någon avgörande fördel att linda hacklet motsols vid bindning av flugor med uppbundet hackel. Och ett och annat litet fel har väl också smugit sig in: så t.ex. bör fjällsländans kroppslängd i dun-stadiet (s. 66) anges till 6–9 mm och inte 6–7; Variantflugornas upphov bör inte härledas till amerikanen Art Flick – de är betydligt äldre, – m.fl., i det

stora hela, betydelselösa detaljer. Kanske man i stället bör fästa avseende vid det, som *inte* finns i boken; själva skulle vi t.ex. ha satt stort pris på om Lennart hade kunnat lära ut hur en proffsbindare enkelt men ändå exakt blandar syntetull, t.ex. Fly-Rite, i rätta proportioner. Och hur gör man egentligen ren kardorna när man använder sådana för dubbingblandning.

Men som sagt – det här är i det stora hela mycket betydelselösa anmärkningar mot en bok, som vi gärna vill ge de bästa rekommendationer. Utformningen och den använda metoden pekar i vårt tycke framåt, mot ett fortsatt samarbete mellan herrarna Petersson, Bergqvist och Johnson. Vår allvarligaste invändning mot boken är nämligen att den, med sina 71 sidor, är i kortaste laget. Nu ser vi med förväntan fram mot att de tre herrarna i sinom tid skall producera Den Svenska Flugbindarboken – om en sådan någonsin låter sig skrivas!

Nore Sundin och Stig Engström

För händiga bambuvänner

Preben Torp Jacobsen: "Stangbygning – Bygning af splitcane-fluestænger" (Utgiven 1982 på författarens eget förlag. Pris 215 d.kr. efter skriftlig beställning från förf. under adress "Flyleaves", Søndermarksvej 116, Hvijsom, DK-9500 Hobro, Danmark.)

I sin senaste bok, Stangbygning, beskriver PTJ, hur man bygger splitcane-spön från bambustock till färdigt fiskeredskap. Detta att bygga splitcane-spön har alltid varit höljt i mystik och dunkel. En slags konstart förbehållet ett utvalt fåtal. Ljuset i mörkret förmedlades av Garrison & Carmichael med boken *A masters guide to building a Bamboo fly rod*. Även om det tidigare och långt tidigare, har kommit ut böcker i ämnet, även ett par på danska, var det först med Garrison-boken det hela blev riktigt förståeligt, och nu några år efter Garrison, om uttrycket tillåts, är det många som har som hobby att bygga splitcane-spön.

För att ytterligare hjälpa de som håller på att hyvla i bambu och få fler att börja, har Preben Torp Jacobsen nu skrivit en bok om hur man bygger splitcane-spön: *Stangbygning*. I princip är detta en Garrison-bok fast på danska. Det är en bok, som i första hand är riktad till nybörjaren på området, och skriven med en Preben-tiansk grundlighet, som alla hans läsare känner. Vem har inte letat efter ett dubbingpaket med punghår från en tibetansk bergshoppare som bara urinerar när det är nymåne. Ni förstår vad jag menar. Men PTJ:s grundlighet medför också en del nyttigheter för läsaren, även så i denna bok. Här kan man hitta adresser till bambuförsäljare, affärer som för nickel-silver, uppgifter om tidigare utkomna böcker i ämnet m.m. En nybörjare kan bygga sig ett spö efter PTJ:s bok, men det

är bättre att få Garrisons bok som "förstabok". Stangbygning innehåller inte på långt när lika många instruktiva bilder och foton, även om Gunnar Johnsons teckningar många gånger känns mer instruktiva än foton. Men det finns även en del att hitta för den som redan har bam-buflisor i fingrarna. T.ex. en lista över olika lacker och förtunningsmedel, och vilka lacker man kan lägga på varandra. (Bra att veta för den som renoverar spön.) Dessutom finns det en beskrivning på hur man beräknar spötaperingar, samt ett färdigt program för detta att använda till en programmerbar miniräknare. PTJ har även tagit upp två limningsmaskiner förutom den Garrison konstruerade.

Tyvärr är de så dåligt avritade att de är nästan oanvändbara. Det är synd, då bra ritningar på detta bara det skulle ha varit värt bokens pris. Stangbygning kunde också ha gjorts mer intressant för de mer erfarna, om PTJ hade gjort mer efterforskningar bland de verksamma spöbyggare som finns här i Norden. Han hade då möts av uppfinningar och konstruktioner, design och nyskapande som jag tror t.o.m. fått salig Garrison att höja ett öga i förundran och inte minst beundran. Men Stangbygning är en snygg och prydlig bok, och den "fungerar", samt har en funktion och ett tomrum att fylla, nu när Garrisonboken är slut på förlag och hos återförsäljare.

Dick Riberg

Amerikanska fiskekåserier

Dave Hughes: "An Angler's Astoria", (Frank Amato Publications, Portland, Oregon, USA 1982. Pris: 95 SEK hos Fly-Dressing, Huskvarna).

Dave Hughes har vi tidigare mött som medförfattare till Rick Hafele i deras "The Complete Book of Western Hatches". Nu har han helt för egen hand skrivit en bok med fiskekåserier. Den heter "An Angler's Astoria", och består av 36 fristående kapitel, alla kännetecknade av författarens underfundiga humor. Ett prov på hans berättarkonst finner vi i detta nummer av FiN. Det är ett kapitel med internationellt budskap, – "Att lära sig pinka innan vadarna dras på". Jag gissar att läsaren känner igen sig. Det är inte med dyra och exklusiva grejor, som man köper sig flugfiskekunskande. Själv hade jag hjärtligt skojigt då jag läste boken, och jag har senare tagit fram den flera gånger och avnjutit ett kapitel eller två.

Dave Hughes är amatörentomolog och bosatt i Astoria, Oregon. Han har tjugo års erfarenhet av fiske i de berömda väst-amerikanska vattnen, och underrubriken på den nya volymen är "Steelhead, Trout and Salmon Fishing". Boken är skriven på lättläst amerikansk engelska, och välgörande fri från alla de tekniska beskrivningar, som annars kännetecknar de flesta amerikanska flugfiskeböcker. Den är

helt enkelt bara skön fiskeläsning, men bakom humorn anar man en författare med stora kunskaper om sitt ämne, och dessutom stor förmåga att förmedla sina tankar. Flugfiskare är och förblir flugfiskare var de än bor, och Dave Hughes ämnesval gör därför boken internationell. De guldkorn av sanningar han ger sina amerikanska läsare är lika aktuella för den nordiska publiken.

Gunnar Johnson

Allt om hårvingeflugor

Steen Ulnits: "Fluebinding 2 – Hår og hårfluer", i serien Håndbog for lystfiskere, Skarv naturforlag, Kungevejen 45 B, 2840 Holte, Danmark.

I nr 5-6/81 av FiN hade jag nöjet att anmäla Steen Ulnits' Fluebinding 1, en bok om grunderna, och den första i en serie om tre. Nu har nummer två kommit, om hår och hårvingeflugor – nummer tre, om imitationer, kommer nästa år.

I denna lilla bok på 64 sidor har Steen Ulnits inte bara lyckats få med allt som är värt att nämna om hårvingeflugor och hur man binder dem, utan även ett stort antal utmärkta, instruktiva detaljfotografier à la Poul Jorgensen, som på ett effektivt sätt beskriver hur bindaren skall gå till väga.

forts. på nästa sida

MODERN FLUGBINDNING

Modern Flugbindning betyder inte bindning av syntetiska lurdjur av science fiction-typ. De fiskar vi försöker lura är lika primitiva eller sofistikerade (välj själv) som de var på stenåldern, och idén bakom Modern Flugbindning är lika ursprunglig. I Modern Flugbindning går vi tillbaka till naturen, och Du får lära Dig binda effektiva imitationer av de forntidsdjur som står högst på fiskarnas matsedel, t.ex. dagsländor och nattsländor och nymfer och puppor till dessa och mycket annat "matnyttigt". Boken har också en teknisk del, där Du får lära Dig de viktiga knep och trix som plötsligt gör det där omöjliga enkelt. Där finns också en omfattande mönsterförteckning, bl.a. på Svenska Flugan-serien.

Din lärare är den kände proffsbindaren Lennart Bergqvist, och till sin hjälp har han haft Gunnar Johnson som illustrerat och Allan Petersson som skrivit text och kommentarer. Förord av Bengt Öste.

Denna lilla boken tror vi är den bästa investering en flugbindare kan göra just nu. Investering förresten! Den kostar bara 85 kr. Se recension i detta nummer av FiN.

MATERIALSATS MF. Vi har också en materialsats till Modern Flugbindning. Den innehåller det som behövs för att följa boken. Av verktyg dock endast två vingbrännare. Begär innehållsförteckning. Pris 288:00.

NYA STORA UTRUSTNINGEN. Du som är nybörjare skall inte gå direkt på Modern Flugbindning. Den förutsätter att Du kan flugbindningens grunder. Om Du köper Nya Stora Utrustningen får Du både en nybörjarsats med instruktion och ovanstående materialsats och boken Modern Flugbindning. Pris 495:00.

Fly Dressing

Box 2003, 561 02 Huskvarna, Tel. 036/13 41 97

FLUGFISKARE**med anspråk**

väljer

ADEXA

Top Quality Fly Tying Material

finns hos din redskapshandlare

ROBERTO PRAGLIOLA S.p.A.

ADEXABox 3036
461 03 Trollhättan
Tel 0520/731 33**MARTIN**

forts. från föreg. sida

Boken har även åtskilligt att ge en erfaren flugbindare, som kanske redan behärskar inte bara vanliga härvingestreamers, Rat-flugor och torrflugor av Wulff-typ – Steen Ulmets har nämligen inkluderat sina erfarenheter av intressanta flugor från USA och Canada, som "Thunder Creek"-serien och "Coronation", plus ett lockande "mus"-mönster för stor öring och havsöring – och torsk.

För svenska bindare är denna lilla bok en genväg till ett effektivt kustflugfiske – en fin sport, där danska fiskare har åtskilligt att lära oss. B.O.

Fiske med T-ford

J. Edson Leonard: "Feather in the Breeze". Freshet Press, New York 1974. Pris 76 SEK hos Fly Dressing, Box 2003, 561 02 Huskvarna.

När jag sätter mig ner för att skriva någonting brukar det alltid gå tio-femton minuter innan jag kommit igång. Min reservoarpena är av gammal modell och alldeles utmärkt att klia sig i örat med.

Det tar minst fem minuter. Sedan går jag och brer en macka (smørrebrød). Efter denna prolog brukar jag ha inledningen klar.

Annorlunda var det när jag hade läst Leonards bok och skulle klämma fram en recension. Jag låg på min säng nästan en timme och försökte komma underfund med vad jag egentligen tyckte om den. Och det vet jag nog fortfarande inte.

Leonard inleder med barndomsminnen. Han berättar om när han i början på 20-talet som liten grabb flyttade med familjen från Kalifornien tvärs över kontinenten till Pennsylvania. Resan företogs i en gammal Cleveland, och fadern förlade etappmålen så att han och Leonard j:r kunde tillbringa kvällarna med fiske. Väl framme träffar han Jeb, mjölnarens son, som är expert på levande bete, Nev, ett gammalt original med en terrängväxlad T-Ford Tudor som kan ta sig fram överallt, och Clint, en kanadensare som lär Leonard allt om "Caddis".

Dessa hägkomster bildar en del för sig i boken. Leonard övergår därefter till flugfunderingar och ger ett förslag till sex mönster som ersätter de flesta nu existerande amerikanska flugorna. Sånt gillar jag! Antagligen skulle hälften vara tillräckligt, såväl i Amerika som i Sverige...

Bassfiske med fluga är väl någonting som få nordbor provat på. ABU hade ju en satsning på gång i slutet av 50-talet, men fisken trivdes tydligen inte i svenska vatten. Nåväl, de som tänkt sig över till staterna kan ju läsa "Feather in the Breeze"; flera kapitel handlar om bassen och om denna fisks häpnadsväckande uthållighet och stridslust.

Författarens favoritfluga, eller ska vi säga favoritbete, har han döpt till "Full House". Det består av en ståltafs med två roterande skedar framför en stor Cahill-fluga. Kreationen kastas med flugspö. Uha, som dansken säger...

Bokens sista kapitel heter "Season's End" och är en uppgörelse med nutidens värderingar. Industriell utveckling ställs mot vårt behov av en frisk natur. Sluttonen är dock optimistisk.

Leonards bok är utan tvekan småmysig, men jag tror ändå att en svensk flugfiskare har väldigt lite att hämta av den. Någonstans nämns öring, regnbåge och bäckröding, men annars är det bluegill, catfish och striped bass för hela slanten och berättelsen om mötet med en levande legend vid namn Hal Gibbs faller platt till marken när man som jag inte har den ringaste aning om vem denne man är. Och så vidare, och så vidare.

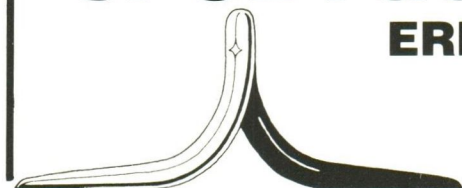
Småmysigheten består i denna lugna tonen, de "exotiska" fiskarterna och Leonards egna illustrationer. Istället för fotografier har författaren valt små blyerts-skisser som passar fint ihop med den "air" av förfining som boken andas. Och håll med om att det är fantasieggande att läsa om floder med namn som Susquehanna, Lackawanna och Chicamacomico...

Med gymnasieengelska, som min, får man en ganska klar bild av innehållet utan att alltför ofta behöva anlita ordlistan, men det är väl så att det ska en amerikanare till för att uppfatta alla nyanser. Detta styrker mig ytterligare i slutomdömet, att detta kanske är en bok för Leonards landsmän och inte för oss insnövade genomsnittsfiskare ute i den nordiska periferin.

Claes Lindell

SPÖBYGGGNADSSPECIALISTEN

ERBJUDER DIG 130 OLIKA SPÖTYPER

NYSTRÖMS
spöbygggnad

Handtagen gör vi, om Du vill!

Du bygger av kända märken:
Sage, Fenwick, Fibatube m.fl.

MASSOR AV TILLBEHÖR

Begär GRATIS NYHETS-supplement till vår katalog.

Har du inte spöbyggarkatalogen 82: Beställ den!

Smultronstigen 20, 665 00 Kil, Tel. 0554/142 33

ELBE är sedan många år expert på havsfiske. Vår ambition är nu att bli minst lika bra på flugfiske. Vi har stadigt utvecklat en av marknadens förnämsta sortiment av utrustning för flugfiske.

Titta efter ELBE flugfiske hos din sportfiskehandlare.

Har du ännu inte fått vår katalog "Fiske för Alla" 81-82, skriv en rad eller ring till oss så skickar vi med vändande post. Specialkatalogen "ELBE HOBBY" med allt om flugbindning, spöbyggnad, dragtillverkning m.m. kan du också beställa direkt av oss eller hos din butik. Medsänd 5:- i frimärken för Elbe Hobby.

elbe

FISKE FÖR ALLA

Vagnvägen 6, 432 00 VARBERG Tel 0340. 195 65

Det stora äventyret...

forts. från sidan 11

ved bunden og være opmærksom på selv den mindste bevægelse af linen. Ofte så jeg gennem polaroidbrillerne fiskene hugge – uden at mærke det mindste!

Et lynhurtigt tilslag afslørede med det samme, at det var en coho, der havde hugget. Fisken for op i over-

fladen, hvor den tilbragte det meste af fighten. Coho'ens kampiver er imponerende. Næppe nogen anden fisk bevæger sig så hurtigt gennem vandet – selv ikke en steelhead. Et halvtreds meters udløb opstrøms efterfulgt af et ditto nedstrøms tog kun få sekunder! Linen skar igennem vandet med coho'en hoppende meterhøjt ud af det med linen langt bag sig! En coho frisk fra havet er helt sikkert den bedste fighter, jeg nogen sinde har haft for enden af min line.

I ferskvand er coho'en i regelen let at fange – i rent saltvand ligeledes. Men mundingsområder er noget specielt – uanset hvilke laksefisk, der er tale om. I nogle mundingsområder hugger fisken regelmæssigt – i andre slet ikke. Vor fiskeplads på Afognak repræsenterede i så henseende en mellemting. Normalt huggede coho'erne ved ebbe – en specielt god aften tog jeg hele ti fisk på mellem 4 og 6 kilo plus mistede lige så mange – men til tider hjalp intet. Uden en fluespinner foran den store bucktail var der under alle omstændigheder langt mellem huggene.

TIPSRUTAN:

Var rädd om dina latexvadare.

Allt fler flugfiskare har på senare år skaffat sig latexvadare. I komforthänseende finns väl knappast något bättre, men för att de ska fungera tillfredsställande under flera år, krävs att man ger akt på några få saker.

Latexvadarna gjuts i ett stycke av latex (vilket förenklat kan beskrivas som små gummipartiklar svävande i vatten). Vadarna blir härigenom skarvlösa och elastiska. Direkt efter tillverkningen börjar en åldringsprocedur. Denna kan gå långsamt eller snabbt, beroende på den yttre påverkan materialet utsätts för. I själva latexblandningen tillsätts därför vissa åldringsskydd, som skall motverka åldrandet. Dessa kemikalier är förhållandevis dyra, och man kan därför inte vara helt säker på, att inte en mindre seriös tillverkare försökt spara några kronor genom att minska på halten av åldringsskydd. Det första rådet blir därför: Håll dig till de kända märkena. Billiga oprövade latexvadare kan i själva verket bli mycket dyrbara.

Det är i huvudsak två saker som påverkar vadarna. Materialet bryts ned genom oxidation, alltså luftens syre går in och "bryter sönder" latexgummit. Reaktionen är temperaturberoende; ju högre temperatur, desto snabbare åldrande. Dessutom påverkas latexgummit av ozon, som utomhus alltid finns i större eller mindre mängder, beroende på årstid,

plats och annat. Även inomhus kan ozon alstras av elektrisk utrustning, exempelvis av en elmotor. Om ozonet får påverka utsträckt latexgummi, åldras det snabbare. Detta kan ske om man viker vadarna, så att det uppstår skarpa veck. Det bildas då lätt små sprickor vinkelrätt mot töjningsriktningen.

Tänk därför på att förvara dina vadare så svalt och mörkt som möjligt, och aldrig så att direkt solljus kan träffa dem. Vid långturer med bil i varmt väder, kan temperaturen i bagaget eller innanför kombibilens bakruta bli mycket hög. Packa därför vadarna djupt ner där temperaturen är lägre.

Bäst mår latexvadarna om de förvaras hängande. Men tänk på att vadare med påvulkade gummistövlar ska hängas i stövlarna, då annars tyngden av dessa ger en onödig töjning av materialet, vilket kan resultera i sprickbildning. Inför vinterförvaringen kan man också strö på lite talk vilket förhindrar hopklibbning.

Om du följer de här enkla råden, kan du öka livslängden på dina latexvadare med flera år.

Jan Åke Fritzon

Silverblank fisk

Coho'erne på Afognak havde den fornem gennemsnitsvægt på 5 kilo. Alle var de sølvblanke og helt friske fra havet, og alle havde de havlus – ofte op til 15–20 stykker på hver enkelt fisk. Ved lavvande var luften derfor fyldt med springende søvlaks, der forsøgte at ryste lusene af sig. Ind imellem fik vi jacks – små 30–35 cm's coho'er, der af en eller anden grund går op i elven efter kun én sommer i havet. Alt for tit fik vi pukkellaks, der i veritable stimer vandrede ind og ud med tidevandet.

Overalt i de små bække flød det med døde sockeyes og pukkellaks. Stanken var sine steder uudholdelig, og bare det at skaffe drikkevand kunne være et problem. Enten var det for salt på grund af tidevandet, eller også var det inficeret af bakterier fra den rådende laks. Alligevel var der et sandt mylder af dolly varedens – en nær slægtning til den almindelige fjeldørred – mellem de rådne lakselig...

De kolossale Kodiak brunbjørne levede højt på døde og døende laks. En eftermiddag så vi højt oppe ad elven tre bjørne stå ude i vandet – og vi gøs! Bjørnene var uhyggeligt store – meget større end vi havde forestillet os. Den grizzly, der havde terroriseret os ved Iliamna, lignede ved sammenligning mest af alt en legetøjsbjørn. Disse bamser var dobbelt så store...

Jeg sov ikke godt den følgende nat. Om morgenen spurgte Christian mig, om jeg havde haft et mareridt. Det havde jeg. Jeg drømte, at et af disse kæmpedyr havde revet mit telt ned midt om natten og forfulgt mig gennem spøgelsesbyen oppe ved søen...

Så vist var de imponerende, Kodiak bjørnene!

Köp sälj och byt

Köp, sälj och byt-annonserna är gratis endast för FiN:s **prenumeranter**. En annons per nummer, bestående av högst fem textrader plus namn och adress får Du gratis.

Skicka Ditt annonsmanus (maskinskrivet eller tydligt textat) till Flugfiske i Norden, Box 11062, 250 11 Helsingborg.

Säljes: gammalt flugspö i splitcane 9'3-delat med två toppar.

Köpes: Bringsens splitcane-spö "Still water trout" eller "Dry fly trout". 0470-173 60 e.kl. 17.00

Säljes: Fibatube kolfiberspö 9' AFTM 6-7; rulle ABU 178+extraspole med Cortland WF 7F och 1 st ABU sinktip WF 7. Samlat pris: 500:-; Fibatube 7,6' AFTM 5-6 glasfiber, pris: 180:-; rulle Ryobi 455 AFTM 8-10 med 2 extra spolar, pris: 150:- Mikael Skoglund tel. 0515-331 55

Säljes: Berkeley Quick-sinking, 2 st. halvtinor DT 6 S och DT 9 S helt oanvända, 50:-. (Kan fås ihopsplitsade med skjutlina mot tillägg). Michael Ohlin, Kungsg. 34, 1, 211 49 Malmö; tel. 040-12 15 61

Säljes: 13 "Clifford Constable" mycket välvårdat, 700:-; tel. 0303-421 29 eft. kl. 17.00

Säljes: 1 st Kunnan Boron 7,6' AFTM 4-5 450:- (nytt), 1 st Falcon Cane 13' AFTM 10 450:-, 1 st Hardy Fibatube glasfiber 8,6' AFTM 6 100:-, 1 st ABU Lapplandia 8,5' AFTM 7 50:-, 1 st Kingfisher väst 50:-, 1 st DT 6 F 50:- (ny), 1 st WF 10 sinktip (ny). Ring Hans Olsson 0470/609 31.

Säljes: Fiskejournalen årg 74 t o m 80 inkl 5 pärmar. Svenskt Fiske årg 74 t o m 80. FiN årg 79 t o m 81. Flugspö Hørgård Lillemor AFTM 6 tätbindat. Anv en säsong. Säljes till högstbjudande. L-G Jansson, Gamla Lillebyvägen 30, 423 00 Torslanda, Tel. 031/92 56 56.

Köpes: Spöbyggarbibeln A Master's Guide to Building a Bamboo Fly Rod, av Garrison & Charmichel, Henrik Sachs, Karlsgatan 94 d. 452 00 Strömstad Tel 0526/141 68 (eft kl 16.00).

Säljes: Kingfishers kolfiber Black Penell 10 fot AFTM 6 med lina och rulle, använt en gång. Pris 850:-. Per Josse, Konvaljevågen 8, 312 00 Laholm, Tel. 0430/116 17 (eft kl 16.00).

Köpes: Metallfiskemarker til samling. Elon Petersen, Fuglebakken 7, 6823 Ansager, Danmark. Tel. 05/29 77 28.

Säljes: 13 fot Lamiglas AFTM 10-11 1.200:-, 15 fot Falcon Peregrine (cane) AFTM 10-11 1.500:-, 2 st Hardy "Salmo 2" laddade med grov backing, 1 st Cortland WF 11 sink tip, 1 st Cortland WF 11 fast sink 1.000:-. Allt i absolut nyskick. Stig Rodman, Tallgatan 12, 240 17 Södra Sandby, Tel. 046/586 33 - 046/511 55.

Säljes: Orvis Battenkill 8,5 fot AFTM 7-8, 1 topp, Wes Jordan-grip, 1.800:-, Orvis CFO III Flugrulle 500:-. Reidar, Tel 0302/152 50 eft 19.00.

Köpes: Spöbyggarboken A Master's Guide to Building a Bamboo Fly Rod av Garrison & Charmichel. Lars Karlsson, Såningsvägen 10, 387 00 Borgholm, Tel 0485/108 57 eft kl 18.00.

Selges: Cane: Hardy LRH Salmon Fly 14', line 10, m/ snelle Marquis Salmon 2. Hørgård Lillemor 8,5'. Abs. s. nytt. Høystbydende. Roar, tlf Norge - 05/30 01 00.

Köpes: Kolfiberrulle The Lineshooter, Bruce & Walker. Lars Larsson, Hjortstigen 10, 182 75 Stocksund, Tel 9-17 08/63 59 60, 85 64 99.

Köpes: Arbmans "Fiske i aftonsol", Bök-lins "Konsten att fiska med fluga" samt Färnströms "Med krok och spö", "Sportfiskarens kalender", "Fluga", "Flugfiske", "Fisketips" och "Krokar i Kaitum". Claes Lindell, tel 0431-191 33.

Köpes: Hardy spön och rullar i bra skick, kataloger och liknande önskas. Petter Grunert, Gasverksgatan 13, 211 29 Malmö Tel 040/97 01 04 kont, 040/11 27 9 priv.

Köpes: Hauffman - På jakt efter regnbågen. Schröder - Vägledning i fiske samt Tilgman - Fiskarlögner. Ev. byte mot annan fiskelitteratur bl.a. några Lidmanböcker. Lennart Simonsson 0647-106 35.

Säljes: Sømme: Ørretboka Oslo 1941, Nall: The life of the sea trout London 1930, Townner Coston-Pentelow-Butcher: River Management (The making, care & development of salmon & trout rivers) London 1936, Canaway: A Creel of Willow London 1957, Sturgis-Taverner: New Lines for Fly-Fishers London 1946. Börje Gillding, Drottningg 51, 582 27 Linköping tel 013/14 73 25 el 013/10 54 53.

Köpes: Konster och knep i jakt och fiske, Allan Petré. Fiskarlögner, Knut Tillman, Sommarfiske, E W Sparre. Laxen Salar, Henry Williamsson. Dessa böcker i gott skick köpes. Bo Nilsson Tel 042/29 80 37.

Säljes: Flugspö Boström Signature 8'6 AFTM 5-6 säljes. Aluminiumtub medföljer. Pris 1.700:-. Kjell Axelsson, Sulvik, 671 00 Arvika. Tel 0570/220 74.

Säljes: Cortland fluglina 444 SL WF7F. Masterline fluglina Long Belly WF7F. Linorna är obetydligt använda - i praktiskt taget nyskick. Överkomligt pris. Tel. 0570/158 82.

'Stangbygning - Bygning af splitcane-fluestænger'. af Preben Torp Jacobsen

I de seneste år er der opstået en voksende interesse for splitcane-stænger blandt fluefiskere. En stang bygget af et naturprodukt som bambus har noget specielt og meget tiltalende, som man aldrig finder hos stænger bygget af kunststoffer som glasfiber, kulfiber, boron m.m. Sideløbende hermed er der en omsiggribende interesse for selv at forsøge at bygge sin egen flue-stang.

I ovenstående bog gives der en meget indgående og detaljeret beskrivelse af hele arbejdsprocessen, fra man begynder med bambus-stokken, til man står med den færdige stang.

Bogen vil udkomme i slutningen af oktober og bliver på 150 sider, gennemillustreret med tuschtegninger. Den trykkes i 1000 nummererede og signerede eksemplarer, indbundet i lærred. Prisen bliver 215 d.kr. inkl. forsendelse og opkrævning. Bogen kan kun købes ved skriftlig bestilling til:

'Flyleaves'.

Søndermarksvej 116. Hvilsom.
DK- 9500 Hobro - Danmark.

Läsarnas flugor

Redaktör Gunnar Johnson

En handfull favoriter

Fiskar du regnbåge i stilla vatten, öring och harr i norska älvar, eller föredrar du havsöring från kusten? Här kommer några beprövade mönster. Var så goda, – det är serverat...

Grethe Thomsens Svarta Hjorten Av Bengt Öste

Senhöstens mycket kalla vatten ställer, liksom motsvarande temperaturer på våren, speciella krav på flugor för regnbågsfiske. Ofta är det en "udda" fluga som visar sig överraskande effektiv. En sådan är Svarta Hjorten, som komponerats av en första rangens expert på flugor – Grethe Thomsen i Vessigebro.

Det var Per Oscarson i Vara som fäste FiN:s uppmärksamhet på Svarta Hjorten, efter ett antal utomordentligt lyckade regnbågsfiske i Hökensås i höstas. FiN-redaktionen testade ett par exemplar han bundit efter Grethes recept, och det visade sig att Svarta Hjorten var Höstens Fluga – i varje fall år 1982...

SVARTA HJORTEN:

Krok: streamerkrok nr 6–14

Bindtråd: svart

Kropp: flat guldtinsel, två lager, ribbad med rund guldtinsel

Vinge: de krusiga håren från en svart opossumsvans

Hackel och huvud: svart hjorthår, bundet och klippt som på en Muddler Minnow

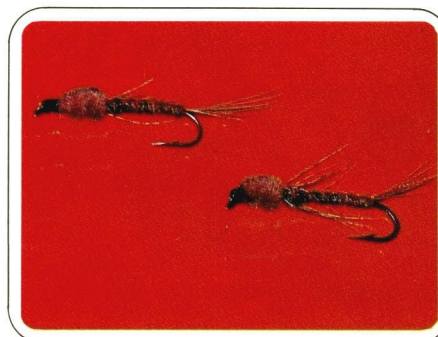
Svarta Hjorten kan givetvis förtyngas, men att de exemplar som FiN-redaktionen prövade var oförtyngda tycktes inte vara någon nackdel – fisken steg och tog dem när de plogade i ytan.

*Svarta Hjorten i två versioner, en "fet" och en "mager" – bägge visade sig effektiva.
(Foto: Bengt Olson).*

*Monstret (överst), Kôrven och Ulltött – tre husmaskimitationer från sommarens fiske i Høla.
(Foto: Bengt Olson).*

*Kjell Malms nymf, skapad för regnbågs- och öringfiske i Hara-sjömåla.
(Foto: Bengt Olson).*

Hemskheter från Hola

Av Bengt Öste

Lars-G. Olofsson från Västra Frölunda i Sverige hade egentligen tänkt behålla sina husmaskimitationer för sig själv – de är, resonerade han, "hemskheter som inte har i en seriös tidning som FiN att göra".

"Hemskheterna" har namnen Ulltött, Kôrven – göteborgskt uttal, o med en dragning åt ö – och Monstret, men eftersom den senare såg dagens ljus under den gångna sommarens fiske vid Hola i Norge, anser Lars-G. att "hemskheterna" trots allt kan publiceras. Monstret skapades nämligen när Lars-G. och Aktieägaren demonstrerade för Advokaten, Speditören och Arkitekten hur den eminenta flugan I remember Elvis Presley, vanligen kallad Elvis kort och gott, kan tänkas se ut i ett tidigare stadium...

För alla tre "hemskheterna" används mörkbrun eller svart bindtråd och streamerkrokar nr 8 till 14. Alla tre kan förtyngas, efter behov.

KÔRVEN:

Kropp: olivgrön och mörkt grå tvinnade ulltrådar – cigarrform

Kroppshackel: stubbat (2–3 mm) mörkbrunt saddlehackel, 8–10 varv

ULLTÖTT:

Kropp: tre antracitgrå garnstumpar tvinnade kring bindtråden, kroppen formas till "fet" cigarrform

MONSTRET:

Kropp: mörkt olivgrön eller mörkt grå ulltråd, smalt cigarrformad

Kroppshackel: ett ljusbrunt och ett mellanbrunt saddlehackel, bägge stubbade (3–4 mm) och tätt lindade över kroppen – på kroppens främre tredjedel även ett stubbat mörkgrönt saddlehackel

Dessa tre "hemskheter" laddade Lars-G. sina flugaskar med vid Hola... och flugaskarna är, skriver han till FiN, norska snusdosor av plast, förträffliga för ändamålet – de är lätta, de tar liten plats och de är vattentäta.

För övrigt, skriver Lars-G., var han nog den ende som inte fick någon fisk på Elvis – utom sista dagen vid Hola, "men då tog dom ju allt som rörde sig"...

En "levande" regnbågsnymf

Av Bengt Öste

Harasjömålaveteranen Kjell Malm – utförligt citerad i det inledande reportaget i FiN nr 5–6/82, där också två av hans effektiva mönster fanns med – har skickat FiN en ny nymf. Han skriver:

"Jag har alltid tidigare bundit nymfer med benen långt fram, bakom huvudet. Men nu föll det sig så att de hamnade bakom thorax, och nu har jag fått för mig att benen på detta sätt får mer liv, större rörlighet – både när nymfen sjunker och när

man lyfter den. Om denna modell verkligen ger mer fisk vågar jag inte säga, men vid prov i Trollemölla gick den bra – två trekilosfiskar".

Det är inte osannolikt att Kjell har rätt – benen bakom thorax på denna nymf "viftar" i varje fall livligt, och det kan ju tänkas att de rör sig friare där, i "bakvattnet" bakom thorax. Hur som helst, Kjells modell förefaller väl värd att pröva:

Krok: streamerkrok 12–16

Bindtråd: svart eller mörkbrun

Stjärt: 6–7–8 spetsar av fjäderstrålar från fasantuppstjärtfjäder

Bakkropp: resten av de fjäderstrålar som bildar stjärt

Ribbing (och förtyngning under thorax): koppartråd

Thorax: ljust brun chenille, kort

Vingsäckar: mörkt brun sektion quill

Ben: Omedelbart bak thorax, raphhöna under och delvis på sidan (ett varv).

Bjud havsöringen på en Tiger

Av Bertil Ekholm-Erb

F från Raul Olsson i Trelleborg har vi fått några fina mönster för i huvudsak havsöringsfiske. Raul fiskar ofta vid skånekusten och har stor erfarenhet. Bland många kända platser utefter vår långa kust, fiskar Raul gärna i hemmets närhet vid ett ställe väster om Trelleborg, som heter Fredshög. I hans mening finns här en idealisk bottenpografi, men han säger själv: "Havsöringsfisket är de
forts. på nästa sida

Fonzie, Tiger och Sing, – tre flugor för havsöringsfisket.
(Foto: Bertil Ekholm-Erb).

forts.
från
föreg.
sida

bleka dagarnas fiske, men kanske det smäller till den 15:e gången man är ute. Men vi flugfiskare är ju ett segt släkte." Raul älskar katter nästan lika mycket som sitt flugfiske, och därför har han döpt många av sina flugor efter katter, han har haft eller fortfarande har. Att Raul är en utomordentligt fin flugbindare, ser man genast på hans flugor, av vilka vi här ska presentera tre mönster:

FONZIE

Krok: lax- eller öringkrok 8-4

Bindtråd: svart

Tag: runt, tunt silvertinsel

Stjärt: crest

Kropp: lila poly el. floss

Rib: runt guldtinsel

Vinge: svart ekorre med vita spetsar

Hackel: orange rött struphackel

Huvud: svart med två röda ögonprickar

TIGER

Krok: laxkrok nr 2, 1 el. 1/0

Bindtråd: svart

Tag: tunt, runt silvertinsel

Stjärt: grön kalvsvans

Butt: grönt påfågelherl

Kropp: från butten: 3 mm runt silvertinsel, 3 mm gult flossilke, resten blått floss

Rib: flat silvertinsel endast över blått floss

Vinge: underst: blått fishhair, däröver: rött fishhair (alt. bucktail)

Hackel: vitt struphackel av fibrer från vit tuppnacke

Huvud: svart, lackat

SING

Krok: laxkrok nr 2, 1 el. 1/0

Bindtråd: svart

Tag: tunt, runt silvertinsel

Stjärt: röd kalvsvans

Butt: grönt påfågelherl

Kropp: från butten: 4 mm runt silvertinsel, resten vitt floss

Rib: runt guldtinsel (alt. våfflat el. flat)

Vinge: undervinge: vit fish-hair el. kalvsvans, över: ekorre naturrell

Hackel: struphackel orange el. röda fibrer från tuppnacke

Huvud: svart, lackat

För dig som ännu inte betalt din prenumeration för 1983 är det här tyvärr sista numret. Betala därför snarast, – så möts vi igen i nummer 2.

Njavveforsen...

forts. från sidan 31

stor och ensam på vattnet för att locka till hugg. Tanken hinner knappt tänkas klar, förrän en öring i tvåkilosklassen flyger upp i en vattenkaskad, skrämmer nästan vettet ur mig, vänder och tar flugan på vägen med ett breddesid-plask. I pur förvåning över ett så snabbt resultat gör jag mothugg för tidigt. Flugan krokrokar visserligen, men bara för en kort sekund och öringen går fri.

Finns det större besvikelse än den man känner en sådan gång. Sommarens alla misslyckanden spelades upp på nytt. Adrenalinets flödade och jag förbannade mitt klumpiga uppträdande. Så går det när man slentrianfiskar vid dukat bord. Kanske var jag med tidigare misslyckanden i sinnet slagen redan på förhand. Men jag vet ju efter alla dessa år, att när flugan en gång ligger på vattnet kan vad som helst hända.

Upp med flugan igen, tafsens sträcker ut perfekt, flugan dansar ut på blankstryket in i en virvel och sugas ned i vattnet med en ljudlig suck. En rusning på tjugo meter med hjälp av strömmen övertygar mig om att det är ännu en bamse på kroken. Kan det verkligen vara samma öring som går på en fint till. Knappast.

Det visade sig fem minuter senare vara en harr på runt kilot, – det var ju inte fy skam. Men öring är öring, och vi norrbottningar är inte bortsämda med öring nu för tiden. Jag vadade in till land för att kolla upp vad som frestade så innerligt. Magsäcken var fylld med så svarta och mörkbruna baggar, men bara ett fåtal nattsländor, som inte såg ut att vara den här stundens meny.

Gul forsslända

Jag knöt på en bagge, vadade ut igen och just när baggen tog vatten bröt en öring vattenytan en bit ifrån. En mindre harr slukade baggen men fick snabbt och varsamt gå tillbaka. Då plötsligt fick jag se vad som intresserade fisken. Längre ut i strömfåran stripade små gula forssländor. En gulgrön polyfluga med gröna stjärtspröt av egen experimentmodell fick fungera som surrogatkompis till sländorna. Det visade sig vara ett perfekt val de närmaste timmarna.

Flugan fick inte vara surrogatkompis många sekunder, förrän en öring

tog flugan på exakt samma sätt som den förra. Upp i luften som skjuten ur en kanon, tvärvändning, och flugan satt där den skulle. Nu började en kamp som jag sent skall glömma. Öringen kämpade som besatt, rullen tömdes nästan på lina, och jag njöt i fulla drag. Fem gånger rusade "bamsingen", kortare och kortare rusningar för varje gång. Så låg den då i håven. Lite besviken var jag nog trots allt, för jag hade räknat med att den skulle vara större. Men den vägde i alla fall 8 hg, – och det var en öring!

Den närmaste kvarten ägnades åt öringen. Beundrande blickar studerade den begynnande lekdräkten som skiftade i guld, silver, purpur, rött och gnistrande blå inslag. Tänk om tvåkilosöringen hade gått på istället. Vad hade då hänt? Himmelska tanke – aldrig är man nöjd.

Lyckoruset hade lagt sig. Snabbt tillbaka till djupfåran. Nu skulle den stora tas. Flugan efter flugan singlar ut på vattnet. I vart och vartannat kast satt en harr på kroken. Det blev nästan påfrestande. Torrflugorna var så gott som söndertuggade, och fisken var inte intresserad av blöta, söndertrasade och draggande torrflugor. Jag gick över till baggar och myrimitationer à la Gunnar Isaksson, – den duktige och sympatiska flugbindaren från Luleå. Dessa fungerade lika bra trots fortsatt kläckning av forssländor, men just öringarna var inte intresserade längre. Kanske blev det lite för stöjt vid lunchbordet.

Fisket fortsatte på det här viset den närmaste timmen. Glädje och besvikelse avlöste varandra i det tilltagande strilregnet. Glädje över härliga duster med stor fisk, ilska och förtvivlan över "klantiga" drillningar i ett alltför intensivt och uttröttat tillstånd. Givetvis var de fiskar som förlorades de största... som alltid, men vad spelar det för roll.

Nu hade den girige fått sitt. Ett stort och högt lyft på kepsen för alla smarta fiskar. Fiskestressen var som bortblåst. Efter hand steg vattnet och i takt med vattnet avtog den vakorgie, som fascinerat mig så innerligt de senaste timmarna. När jag klev ner från "barriärrevet" upptäckte jag för sent att vadarna inte längre räckte till. Det iskalla vattnet väckte mig från fiskeruset, och med Björn J:son Linds vackra melodi *Brusa högre lilla å...* i sinnet och ett leende på läpparna, vadade jag iland och återupptäckte att livet skulle vara bra fattigt utan ett flugspö i handen, – med eller utan fiskelycka.

Lycka är det i vilket fall som helst.

Ärgång 5

Redaktör:

Gunnar Johnson

Ansvarig utgivare:

Nore Sundin

Redaktionskommitté:

Kennet Boström

Preben Torp Jacobsen

Gunnar Johnson

Jerry Pettersson

Nore Sundin

Bengt Öste

Redaktionsråd: Carl Adlercreutz;

Tommy Bengtsson; Jan Forssan-

der, Nils Färnström; Svend Sa-

abye; Rolf Smedman; Steen Ulits.

REDAKTION: Gunnar Johnson,

Box 22, 570 20 Bodafors, tel. 0380/

303 90-303 91.

ANNONSER och PRENUMERATIONER (även uteblivna tidningar, lösnnummer etc): Bertil Ekholm Erb, Box 82, 294 01 Sölvesborg, tel. 0456/124 10

Prenumerationspris: Från 1983: Helår 120 svenska kronor. I Danmark, Norge och Finland motsvarande priser omräknat efter gällande valutakurser vid prenumerationstillfället.

GLÖM EJ ADRESSÄNDRA NÄR DU FLYTTAR!

Vid all korrespondens med tidningen rörande prenumerationer, adressändring etc uppge alltid prenumerantnummer!

Redaktionen tar gärna emot artiklar, reportage och bilder från läsarna. För ej beställt material ansvaras icke.

Eftertryck eller annat mångfaldigande av innehållet i denna tidning, helt eller delvis, är ej tillåtet enligt lagen om upphovsmannarätt.

Flugfiske i Norden utges av Förlagsaktiebolaget Flugfiske i Norden, Box 11062, 250 11 Helsingborg. Tidningen utkommer med sex nr om året, fördelade på tre nr på våren och tre nr på hösten/förvintern.

Tryckt 1983 hos Abetryck, Helsingborg.

ISSN 0349-3849.

Nummer 2 av Flugfiske i Norden 1983 beräknas utkomma i april/maj 1983.

Tankar på strandkanten

Under den här vinjetten kan kända och okända gästkrönikörer medarbeta. Små filosofiska funderingar, arga åthutningar, tankar och reflexioner kring det där med flugfiske – allt är välkommet. Skriv högst 1,5 A4-papper och skicka in till redaktionen.

Införda gästkrönikor belönas med ett signerat konsttryck av Gunnar Johnson.

Spørgsmål og svar

Hvorfor tager ørreden den kunstige flue?

Et enkelt og ligefremt spørgsmål, der vil forekomme de fleste mennesker såre troskyldigt og nemt at have med at gøre.

Men de tager blodigt fejl.

Da spørgsmålet dukkede op for mange hundrede år siden, blev det ikke besvaret. Ikke helt i hvert fald. Men svaret blev påbegyndt.

En dag opdagede en fisker, at insekter var god fiskeføde. Han fangede nogle af dem og satte dem på en krog, for på den måde at lokke fiskene til biddet. Men det var ikke så god en løsning, for insekterne faldt af krogen igen ligeså hurtigt, han kunne få dem på.

Men så fik han en genial idé!

Måske sad han på en strandkant og fæstnede sin krog til linen med en silke-tråd, da han fik den. Måske lå resterne af en rævs måltid ved siden af ham, et fuglelås med masser af løse fjer omkring. I hvert fald så han pludselig ligheden mellem insektet og et eller andet materiale, der med silketråden kunne fæstnes på krogen og bringes til at ligne.

Han havde stillet sig et spørgsmål og fundet et svar.

Men han havde gjort mere end det, for det viste sig, at svaret ikke var så enkelt og ligefremt som spørgsmålet. For når han nu kunne bruge ét materiale, så kunne han vel også bruge et andet. Eller også kunne han bruge det første til det, han oprindeligt havde tænkt sig, men samtidig gøre ligheden med insektet større ved at bruge endnu et materiale. Han havde venner og viste dem sin nye måde at fange fisk på. De tog begejstrede

ideen til sig og inden længe fandt de nye måder at fæstne andre materialer til krogen så ligheden blev endnu større. De fik børn, der igen fik børn, der igen... og igen... o.s.v. og blandt dem var der mange, der blev grebet af det enkle og ligefremme spørgsmål. Den ene byggede videre på materialevalget, den anden på måden at præsentere dem på, den tredje på midlerne til at præsentere dem med og den fjerde og den femte og den sjette fandt på mere og mere og mere.

Svaret voksede.

Når den nyfødte fluefisker tager sine første vaklende skridt ud i sin nye verden, er han den lykkeligste af alle fiskere, for han ved endnu ikke, hvad der venter ham og han kan helt hengive sig til sin simple, ublandede glæde ved alt det nye. Men snart fristes han og spiser af kunskabens træ og fra det øjeblik er han fortabt. Som af en rusgift angribes han, tilvendingen er hurtig, abstinenserne stærke, og langsomt drives han ind i et afhængighedsforhold, der, uanset hvor det end fører ham hen, under alle omstændigheder vil sætte sit umiskendelige præg på ham.

Han bliver svarets slave.

Men spørg ham om han fortryder, om han vil ud af det igen, om han forbander den dag han tog den første bid og for evigt mistede sin uskylds ublandede fryd, og han vil energisk benægte, for paradoksalt nok var det denne første bid, der var hans egentlige fødsel som en sand fluefisker.

Svaret er fluefiskeriets kerne.

Henrik Thomsen

Balanserad utrustning ger lyckat flugfiske

Dragonfly den moderna flugrullen

Extra lätt flugrulle med patentsökt, tyst, variabelt bromssystem. Modern termoplastteknologi har använts vid konstruktionen av denna kompositrulle. Den innehåller inte bara grafit utan även orienterade glasfibrer för ökad styrka. Unik friktionsfri linförare. Enkel att ändra från höger- till vänsterhandsvevning. Idealisk för grafitspön. Tre storlekar.

Det är linan som »gör» kastet Cortland original

Leder utvecklingen av den moderna fluglinan. Genom erfarenhet redan från råsilketiden har Cortland ett enastående kunnande, som byggs in i linorna. Cortland var dessutom först i världen med den syntetiska fluglinan och ligger därför även före när det gäller modern plastteknologi.

Det är därför Cortland kan »skräddarsy» linor för varje typ av flugfiske i alla slags vatten från strida strömmar till lugna put-and-take-vatten.

Men det gäller att välja rätt

Dubbel-taperade eller klump må vara vars och ens ensak.

Vad som kan sägas är väl möjligen att klumplinan ger bästa utbyte med de alla populärare grafitspöna. Att man sedan bör ha rätt linklass till varje spö är en självklarhet.

Cortland har linor för alla fiskedjup

Flytande, Intermediate med specifik vikt 1,06 (obetydligt tyngre än vatten). Denna lina »flyter» strax under ytan. Sink tip med ca 3 m sjunkande främre del. Denna linspets kan antingen vara sakta sjunkande, sjunkande eller snabbsjunkande beroende på vilket fiskedjup som är aktuellt. SL-linorna har mera »body» för längre kast och är flytande.

I sortimentet ingår naturligtvis flera varianter av sjunklinor med de så kallade »strykjärns»-linorna (snabbsjunkande) som ett gångbart alternativ speciellt vid vårfiske i stora vatten. Om man sedan väljer att fiska med shooterhead finns alla varianter.

Cortland tar ut maximal aktion ur varje spö. Det är därför så många väljer Cortland.

Mera information i Normark-Daiwa-katalogen som Du kan hämta hos Din handlare.

Nor**mark**[®]
Box 74, 782 00 Malung. Telefon 0280/125 65 växel